

INSTITUT IVAN ANTONOVIC
SUBOTICA
BUNJEVAČKO-ŠOKAČKA
KNTIŽAN
IVAN KUJUNDAČIĆ

ZEMLJODILSKI KALENDAR

Stara

1927 Dubrovnik

1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100

zkv.h.0

Gradska Štedionica

u Subotici

u gradskoj kući I. sprat

Prima uloge na štednju i tekući račun, koje
isplaćuje bez otkaza

Vrši isplate svugde u državi i inostranstvu. Kupuje i prodaje devize i valute, vrednosne papire. Daje zajmove na menice, tekući račun i na vrednosne papire, na ručne zaloge (zlatne i srebrne stvari).

Garancija : Općina grada Subotice jamči cijelim svojim imanjem za sve obaveze Gradske štedionice u opće, a zasebno još za sve uloge.

Gradska Štamparija

i Knjigoveznica *radi najbolje i najjeftinije*

IV. GODINA

ZEMLJODILSKI

KALENDAR

(SA SLIKAMA)

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ”

Br.:

ZA PROSTU GODINU
SUBOTICA
KNIŽARNICA „IVAN KUJUNDŽIĆ”

1927.

1927.

Cena 10 dinara

SUBOTICA
ŠTAMPARIJA FISCHER I KRAUSZ
1926.

zkvh.org.rs

Kršćanska god. 1927. jest prosta god.

Zvijezda vladarice jest ove godine Danica

I. Postovi.

Duhovi 7. lipnja.

Treća zapovijed crkvena nalaže nam post dvije vrsti i to: nemrs i post.

1. Nemrs sastoji u tom, da svaki kršćanin počan od 7 godina do smrti ne jede mesa od živice vruće krvi. Mašću zaprigati jela slobodno je u svako doba. Takav se nemrs održava svakog petka preko godine.

2. Post je odredjen samo za odrasle od 21 godine do 60 i održava se tako, da se može jesti triput na dan a samo jedared do sitosti. Ako je u ove dane po dopustu Crkve slobodno mesa jesti, ipak ostaje post bez nemrsa. Ovakav je post bez nemrsa olakšan post. Tako se održavaju svi dani u Korizmi osim petka. U oči Svih Svetih, kod Kvatrih posta srijeda i petak.

3. Strogi post sadržaje i nemrs i post; i taki su strogi postovi: petkovi u korizmi i u Kvatrih, čista srijeda, u oči Duhova, Velike Gospojine i Božića.

4. Ako ne petak pada zapovijedna svetkovina ne ima nemrsa ni posta.

II. Kvartelni postovi.

Proljetni 24., 26. i 27. veljače; ljetni 26., 28. i 29. svibnja; jesenski 15., 17. i 18. rujna; zimski 15., 17. i 18. prosinca.

III. Četiri godišnje dobe.

Proljeće počimlje ove godine 21. ož. u 10 s. u jutro. Toga dana je noć jednako duga, kao i dan.

Ljetno počimlje: 22. lipnja u 5 s. 30 m. u jutro. Ovo je najdulji dan u godini, a noć najkraća.

Jesen počimlje: 23. rujna u 8 s. 27 m. u večer. Noć i dan jednako su.

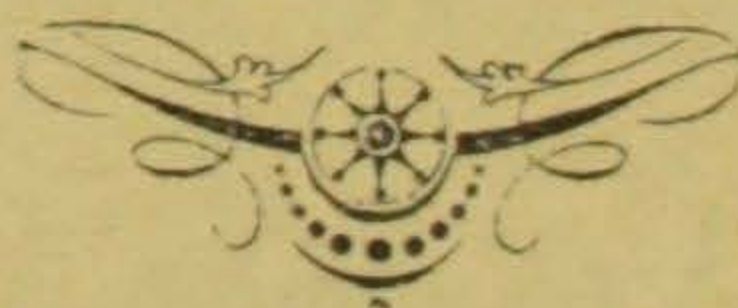
Zima počimlje: 22. prosinca u 3 s. 34 m. po podne. Ovo je najdulja noć, a najkraći dan u godini.

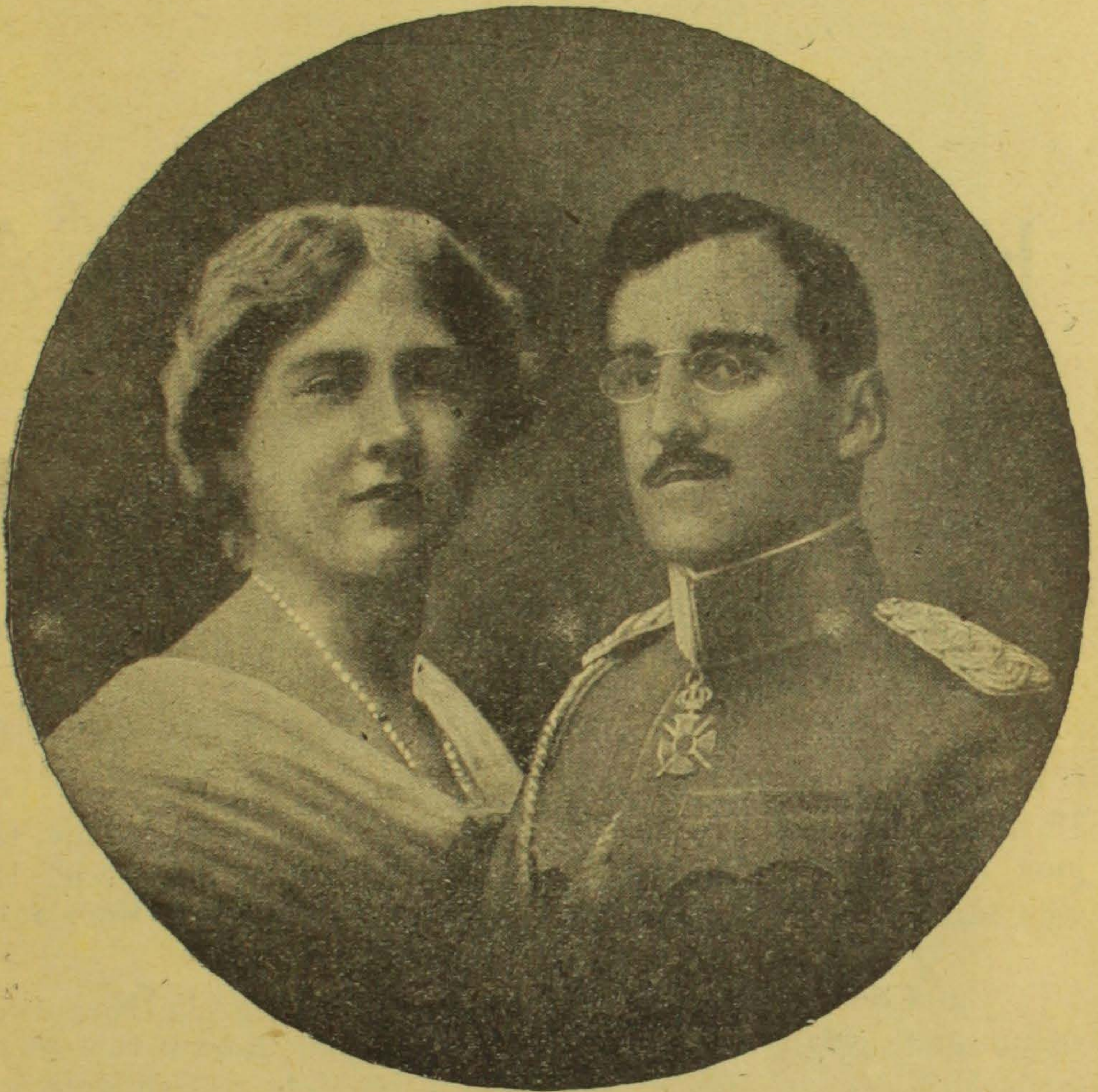
IV. Veliki blagdani i norme.

Glazba i plesanje zabranjeno je i po državnom zakonu na Božić, Uskrs i Duhove, te u zadnja tri dana Velikoga tjedna. Vjerna pak djeca katoličke Crkve uzdržavaju se od toga još i u ozbiljno vreme adventa i u pokorničko vrijeme korizme te u kvaterne dane.

Norme: Božić, Uskrs, Duhovi, Tijelovo, Velika Gospa, Svi Sveti.

Državni praznici: 24. svibnja; 28. lipnja; 1. i 17. prosinca.

Njegovo Veličanstvo
KRALJ ALEKSANDAR I.

i Njezino Veličanstvo
KRALJICA MARIJA

zkvh.org.rs

PREJASNA
KRALJEVSKA KUĆA
KRALJEVINE SHS.

Njegovo Veličanstvo kralj

ALEKSANDER I.
KARADJORDJEVIĆ

rodjen 17. decembra god. 1888.
na Cetinju. — Na prijesto stupio
16. jula 1921. Oženio se dne 8.
juna 1922. sa Njezinim Veličanst-
vom kraljicom

MARIJOM

rumunjskom princezom, rođena 9.
januara 1899. u Goti.

Njima se rodi dne 6. septembra
god 1923. u Beogradu Njegovo
Visočanstvo

PETAR

priestolonasljednik kraljev. SHS.

Njegovo Visočanstvo kraljević

DJORDJE

brat kraljev, rodjen 8. sept. 1887.
na Cetinju.

Njezino Visočanstvo knjeginja

JELENA

sestra kraljeva, rođj. 4. nov. 1884.
na Rijeci, vjenčana 9. sept. 1911.
sa knezom Ivanom Konstantino-
vićem.

Stric Nj. V. kralja Njegovo Vis.
knez Arsenije Koradjordjević, rođj.
16. apr. 1859. u Temišvaru.

Sin njegov Njeg. Visočanstvo
knez Pavle Karadjordjević, rođjen
27. aprila 1893. u Petrogradu,
vjenčan 22. novembra 1923. sa
grčkom knjeginjom Olgom, rođj.
29. maja 1903. u Tatoju.

Njegovo Visočanstvo Prestolonaslednik Petar
u mornarskom odelu

Januar

Broji 31 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	sunce izlazi	sunce zalazi	
1	Subota	Nova god	9	Muč. Bonifacij † 7 39	4 27
<i>1. tjed. Kad se navršilo osam dana. L. 2, 21.</i>					
2	Nedilja	Makarije	21	Danilo arh. s.	7 39
3	Poned.	Genoveva	21	Muč. Julijan	7 39
4	Utorak	Tito b.	22	Vmuč. Anastas.	7 39
5	Srijeda	Dobromir pp.	23	10 mučenika †	7 39
6	Četvrt.	Vri kralja	24	Nav. Rožd.	7 38
7	Petak	Lucijan m.	25	Rodj. Krist.	7 38
8	Subota	Radoslav op. †	26	Drugi dan	7 38
<i>2. tjed. Kad bi Isusu 12 godina. L. 2, 42.</i>					
9	Nedjelja	Julian	27	Stjep. p. m.	7 38
10	Poned.	Marcijan	28	2. hilj. Mučen	7 38
11	Utorak	Higin p.	29	14 hilj. Muč.	7 37
12	Srijeda	Ernest op	30	Muč. Anisija	7 37
13	Četvrtak	Bogumir op.	31	Melunija	7 36
14	Petak	Radova b.	1	Sv. Vas. N.G.	7 36
15	Subota	Mavro op. †	2	Silvestar	7 35
<i>3. tjed. Prvo čudo Isusova na svadbi. Ia. 2, 1.</i>					
16	Nedilja	Marcel	3	Mal. i Gord.	7 34
17	Poned.	Antonije	4	Evst. arh. srp.	7 34
18	Utorak	St. sv. Petra	5	Krstov dan	7 34
19	Srijeda	Marije m.	6	Bogojavlj.	7 33
20	Četvrtak	Fabijan i Seb. m.	7	Sv. Jov. Kr	7 32
21	Petak	Agne.e dje. m	8	Georgij	7 31
22	Subota	Vincencije m. †	9	Polievkto	7 30
<i>4. tdj. Isus izlijeći gubavca. Mt. 8, 1.</i>					
23	Nedilja	Zač. bl. D. M.	10	Greg. ep. N.	7 29
24	Poned.	Timotej	11	Prep Teodosije	7 28
25	Utorak	Obr.ć. sv. Pavla	12	Tatjana	7 28
26	Srijeda	Polikarpo b.	13	Emil i Strat	7 27
27	Četvrtak	Ivan Z atoust b.	14	Sv. Sava	7 26
28	Petak	Margarita	15	Pavao	7 25
29	Subota	Franjo Sal b. †	16	Ver. ap. Petra	7 24
<i>5. tjed. O poslenicema u vinogradu. Mt. 20, 1.</i>					
30	Nedilja	Martina	17	Anton. Vel.	7 23
31	Poned	Petar Nolask.	18	Maks. arh. srp.	7 22

Januar

posvećen je Prsv. imenu Isusovom.

Sunce

ulazi dne 20. u 8 s. u večer u znak Vodenjaka.

Mjesečeve mijene:

☾ Trećak dne 25. u 10 s. 12 m. u noću.

● Mlad dne 1. u 6 s. 57 m. u jutro.

☽ Prvak dne 8. u 9 s. 42 m. u danju.

☾ Ustap dne 16. u 2 s. 45. m. u po podne.

Narodno gatanje u vrimenu:

1. jan. Zarudjena zora donša nezgodo no vrime. Kako je na 2. takav je sept. Ako je obracenje Pavlovo vedro dobra se godine iščekiva.

U januaru vode: Vino nam ode!

Dan	Dnevnik		Primitak		Izdatak				
			D	p	D	p			
8	-	0	4	-	0	6	-	0	
3	-	2	1	-	0	3	-	0	
	-	0	1	-	2	3	-	0	
1	-	5	1	-	5	6	-	8	
	-	00	1	-	0	4	-	0	
3	-	0	2	+	0	4	-	0	
1	-	00	1	-	2	4	-	0	
3	-	0	1	-	0	1	-	00	
4	-	0	1	-	3	3	-	0	
7	-	0	166	-	4	5	-	0	
4	-	00	3	-	0				
	-	00							

JUGOSLAVENSKA BANKA D. D.

Podružnica : SUBOTICA.

Centrala : ZAGREB.

Dion. glavnica i rezerve D 127 milijuna.

Filijale: Beograd, Brod n/s, Crikvenica, Karlovac, Ljubljana, Novi, Novi Sad, Osijek, Sušak, Varašdin, Vukovar.

Prima uloške uz najpovoljnije ukamaćenje.

Isplata bez otkaza. Obavlja sve bankovne poslove.

Upute daje uprava besplatno.

Februar

Broji 28 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi	
1	Utorak	Ignacij b.	19	Makarij	7 21 5 6
2	Srida	Sv. Marljino	20	Jeftinij	7 20 5 07
3	Četvrtak	Blaž b.	21	Maksim	7 19 5 08
4	Petak	Andrija Kor	22	Timotej	7 18 5 09
5	Subota	Agata djev. m. †	23	Kliment	7 17 5 11
<i>6. tjed. Izidje sijac, da sije sjeme. Lk. 8, 4.</i>					
6	Nedilja	Doroteja	24	Prep, Ksenija	7 16 5 13
7	Poned.	Romualdo	25	Grigorije Bog.	7 14 5 14
8	Utorak	Ivan Mat.	26	Ksenofon	7 13 5 16
9	Srida	Ćiril Al. Apol.	27	Ivan Zl.	7 11 5 17
10	Četvrtak	Skolastika dj.	28	Efrem Sirac	7 09 5 18
11	Petak	Ukaz. G. Iurdske	29	Muč. Ignj. Bog.	7 08 5 19
12	Subota	7 ut. r. M. B. Z. †	30	Tri Jerarha	7 07 5 20
<i>7. tjed. Isus proriče svoju muku. Luk. 18, 31.</i>					
13	Nedilja	Sedamdes.	31	Čud. Kir. i J.	7 06 5 21
14	Poned.	Valentin	1	Muč. Trifun	7 04 5 23
15	Utorak	Anastasia	2	Sret. Gosp.	7 02 5 24
16	Srida	Julijana dj. m.	3	Simeon	7 00 5 25
17	Četvrtak	Konstantin	4	Izidor	7 58 5 27
18	Petak	Simeon b. m. †	5	Agata	7 57 5 28
19	Subota	Konrad pr. †	6	Vukol	7 56 5 30
<i>8. tjed. Isusa napastuje djavao u pustinji. Mt. 4, 1.</i>					
20	Nedilja	Šesdeset.	7	Ep. Parten.	7 54 5 32
21	Poned.	Kleonora	8	Sava II. arh. srp.	6 52 5 33
22	Utorak	Stol. sv. P. u A. †	9	Muč. Nićifor	6 50 5 34
23	Srida	Romana	10	Haralampij	6 49 5 35
24	Četvrtak	Mat. ap. Kvatre †	11	Djordje Kratov.	6 47 5 37
25	Petak	Vixtorin m. †	12	Melet. a. srp.	6 46 5 39
26	Subota	Aleks. m. Kv. †	13	Sim. mir. Zad.	6 45 5 41
<i>9. tjed. Isus se preobrazi na gori Mt. 17, 1</i>					
27	Nedilja	Pedese'n.	14	Pr. Avk. M.	6 44 5 41
28	Poned.	Romanus	15	Ap. Onisim	6 42 5 43

Februar

posvećen je
svetoj Obitelji.

Sunce

ulazi dne 19. u 10
s. 35 m. jutrom u
znak Riba. Dan
poraste za 1 s. 28 m.

Mjesečeve mijene:

☾ Trećak dne 24.
u 1 m. iza pon.

☽ Mladj dne 30.
u 6 s. 43 m. u v.

☾ Prvak dne 7.
u 5 s. 35 m. po p.

☽ Uštap dne 15.
u 7 s. 22 m. po p.

Narodno galanje
o vrimentu:

Kad je Marin dan
vedar dugačka će
biti zima, ako pada
i duše, proliće se
približava.

Ako je na 22. na
stolicu Petra hlad-
no, trajat će zima
dugo.

Ako velja ne ve-
ljuje — Starac Ma-
rat opakuje,

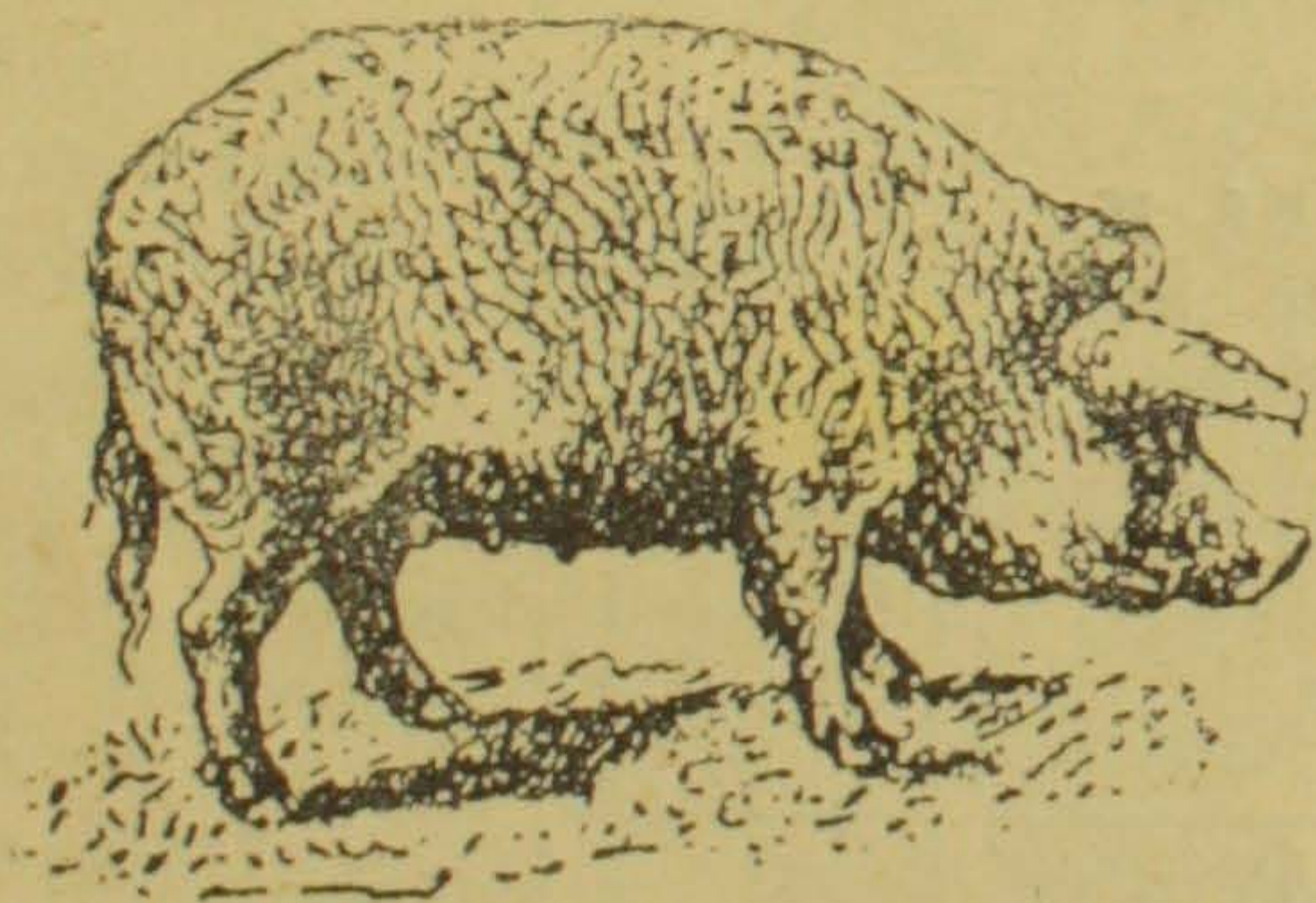
Dan	Dnevnik						Primitak		Izdatak	
	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p
1-0	1	-	8	2	-	2				
5-0	5	-	4	2	-	0				
1-0	5	-	0	2	-	2				
9-0	1	-	00	1	-	0				
1-1	1	-	00	4	-	5				
1-0	3	-	0		-	7				
1-0	1	-	0	1	-	0				
3-5	2	-	0	1	-	0				
4-5	2	-	7	8	-	0				
2-2	3	-	0	4	-	4				
1-00	4	-	0		-					
-5										

Dosada jest najbolji prašak za sve zarazne bolesti svinja i padanju svinja, odlikovan od salašara i gospodara preporučen Antiphtoron u prašku i tekućim što zahvalnice potvrđuju.

Za zahvalnošću

Stantić Dulić

Javna zahvala!

Preporukom g. Stipana Dulića Gjurgjine dajem na znanje svim gazdama, ako su im svinje ili pilež bolesni, da jedino u apoteci svetom srcu Isusovu Ive Hudovski Sudarevićeva ulica na čoši kupuju taj odličan „Antiphtoron“ koji su mi spasili 40 komadi svinja i 200 pileža, isti lek hvale po svima salašima, a ja ga celoj okolini najtoplije

preporučujem, da ne kupuju šta drugo.

Primite ovim putem Gosp. Ivan Hudovski moju najtopliju hvalu te ostajem svima samo Vaš lek proti bolesti pileže i svinja preporučujem.

S poštovanjem MATE STANTIĆ.

Mart

Broji dan 31 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce Izlazi	Sunce zalazi
1	Utorak Albin ^{b.}	† 16 Pamfil	6 40	4 45
2	Srida Pepelnica	† 17 Teodor	6 38	4 46
3	Četvrtak Kunegunda dj.	† 18 Lav. p.	6 36	4 48
4	Petak Kazimir pr.	† 19 Arhipa	6 35	4 49
5	Subota Fridrik pr.	† 20 Sadok i Ag.	6 33	5 51

10. tjed. Isus izgoni djavla. Luka 11, 14.

6	Nedilja Fridolin	21 T. i Evst. Bp.	6 32	5 52
7	Poned. Toma	22 Pr. Kralj.	6 30	5 53
8	Utorak Ivan od B. pr.	† 23 Polikarpo	6 28	5 55
9	Srida Francis. R. ud.	† 24 Naš. gl. Iv.	6 26	5 56
10	Četvrtak 40 mučenika	† 25 Tarasij	6 24	5 58
11	Petak Eulogije	† 26 Porfirij	6 22	6 59
12	Subota Grgur Vel. p.	† 27 Prokopij	6 20	6 00

11. tjed. Isus nahrani 5000 ljudi Iv. 6, 1.

13	Nedilja Evlogije M.	28 Isp. Vasillj.	6 18	6 01
14	Poned. Matilda	1 Mart Evdokije	6 16	6 03
15	Utorak Longin m.	† 2 Teodot	† 6 14	6 05
16	Srida Ćirijak m.	† 3 Evtropij	† 6 13	6 06
17	Četvrtak Patricije b.	† 4 Gerasim	† 6 11	6 07
18	Petak Ćiril Jer. b.	† 5 Konon	† 6 09	6 08
19	Subota Josip z. B. D. M.	6 42 muč.	† 6 07	6 10

12. tjed. Isusa hoće da kamenuju. Iv. 8, 46.

20	Nedilja 3 Ok. Joak.	7 Vas. Ef. K.	6 05	6 11
21	Poned. Benedikto	8 Teof. ep. Nik.	6 40	6 11
22	Utorak Oktavijan	† 9 40 mučen.	† 5 02	6 14
23	Srida Oton b.	† 10 Kodrat	† 5 09	6 15
24	Četvrtak Gabriel Ark.	† 11 Sofronij	† 5 50	6 17
25	Petak Blagovest	† 12 Teofan	† 5 56	6 18
26	Subota Mano	† 13 Nikifor	† 5 54	6 20

13. tjed. Isus svečano ulazi u Jerusolim. Mt. 21, 1.

27	Nedilja Rupert	14 Pr. Vened.	5 52	6 20
28	Poned. Guntram	15 Muč. Ag. i druž	5 50	6 21
29	Utorak Eustazlj	† 16 Savin	† 5 48	6 23
30	Srida Viktor m.	† 17 Alaksij	† 5 46	6 24
31	Srida Balbina dj.	† 18 Kiril	† 5 45	6 25

Mart

posvećen je sv.
Josipu

Sunce

ulazi dne 21. u 10
s. pr. p. u znak
Ovna i počinje
proljeće.

Mjesečeve mijene:

☾ Trećak dne
22, u 9 s. 41 m. u
jutro.

● Mladj dne 14.
u 7 s. 05 m. jutro.

☾ Prvak dne 9.
u 7 s. 09 m. noću

☾ Ustap dne 16.
u 8 s. 44 m. u veče

Narodno gatanje
o vremenu:

Ako je na Josi-
povo vedar dan,
plodna se godina
obećaja.

Kako je vrime
10., na 40 muče-
nika, tako ostaje
40 dana.

Bolje da te maj-
ka bije,
Nego marta sunce
grije.

Čeladim

Dan	Dnevnik	Primitak		Izdatak	
		D	p	D	p
1 - 8	- 6	4	4	1	00
2 - 2	1 - 00	8	0	1	00
4 - 2	2 - 0	1	0		
1 - 00	1 - 0	1	0		
1 - 2	1 - 3	1	0		
2 - 0	2 - 8	1	0		
3 - 6	- 3				
1 - 0	3 - 4	1	00		
1 - 50	1 - 00	6	0		
2 - 5	3 - 2				
2 - 00	2 - 5				
4 - 0	2 - 0				

Proti Pacova poljskih i kućnih miševa jest pripoznato odlikovano od vojske, veleposjednika i vlastelinstva preporučeno za domaću

živinu neškodljiv **Parcol**. Boca 20. din.

Stenice jest jedino do sada neoborivo sredstvo više puta odlikovano od fakulteta, vojske itd. prokušano i preporučeno

Steniol-Wanzin boca 15 dinara.

Proti padanja poležu i gusaki jest najbolje odlikovan Anti-flom Fluidom grofovi, knezevi i gazda svih staleza hvale

Svi ovi proizvodi se dobijaju i razasilju svakdanjom poštom sa pouzecom iz Apoteke **kod Svetom srcu Isusovom**

IVE HUDOVSKI SUBOTICA

SUDAREVIĆ-ULICA

April

Broji 30 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi	
1	Petak	Hugo	19	Hrizant i D. † 5 43	6 26
2	Subota	Franj. Paula	20	Jovan i Sergije	5 41 6 28
<i>14. Isus uskrsnu iz groba. Mt. 16, 1.</i>					
3	Nedilja	Rihardo	21	Jakob ep.	5 39 6 29
4	Poned.	Isidor	22	Vasil. prezv.	5 37 6 30
5	Utorak	Vicencije	23	Nikon †	5 35 6 31
6	Srida	Sikstus I.	24	Zaharije †	5 34 6 32
7	Četvrtak	Albert b.	25	Blagovijest	5 32 6 33
8	Petak	D.onizije b.	26	Zb. Ark. Gab. †	5 30 6 35
9	Subota	Marija Kl. †	27	Matrona †	5 28 6 36
<i>15. tjed. Isus dodje kroz zatvorena vrata. Iv. 20.</i>					
10	Nedilja	Ezekij. Sveti	28	Ilarion i St	5 27 6 37
11	Poned.	Leo papa	29	Marko ep.	5 25 6 38
12	Utorak	Julije p.	30	Prep. Jovan	5 23 6 39
13	Srida	Hermenegildo m.	31	Hipatije †	5 21 6 41
14	Četvrtak	Vel. Četvrtak	1	Marija Eg. †	5 19 6 42
15	Petak	Vel. Petak	2	Tito †	5 18 6 44
16	Subota	Vel. Subota	3	Nikita †	5 16 6 45
<i>16. tjed. Isus dobri pastir. Ivan 10, 11.</i>					
17	Nedilja	USKRS	6	Cveti	5 14 6 46
18	Poned.	Uskr. pon.	5	Teodul i Agaton	5 12 6 47
19	Utorak	Celestin	6	Eu ihij †	5 10 6 49
20	Srida	Sulpicije m.	7	Grigorij †	5 09 6 50
21	Četvrtak	Zašt. sv. Josipa	8	Irodj †	5 07 6 51
22	Petak	Soter i Kajo m.	9	Vel. Petak	4 05 6 52
23	Subota	Adalbert †	10	Terencije †	4 04 7 53
<i>17. tjed. Malo i ne ćete me vidjeti. Iv, 16, 16.</i>					
24	Nedilja	Bijela Đurđevo	11	Uskr. ned.	4 03 7 54
25	Poned.	Marko Evan.	12	Uskr. pon.	4 06 7 55
26	Utorak	Kleto	13	Uskr. Utor.	4 06 7 56
27	Srida	Petar Kan. pr.	14	Martin †	4 58 7 57
28	Četvrtak	Pavao od. Kr. pr.	15	Aristarh, Trof.	4 57 7 58
29	Petak	Petar m.	16	Muč. Ag. i Ir.	4 55 7 59
30	Subota	Katarina S. dj. †	17	Simeon persid.	4 52 7 60

April

posvećen je
štovanju svetih 5
rana Isusovi.

Sunce

ulazi dne 20. u 9
s. 37 m. u večer u
znak Bika.

Mjesečeve mijene:

☾ Trećak dne
23. u 4 s. 20 m. u
po podne.

● Mladj dne 30.
u 6 s. 15 m. u veče

☽ Prvak dne 7.
u 27 m. po podne.

☾ Ustup dne 14.
u 3. s. 17 m po
podne.

Narodno gatanje o vrimenu:

Ako žabe zapi-
vaju prija marta,
cutit će u aprilu.
Đurđjevska kiša
donaša blagoslova.
Kišovit april rod-
na godine.
April vedar no-
ću,
Škodi vinu ka i
voću.

Češarlin

Dan	Dnevnik		Primitak		Izdatak	
			D	p	D	p
	6	7	3	0	1	0
			3	5		
	2	0	4	0	2	0
	4	0	2	0	1	0
	5	0	5	0	6	00
	2	0	1	8	6	0
	1	7	4	8		
	1	0	6	0		
	1	0	6	00		
	1	00	1	8		
	2	0	6	0		
	1	00	1	4		
		5	3	0		

*10 d
50 bacine*

Transport

TRANSPORT

DIONIČARSKO DRUŠTVO :-: Aktiengesellschaft

SUBOTICA

EXPOSITUR: KELEBIA

Brzojavni naslov
Telegrammadresse „TRANSPORT“

TELEFON :

Gradska kancelarija
Stadtbureau

836

Kolodvorska kancelarija
Bahnhof bureau

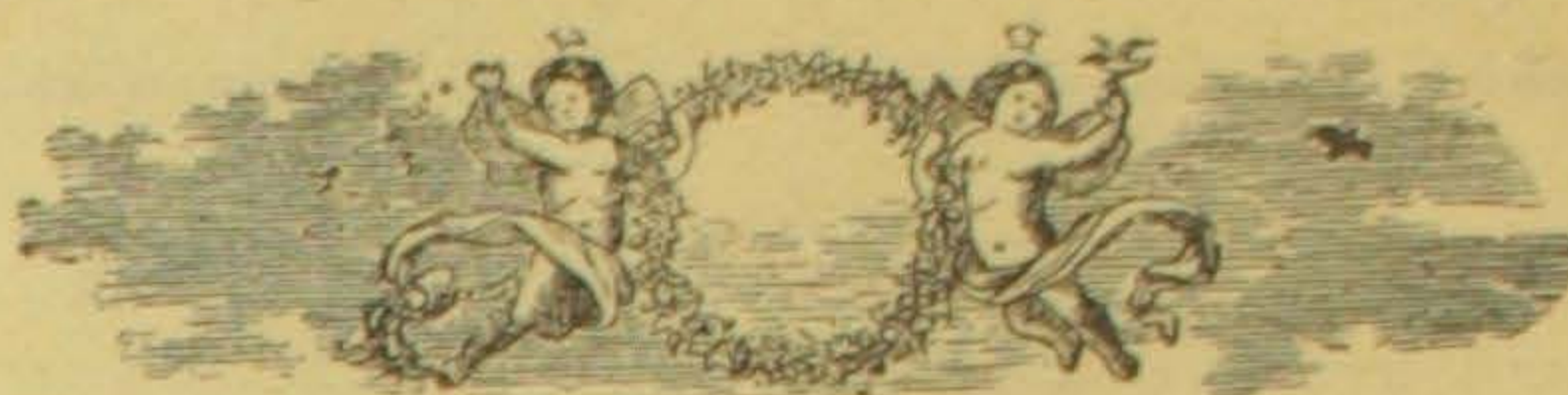
88

Stovarište
Lagerhaus

524

Maj

Broji 31 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi
1	Nedilja Filip i Jakov	18	Prep. Jovan	4 52 7 02
2	Poned. Anastasije	19	Jovan vethop.	4 51 7 04
3	Utorak Naš. sv. Križa	20	Teodor S.	4 49 7 05
4	Srida Florijan m.	21	Januar i druž.	4 48 7 06
5	Četvrtak Pijo V. p.	22	Teodor Sikeota	4 47 7 07
6	Petak Ivan pred vr. L.	23	Georgij Vm.	4 46 7 08
7	Subota Stanislav b. †	24	Sava	4 43 7 10

18. tjed. idem k onomu, koji me je poslao. Iv. 16.

8	Nedilja Ukaz Mih.	25	Ap. i ev. M.	4 42 7 11
9	Poned. Grig. Nazij.	26	Vasil. ep. amas.	4 41 7 12
10	Utorak Antonin b.	27	Simeon	4 40 7 13
11	Srida Franjo H. Isp.	28	Jazon	4 38 7 15
12	Četvrtak Pankracije	29	9 muč. Kiz.	4 37 7 16
13	Petak Servacije	30	Jakov ap.	4 36 7 17
14	Subota Bonifacije m. †	1	Maj, Jeremija	4 34 7 18

19. tjed. Ako što zaištete od Oca dat će vam Iv.

15	Nedilja Sofija d.	2	Atan. Vel.	4 33 7 19
16	Poned. Ivan nepom.	3	Tim. i Mavro	4 32 7 20
17	Utorak Paskal isp.	4	Pelagija	4 31 7 22
18	Srida Venancije m.	5	Irena	4 30 7 23
19	Četvrtak Petar Cel. p.	6	Job	4 29 7 24
20	Petak Bernardin isp.	7	Znam. č. krsta	4 28 7 25
21	Subota Feliks m. †	8	Ap. i j. Jovan	4 27 7 26

20. tjed. Kada dodje Utješitelj. Iv. 15, 26.

22	Nedilja Julla m.	9	Pren. m. sv N.	4 26 7 27
23	Poned. Deziderije	10	Ap. Simon	4 25 7 28
24	Utorak Ciril i Met.	11	Ciril i Met.	4 25 7 29
25	Srida Urban papa	12	Epifanij	4 24 7 30
26	Četvrt. Spasovo	13	Glikerija	4 23 7 31
27	Petak Magdalena	14	Izldor m.	4 22 7 32
28	Subota Vilhelmo	15	Pahomij	4 21 7 33

21. tjed. Utješitelj Duh sv. učit će vas. Iv. 14, 23.

29	Nedilja Maksimilij.	16	Teodora	4 21 7 33
30	Poned. Ferdinand	17	Andronik	4 20 7 34
31	Utorak Angela	18	Muč. Teodot	4 20 7 35

Maj

posvećen je Majci Božjoj.

Sunce

ulazi dne 21. u 9. s. 15 m. uvečer u znak Blizanaca.

Mjesečeve mijene:

☾ Trećak dne 21 u s. 10 m. u jutru.

● Mladj dne 29. u 9 s. 59 m. u v.

☽ Prvak dne 7. u 2 s. 27 m. po. p.

☾ Uštap dne 24. u 3 s. 17 m. u u jutru.

Narodno gatanje o vrimenu :

Spasovska kiša donosi dobru godinu. Ako Pankrac i Servac i Urban prodju bez mrzla, Božja je blagodat. Duhovi kišni, ambari puni. Suv Maj, prazne vriče.

Kad u maja mnogo siva. Mudar paor neka piva.

Perlag i spiritus Butor,

Dan	Dnevnik	Primitak		Izdatak	
		D	p	D	p
1-10	1-4	2-00			majs tar
1-4	1-8	6-4			subor
4-3	2-1	100			voj
4-3	1-8	50			stalo
2-9	5-2	900			baziran
2-00	1-6				
2-8	-8				
4-00	1-50				
3-0	1-0				
6-8	4-0				
1-90					
3-0					
1-8					
4-8					
4-9					
1-6					
1-1					

Grgo Vuković

SUBOTICA, GLAVNI TRG

JEDINO SKLADIŠTE P.&C. HABIG WIEN ŠEŠIRU

Bogati izbor: Ženske i muške
tkane i vezene robe, jager ko-
šulje, kožne nakitne stvari,
poše uz snižene cene. Košulje,
rukovice, čarape, i raznovrsni
šeširi prodavati će se

ove godine jako snižene cene

Juni

Broji 31 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi		
1	Srida	Juni Nikod.	19	Patrikije ep.	4 19	7 35
2	Četvrtak	Erazmo b.	20	Spasov dan	4 18	7 37
3	Petak	Klotilda	21	C. K. i p J.	4 18	7 38
4	Subota	Kvirin †	22	Cv. Jov. Vlad.	4 17	7 39
<i>22. tjed. dana mi je sva vlast. Mt. 28, 18.</i>						
5	Nedilja	Duhovi	23	Isn. Mihail	4 17	7 39
6	Poned.	Duh. poned.	24	Sim. Stolpnik	4 16	7 40
7	Utorak	Robert	25	Nal. gl. J. Krst.	4 16	7 40
8	Srida	Medardo b.	26	Apostol Karpa	4 16	7 41
9	Četvrtak	Primo i Fel. mm.	27	Muč. Terapont	4 16	7 42
10	Petak	Margheritta Škot.	28	Ep. Nikita	4 15	7 42
11	Subota	Barnabas	29	Muč. Teod. zal.	4 15	7 43
<i>23. tjed. Neki čovjek zgotovu večeru. Lk. 14, 16.</i>						
12	Nedilja	Ivan Sah.	30	Sv. Tr. Duh.	4 13	7 44
13	Poned.	Anton Padov	31	Duhovi pon.	4 15	7 44
14	Utorak	Vasilije Vel.	1	Treći dan	4 15	7 34
15	Srida	Vitus	2	Nikefor	4 15	7 45
16	Četvrtak	TIJELOVO	3	Lukijan	4 15	7 45
17	Petak	Adolf	4	Mitrofan	4 15	7 45
18	Subota	Marcelin	5	Petar	4 15	8 46
<i>24. tjed. Priča o izgubljenoj ovci. Lk. 15, 1.</i>						
19	Nedilja	Gervasije	6	V. i II. P. p.	4 15	8 46
20	Poned.	Silverije papa	7	Teodot-post	4 15	8 47
21	Utorak	Alojzij	8	Teod. Stratilat	4 16	8 47
22	Srida	Pavlin b.	9	Kiri	4 16	8 47
23	Četvrtak	Ivan Hrvat	10	Timotej	4 16	8 47
24	Petak	<i>Srce Isusovo</i>	11	Barnaba	4 16	8 47
25	Subota	<i>Srce Marijino</i>	12	Onufrije	4 16	8 48
<i>25. tjed. O obilatome ribolovu. Luk. 5, 1.</i>						
26	Nedilja	Ivan i Pav.	13	Muž Akilin.	4 16	7 48
27	Poned.	Ladislav kralj	14	Propok Jelisej	4 17	7 44
28	Utorak	Leon papa II.	15	L. Vld. dan.	4 17	7 48
29	Srida	Petar i Pav.	16	Čudotv. Tihon	4 18	7 48
30	Četvrtak	Sp. sv. Pavla ap.	17	Manuilo †	4 19	7 48

Juni

posvećen je.
Srcu Isusovom

Sunce

ulazi dne 22. u 5.
s. 30. m. u jutro u
znak Raka i po-
činje ljeto.

Mjesečeve mijene:

☾ Trećak dne
21. u 6 s. 19 m. pr.p.

● Mladj dne 29.
u 12 s. 50 m. noću

☾ Prvak dne 6.
u 3 s. 55 m. noću

☽ Uštap dne 12.
u 10 s. 27 m. u ve-
čer.

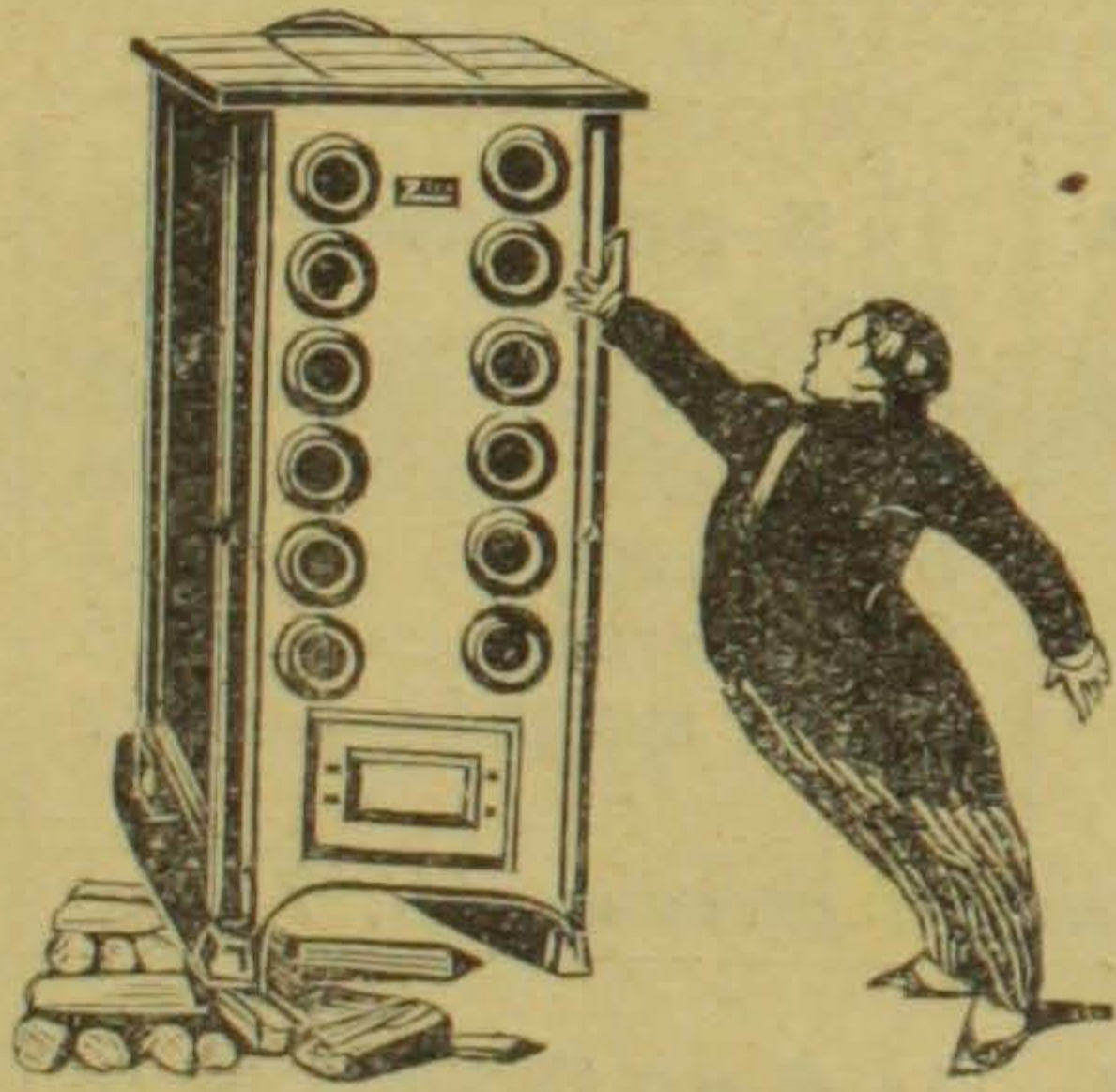
Narodno gatanje
o vrimenu:

Kiša 8 na Me-
darda lako ne pri-
staje. Magle i kiša
na Vidovdan štu-
ravo će biti žito.
Al ni u suši glada
ni u kiši blaga.
Hladan Juni
Sve pokunji.

Loze

Dan		Dnevnik	Primitak		Izdatak	
			D	p	D	p
8-0	15					
1-0	8	40				
2-85	10	15	4-0		Vranje	
3-0	280	7-0	200	66	Tonovi	
1-4	48	1-3	1-0		Furturen	
2-0	18		100		Sunto	
7-8	335.00		40		Lozika	
5-0	40		200		Furturen	
4-0			90			
5-100-90						
2-4203						
600						
2-02						
100-10						
604						
16						
38						
45						
85						

"ZEPHIR"

Sa **10** kg. drva preko **24** sata greje jednu sobu

Jedini prodavaoc :

"BARZEL"

trgovina Gvoždjem i Prometno D. D. Subotica

Tražite cenovnik!

Izvolite okreniti!

ZKIM Oldifs

Juli

Broji 31 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi		
1	Petak	Presv. Krv. I. †	18	Leontije †	4 07	8 00
2	Subota	Pohod Bl. Dj M	19	Juda ao.	4 07	8 00
<i>27. tjed. O obilatom ribolovu Lk 5, 1.</i>						
3	Nedilja	4. po Duh. H.	20	3. po D. Met.	4 08	8 00
4	Poned.	Berta	21	Julijan	4 09	8 00
5	Utorak	Ilija	22	Eusebij	4 09	7 59
6	Srida	Izaija pr	23	Agripa	4 10	7 59
7	Četvrtak	Lipa	24	Rožd Iv. Kr.	4 11	7 58
8	Petak	Elizabeta P. kr †	25	Febronij	4 12	7 58
9	Subota	Brcko b	26	David	4 12	7 57
<i>28. tjed. Ako pravda vaša ne bude veća. Mt. 5, 20.</i>						
10	Nedilja	5. po Duh. Lj.	27	4. po D. Sam.	4 13	7 57
11	Poned.	Pijo I p	28	Kir i Ivan †	4 14	7 56
12	Utorak	Ivan Gv. isp.	29	Petar i Pav.	4 15	7 55
13	Srida	Margareta dj.	30	Zbor 12 Ap	4 15	7 54
14	Četvrtak	Bonaventura b	1	Kuzma i Dam	4 17	7 54
15	Petak	Vladimir kr. †	2	Halj. Bogor.	4 18	7 53
16	Subota	Gospa škapul	3	Jakinto	4 19	7 52
<i>29. tjed. Pomnoženje hljeba. Mr. 8, 1.</i>						
17	Nedilja	6. po Duh. A.	4	5. po D. Aandr.	4 20	7 51
18	Poned.	Miroslav isp.	5	Kir. i Met.	4 21	7 50
19	Utorak	Vinko Paul. isp.	6	Atar asi,	4 22	7 49
20	Srida	Ilija pr.	7	Tomo	4 23	7 48
21	Četvrtak	Daniel pr.	8	Prokopij	4 24	7 47
22	Petak	M. Magd. pok. †	9	Pankracij	4 26	7 46
23	Subota	Apolinar m.	10	45 mučenika	4 27	7 45
<i>30. tjed. čuvajte se lažnih proroka. Mt. 7, 15.</i>						
24	Nedilja	7. po Duh. K.	11	6 po D. Euf.	4 28	7 44
25	Poned.	Jakov Apostol	12	Proklo	4 29	7 43
26	Utorak	Ana m. Bl. Dj.	13	Zbor ark. G.	4 30	7 42
27	Srida	Pantaleon m.	14	Akita	4 32	7 40
28	Četvrtak	Nazarije i I. m.	15	Vladimir	4 33	7 39
29	Petak	Marta dj.	16	Antinogen	4 30	7 38
30	Subota	Dobrila	17	Marina	4 35	7 36
<i>31. tjed. O nepravednom upravitelju. Lk. 16, 1.</i>						
31	Nedilja	8. po D. I. L.	18	7. po D. Emil.	4 34	7 35

Juli

posvećue je štovanju pridradocine krvi Isusove

Sunce

ulazi dne 23. u 8 s. 17 m. noću u znak Lava. Dan se smanji za 54 m.

Misećeve mine:

☾ Prvak dne 7. u 1 s. 53 u jutro.

☽ Ustap dne 13. u 8s. 23 m. u večer.

☾ Trećak dne 21. u 3 s. 43 m. po podne.

● Mlad. dne 28. u 6 s. 36 m. po podne.

Narodno gatanje o vrimenu:

Kaki juli, takav je januar.
Jul mačvaran
Svačemu je kvaran.

Dan	Dnevnik		Primitak		Izdatak	
			D	p	D	p
4-1	8-2	4-0	22	50	Justi	
1-1	2-4	3-0				
3-0	4-0	10-5				
2-5	1-2	2-5				
6	2-2	10				
4-8	9	13				
1-2	8-0	6				
1-0	1-4	8				
3-0	1-1					
2-0						
1-0						
3-0						
2-0						
1-0						
1-0						
2-2						

Verenice!

Najlepše i najbolje rublje i potrebe
za krevet možete dobiti kod

Montaliona

SUBOTICA, pored Franjevačke crkve.

August

Broji 31 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi
1	Poned. Petar u okov.	19 Makrina	4 37	7 35
2	Utorak Porciunkula	20 Ilija	4 38	7 33
3	Srijeda Augustin b.	21 Simeon	4 39	7 32
4	Četvrtak Dominik isp.	22 Marija Magd.	4 40	7 31
5	Petak Snijež. Gospa †	23 Trofim i Teof.	4 42	7 30
6	Subota Preobr. Krist.	24 Boris	4 43	7 28
32. tjed. Isus plače nad Jeruzalemom. Luka 19. 41.				
7	Nede'ja 9 po Duh. Kaj.	25 8. N. Ana	4 44	7 27
8	Poned. Cirijak m.	26 Paraskeva	4 45	7 25
9	Utorak Roman m.	27 Prntaleon	4 46	7 24
10	Srida Lovrinac m.	28 Prohor	4 48	7 22
11	Četvrtak Suzana dj. m.	29 Kalinik	4 49	7 20
12	Petak Klara dj. †	30 Sila	4 51	7 18
13	Subota Hipolit. i Kasij.	31 Jevdokim	4 52	7 17
33. tjed. O farizeju i cariniku. Luka 18, 9.				
14	Nedilja 10. po D. Euz.	1 9. N. Pr. sv. Kr.	4 53	7 15
15	Poned. Vel. Gospa	2 Pr. m. s St. †	4 54	7 14
16	Utorak Roka isp.	3 Izak †	4 56	7 12
17	Srida Branislav	4 7 djet. efeš. †	4 57	7 10
18	Četvrtak Jelena Križar.	5 Evsigenij †	4 59	7 08
19	Petak Ljudevit b. †	6 Preobraž.	5 00	7 06
20	Subota Bernardo isp.	7 Dometije	5 01	7 05
34. tjed. Isus izliječi gluhonijemog. Marko 7, 31.				
21	Nedilja 11 po D. Iv.	8 10. N. Emil.	5 03	7 03
22	Poned. Timotej	9 Matija ap. †	5 04	7 01
23	Utorak Filip Ben. isp.	10 Lavrentij †	5 05	6 59
24	Srida Bartol apostol	11 Euplo †	5 06	6 57
25	Četvrtak Ljudevit kr.	12 Fokije †	5 08	6 55
26	Petak Pelagija ud. †	13 Maksim †	5 09	6 54
27	Subota Josip Kalas.	14 Mikeja	5 11	6 52
35. tjed. O milosrdnom samaritancu. Lk. 10, 23.				
28	Nedilja 12 po D. Aug.	15 Usp. Bogor.	5 12	6 50
29	Poned. Gav. Iv. Krst.	16 Diomed	5 13	6 48
30	Utorak Ruža Lim. dj.	17 Miron	5 14	6 46
31	Srida Rajmund N.	18 Flor i Lauro	5 16	6 44

August

posvećen je
pričistom Sreću
Marijinu.

Sunce

ulazi dne 24. u 5 s.
6 m. iz jutro u znak
Djevice. Dan se sma-
nji za 1 s. 34 m.

Misečeve mine:

☾ Prvak dne 5.
u 7. s. 45 m. u jutro.

☽ Uštap dne 13.
u 5 s. 37 m. u jutro

☾ Trećak dne 19
u 8 s. 55 m. u večer.

● Mludj dne 27
u 7 s. 46 m. u jutro

Narodno gatanje o viimenu:

Vedri i vrući dani
oko Gospoine dozri-
jevaju jako vince.
Rosa blaga, svakom
draga.

Ako August žeže,
žeže i vino.

Dan	Dnevnik		Primitak		Izdatak	
			D	p	D	p
100	10	23				
20	30	9				
5-6	20	18				
268	15	7 v.				
39	12	4				
26	17	9				
14	33	11				
12	8	9				
51						
10						
8						
529						
10						
18						
10						

Rieger i Hunjadi

Solara i špecerajske robe

Telefon broj 6.

SUBOTICA

Somborski put

Preporučuje svoje bogato skladište gornje robe svima gradjanima, na malo i veliko cijene povoljne — otprema brza i tačna.

! Weitzenfeld i Drug !

SUBOTICA. Džakovi. Ponjava i kanapa.

Septembar

Broji 30 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi		
1	Četvrtak	Egidije	19	Andrija	5 19	6 40
2	Petak	Zedom m. †	20	Samuilo	5 20	6 38
3	Subota	Milojka	21	Tadej ap.	5 21	6 36
<i>36. tjed. Isus ozdravi 10 gubavaca. Lk. 17, 11.</i>						
4	Nedilja	13. po Duh.	22	12. N. Agat.	5 23	6 34
5	Poned.	Levro Just. b.	23	Lupo m.	5 24	6 32
6	Utorak	Zakarija prizn.	24	Eutihij	5 25	6 30
7	Srida	Marko K. m.	25	Bartn'omej	5 27	6 28
8	Četvrt.	Mala Gospa	26	Adrijan	5 28	6 26
9	Petak	Petar K. isp. †	27	Pimen	5 29	6 24
10	Subota	Nikola Tol. isp.	28	Mojsije	5 31	6 22
<i>37. tjed. Nitko ne može 2 gospodara služiti. Mt. 6, 24.</i>						
11	Nedilja	14. po Duh.	29	13 N. Usj. s. l.	5 32	6 20
12	Poned.	Ime Marijino	30	Aleksandar	5 33	6 18
13	Utorak	Amat b.	31	Pol. poj. B.	5 35	6 16
14	Srida	Uzv. sv. Križa	1	Simeon	5 36	6 14
15	Četvrtak	Žalosna Gospa	2	Mamant	5 38	6 12
16	Petak	Petar K. isp. †	3	Antim	5 39	6 10
17	Subota	Rane sv. Franje	4	Vavilo	5 40	6 08
<i>38. tjed. Isus uskrisuje mladića u Naimu Lk. 7, 11.</i>						
18	Nedilja	15. po Duh.	5	14. N. Zahar	5 41	6 06
19	Poned.	Januarij m.	6	Eudoksil	5 43	6 03
20	Utorak	Eustahij m.	7	Sozont	5 44	6 01
21	Srida	Matej ap. K. †	8	Rodj. Bogor	5 46	5 59
22	Četvrtak	Mauricije m.	9	Joak. Ana	5 47	5 57
23	Petak	Tekla dj. K. †	10	Minodora	5 48	5 56
24	Subota	M. B. o. s. K. †	11	Teodora	5 49	5 54
<i>39. tjed, Isus ozdravi vodeničavoga. Lk. 14, 1.</i>						
25	Nedilja	16. po Duh.	12	15. N. Avton	5 51	5 52
26	Poned.	Ciprijon i. J. m.	13	Kornel	5 52	5 50
27	Utorak	Kuzma i D. m.	14	Uzv. Kr.	5 53	5 48
28	Srida	Vjenceslav kr.	15	Nikita	8 54	5 46
29	Četvrtak	Mihael Ark.	16	Eufemija	5 56	5 43
30	Petak	Ieronim isp. †	17	Soñja	5 57	5 42

Septembar

posvećen je
štovanju
Andjela čuvara

Sunce

ulazi dne 24. u 2 s.
17 m. iz jutra u
znak Vage i počinje
jesen. Dan se sma-
nji za 1 s. 40 m.

Miseševe Mine :

☾ prvak dne 4.
u 11 s. 45 m. noću.

☽ Ustap dne 11.
u 1 s. 55 m. po
podne.

☾ Trećak dne 18.
u 4 s. 30 m. iz jutra.

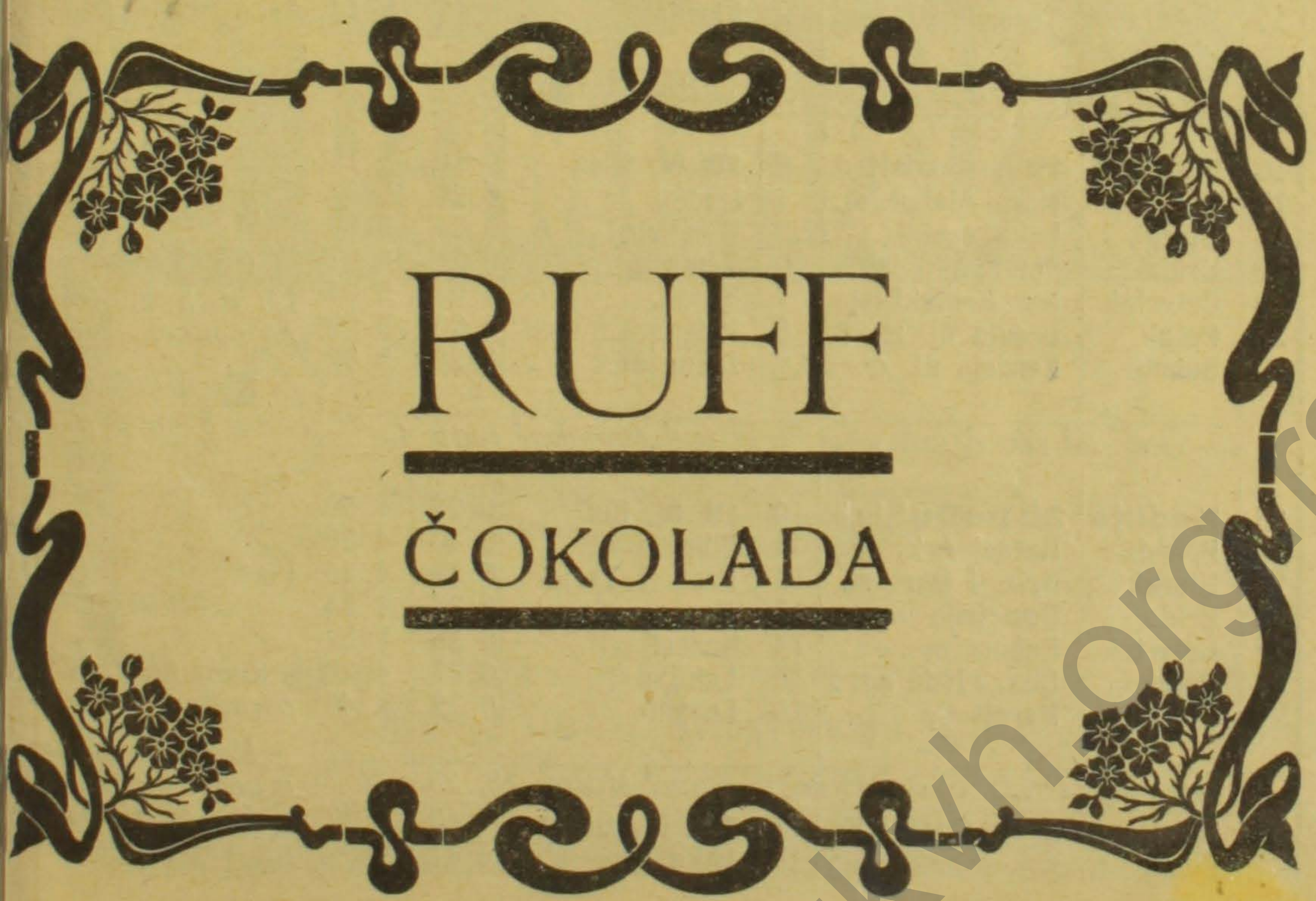
● Mladj je 25, u
11 s. 11 m. noću.

Narodno gatanje o vrimenu :

Početak pokaziva
cio misec. Prvi dan
vedar cio misec lip.
Kako mina, taka i
četvrta cilina.
Rujanski hlad
Gotov jad.

Dan	Dnevnik	Príjmy		Výdavky	
		D	p	D	p
2071	5.1	50			
28	24	35			
90	14				
15	17				
12	5				
18	4				
26	23				
6	18				
16	85				
35	140				
2065					
20					
10					
40					
8					
14					

50 gula
35 forstika

RUFF

ČOKOLADA

zksh orders

Oktobar

Broji 31 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce Izlazi	Sunce Zalazi
1 Subota	Remigij b.	18 Eumenij	5 57	5 41
40 tjed. Koja je najveća zapovijed. Matej 22, 34.				
2 Nedilja	17 po Duh A. č.	19 16 N. Trofim	5 59	5 39
3 Poned.	Kandid m.	20 Eustatij	6 00	5 37
4 Utorak	Franj. Asis. priz.	21 Kodrat	6 01	5 36
5 Srida	Placid m.	22 Foka	6 03	5 34
6 Četvrtak	Bruno isp.	23 Zač. sv. Iv.	6 04	5 32
7 Petak	M. B. sv. Krun. †	24 Tekla	6 06	5 29
8 Subota	Brigita ud.	25 Evrosinija	6 07	5 27
41. tjed. Isus ozdravi uzetoga. Matej 9, 1.				
9 Nedilja	18 po Duh. D.	26 17 N. Smrt I.	6 09	5 26
10 Poned.	Franjo	27 Kalistrat	6 10	5 24
11 Utorak	Nikasij bm.	28 Hariton	6 11	5 22
12 Srida	Maksimilijan	29 Kirijak	6 13	5 20
13 Četvrtak	Slavoljub kr.	30 Grigorij	6 14	5 18
14 Petak	Kalisto b. †	1 Pokr. Bogor.	6 16	5 16
15 Subota	Terezija dj.	2 Kiprijan	6 17	5 14
42. tjed. Priča o kraljevoj svadbi. Matej. 22, 1.				
16 Nedilja	19 po Duh Hed.	3 18 N. Dion	6 19	5 12
17 Poned.	Marg. Alakok dj.	4 Jerotej	6 20	5 10
18 Utorak	Luka evanđ	5 Haritima	6 21	5 09
19 Srida	Petar Alk isp.	6 Toma ap.	6 23	5 07
20 Četvrtak	Ivan Kentski isp.	7 Sergij.	6 24	5 05
21 Petak	Ursula dj. m. †	8 Pelagij	6 26	5 03
22 Subota	Kordula dj. m.	9 Jakov ap.	6 28	5 01
43. tjed. Isus ozdravi sina kraljeva čovjeka. Ivan 4.				
23 Nedilja	20 po Duh hg. b.	10 19 N. Eul.	6 29	4 59
24 Poned.	Rafael Ark.	11 Filip	6 30	4 58
25 Utorak	Hriz. i Dar. m.	12 Proh i Tarah	6 32	4 56
26 Srida	Demetrije m.	13 Karpo	6 33	1 54
27 Četvrtak	Sabina m.	14 Nazarij	6 35	5 52
28 Petak	Šim. i Juda ap. †	15 Lukijan	6 37	4 20
29 Subota	Narcis b.	16 Longin	6 38	4 49
44. tjed. Priča o opraštanju duga. Matej. 18, 23.				
30 Nedilja	21 po Duh I. Kr	17 20 N. Ozeja	6 40	4 47
31 Poned.	Vuk b. †	18 Lnka ev.	6 41	4 45

Oktobar

Posvećen je
Kraljici Prisv.
Krunice.

Sunce

ulazi dne 24. u
s. 7 m. pre podn
u znak Škorpiona
Dan se smanji z
1 s. 43 minuta.

Misečeve mine

☾ Prvak dne 4
u 3 s. m. iz jutro

☽ Uštap dne 10
u 10 s. 15 m. u večer

☾ Trećak dne
17. u 3 s. 32 m
po podne.

● Mladj dne 2
u 4 s. 37 m. popodn

Narodno gatanje
o vrimentu:

Lukì kišica, Pet
pšenica.

Kad oktobrom
mnogo magle pan
Bit će zimi snig
na sve strane.

Dan	Dnevnik	Primitak		Izdatak	
		D	p	D	p
20	25				
25	12				
30	12				
100	11				
70	40				
30	17				
15	40				
20					
5					
27					
17					
12					
40					
4					
58					
14					

57 Lozicka
Fustika 40 20

POMPADUR

KOZMETIKA SUBOTICA
VAROŠKA KUĆA

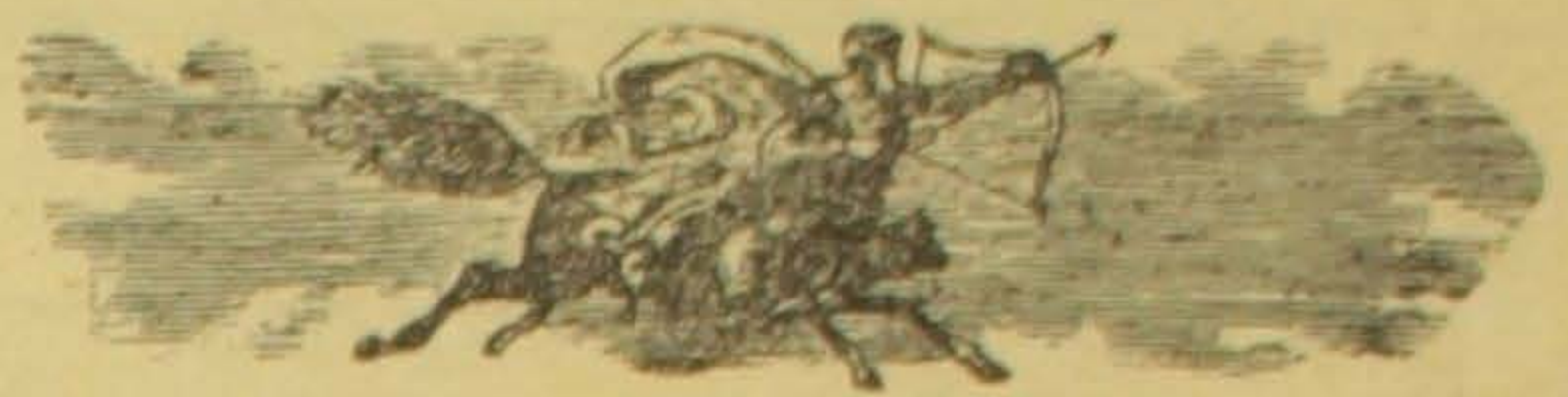

Frizerstvo. Nega lepote i manikiranje, ispod cene.
Lečenje protiv svakovrsnih pojava,
koje škode lepoti.

zk.org.rs

Novembar

Broji 30 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi
1	Utorak Svi Sveti	19 Joel	6 44	4 43
2	Srida Mrtvih dan	20 Artemija	6 46	4 41
3	Četvrtak Hubert b.	21 Ilarion	6 47	4 39
4	Petak Karlo b. †	22 Averkij	6 49	4 38
5	Subota Mirko isp.	23 Jakov ap.	6 50	4 37

45. tjed. Je li slobodno porez dati cesaru. Mt. 22.

6	Nedilja 22. po Duh.	24 21. N. Areta	6 52	4 36
7	Poned. Andjelko	25 Makarijan	6 53	4 34
8	Utorak Bogdan isp.	26 Dimitrij	6 55	4 32
9	Srida Božidar m.	27 Nestor	6 56	4 3
10	Četvrtak Andrija isp.	28 Petka	6 58	4 29
11	Petak Martin b. †	29 Anastazije	6 59	4 28
12	Subota Martin p.	30 Zinovij	7 01	4 27

46. tjed. Isus uskrisi kćer Jairovu. Mt. 9, 18.

13	Nedilja 23. po D. S.	31 22. N. Stahij	7 02	4 26
14	Poned. Jozefat b. m.	1 Kuzma	7 04	4 25
15	Utorak Lavoslav isp.	2 Akindin	7 05	4 24
16	Srida Iv. Tregirski b.	3 Akepsinij	7 07	4 22
17	Četvrtak Grgur čud. b.	4 Joanikij	7 08	4 21
18	Petak Odio isp. †	5 Galaktion	7 10	4 20
19	Subota Elizabeta ud.	6 Pavao	7 10	4 19

47. tjed. Isus najviješta propasj Jerusalima. Mt. 24.

20	Nedilja 24. po D. F.	7 23 N. Lazar	7 12	4 18
21	Poned. Pr. Bl. Dj. M.	8 Zber Mihajla	7 14	4 18
22	Utorak Cecilija dj. m.	9 Onisifor	7 15	4 17
23	Srida Milivoj p.	10 Erasto	7 16	4 16
24	Četvrtak Ivan od K. isp.	11 Mino	7 18	4 15
25	Petak Katarina dj. m. †	12 Jozafat	7 19	4 14
26	Subota Ivan Brehmans	13 Ivan Zlatuosti	7 20	7 13

48. tjed. Isus proriče sudnji dan. Luka 21, 25.

27	Nedilja 1. Adventa	14 24. N. Filip	7 22	4 13
28	Poned. Sosten isp.	15 Gurij †	7 23	4 13
29	Utorak Saturnin m.	16 Maiej ev. †	7 24	4 12
30	Srida Andrija Apost.	17 Gregorij †	7 25	4 12

Novembar

sića nas groznih muka, što ih trpe duše u čistilištn

Sunce

ulazi dne 23. u 8 s. 14. m. prije podne u znak Strijelca. Dan se smanji 1 s. 17. m.

Mjesečeve mijene:

☾ Prvak dne 2. u 4 s. 16 m. po. p.

☽ Uštap dne 9. u 6 s. 36 m u jutru.

☾ Trećak dne 16 u 6 s. 28 m. u jutru.

☉ Mladj dne 24. u 11 s. 9 m. u v.

Narodno gatanje o vrimenu :

Ako je na Sve Svete vlažno, bit će mnogo sniga. Sv. Martin kišu voli, jer ima svoj ogrtač. Sv. Kata snig za vrata. Teška zima, Težak snop.

Dan	Dnevnik	Primitak		Izdatak	
		D	p	D	p
200.30	36				
	30				
2	2858.50				
4	500.				
6	680.				
6	500.25				
2	100				
9	23				
7	12				
14	58				
15	11				
15	58				
12	350.				
6	4				
6	39				

40 D. u. l. a.

Najbolji su
KOKAL-jevi
 cipelarski specijaliteti
 SUBOTICA, Vilsonova-ulica broj 41.

zkh.org.rs

Decembar

Broji 31 dan 1927.

Dani	Za katolike	Za pravoslavne	Sunce izlazi	Sunce zalazi	
1	Četvrtak	Eligij b.	18	Platon † 7 27	4 12
2	Petak	Bibijana dj. m. †	19	Abdija † 7 28	4 11
3	Subota	Franjo K. isp	20	Gregorij	7 29 4 11
<i>49. tjed. Ivan šalje učenike k Isusu. Mt. 11, 2.</i>					
4	Nedilja	2 Adv. B. dj.	21	25 N. Uv. B.	7 30 4 10
5	Poned.	Saba op	22	Filim †	7 32 4 10
6	Utorak	Nikola b.	23	Amfilohij †	7 33 4 10
7	Srida	Ambrozije b.	24	Katarina †	7 34 4 09
8	Četvrt.	Bezgr. Z B D	25	Kliment †	7 35 4 09
9	Petak	Leokadija dj. m. †	26	Alipij †	7 36 4 09
10	Subota	Prenos kuće L.	27	Jakov	7 37 7 09
<i>50. tjed. Židovi šalju svećenike k Ivanu. Iv. 1, 19.</i>					
11	Nedilja	3 Ad Mater.	28	26 N. Ilinarh	7 38 4 09
12	Poned.	Maksencij m.	29	Param †	7 39 4 09
13	Utorak	Lucija dj. m.	30	Andrija †	7 39 4 09
14	Srida	Spiridion b. K. †	1	Naum †	7 40 4 09
15	Četvrtak	Irenej m.	2	Avakum †	7 41 4 09
16	Petak	Adelhajda K. †	3	Sofronij †	7 42 4 10
17	Subota	Lazar b. Kvatre †	4	Barbara	7 43 4 11
<i>51. tjed. Ivan propovijeda u pustinji. Lk. 3, 1.</i>					
18	Nedilja	4 Adv. Oci	5	17 N. Sava	7 43 4 11
19	Poned.	Vladimir isp.	6	Nikola	7 44 4 11
20	Utorak	Amon m.	7	Ambrozij †	7 45 4 11
21	Srida	Toma apostol	8	Patapij †	7 46 4 11
22	Četvrtak	Zenon m.	9	Bezgr. Z. B	7 46 4 12
23	Petak	Viktorija dj. †	10	Mino †	7 46 4 13
24	Subota	Badnjak A. E. †	11	Danilo	7 47 4 13
<i>52. tjed. Isus se rodi u Betlehemu. Lk. 2, 1.</i>					
25	Nedilja	BOŽIĆ R. K.	12	N. Praotaca	7 47 4 14
26	Poned.	STJEPAN M.	13	Eustratij †	7 47 4 15
27	Utorak	Ivan apostol	14	Leukij †	7 47 4 15
28	Srida	Mladenci mm.	15	Eleuterij †	7 48 4 16
29	Četvrtak	Toma b.	16	Agej †	7 48 4 17
30	Petak	David kr. †	17	Danijel †	7 48 4 17
31	Subota	Silvestar p.	18	Sevastijan	7 49 4 18

Decembar

Posvećen je Malom Isusu.

Sunce

ulazi dne 22. u 9 s. 19 m. u večer u znak Kozoroga i počinje zima. Dan se smauji za 20 minuta.

Misečeve mine:

☾ Prvak dne 2. u 3 s. 15 m. iz jutra.

☽ Uštap dne 8. u 6 s. 32 m. popodne

☾ Trećak dne 16. u 1 s. 4. m. noću.

● Mladj. dne 24. u 5 s. 13 m. iz jutra.

☾ Prvak dne 31. u 12 s. 22. m. o podne.

Narodno gatanje o vrimentu:

Crni Božić bili Uskrs.

Kake su otačke kvatre, tako je sve lito.

O vrimentu čovik snuje Bog Boguje.

Dan	Dnevnik	Primitak		Izdatak	
		D	p	D	p
2505	10				
20	6				
14	125				
190	13				
16	14				
6	12				
24	36				
34	50				
20	20				
25	50				
40	43				
	30				
	10				

TVORNICA ŠTIRKE I KONSERVI

S. KOPP I SINOVI D. D.

SUBOTICA

Proizvadjia sve vrste pšenične i kukuruzne štirke, čirize i dekstrini glikoza i t. d.

MALATA ZA STOKU

Nadalja MEHANIČNA TVORNICA BAČAVA proiz-
vadjia sve vrste bačava za mast i za ulja

zkp.org.rs

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

U ZAGREBU PODRUŽNICA U SUBOTICI

PODRUŽNICE:

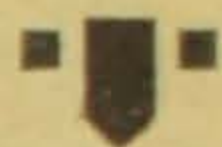
Bačka-Palanka	Požega
Bakar	Rijeka
Beograd	Senj
Bjelovar	Sisak
Brijuni	Skoplje
Brod na savi	Split
Celje	Subotica
Crkvenica	Sušak
Čakovac	Sv. Ivan Zelina
Daruvár	Varaždin
Delnice	Velika Gurica
Dubrovnik	Veliki Bečkerek
Djakovo	Vinkovci
Djurdjevac	Virovitica
Ilok	Vireje
Karlovac	Vukovar
Kraljevica	Zagreb, Ilica 117
Križevci	Zagreb,
Ljubljana	Milanovićeve-u.
Maribor	Zagreb, Vlaška-
Mitrovica	ulica 86.
Nova Gradiška	Zemun
Novi Sad	
Ogulin	IPOSTAVE:
Osijek	Osijek d. grad

Prima novac

na ukamaćivanje, isplaćuje
u svako doba bez odkaza

Daje zajmove na kuće i zemlje

Doznačuje novac na sve
strane svijeta

Novac američkih iseljenika naj-
sigurnije doznačuje doma :-:

Glavnice i reserve 130 miliona dinara

Stanje uloga preko

1 milijarde dinara

Osnovana god. 1846.

Lep šešir

— Marsela Tiner. —

Zaljubljeni su jedno u drugo ma da su se uzeli pre devet godina, možda zato što žive u tudjini, bez rodbine, bez pravih prijatelja, pribijeni jedno uz drugo. Zanimanja koja nagone bračne parove da žive čergaškim životom povoljna su po bračnu sreću, Pjer i Deniza su se obožavali. Selili su se iz Engleske u Tursku, iz Švedske u Španiju. Svaka seoba ih je stala mnogo novaca i briga, ali u svakoj novoj zemlji oni su obnavljali svoj medeni mesec.

Sad su se nastanili u jednoj turobnoj i hladnoj varoši u Poljskoj i Deniza se osećala osamljenija no ikad medju ljudima čiji jezik nije razumevala. Stoga je bila očajna kad u aprilu glavni šef hitno pozva njenog muža u Pariz.

Porodične finansije bile su jako oslabljene seobom, još maloj deci bila je potrebna majčina nega, te je Deniza bila prinudjena da se odreče zadovoljstva da podje s Pjerom u Pariz.

— Obećaj mi samo, reče mu ona, da ćeš mi doneti jedan lep šešir.

Samo u Parizu ima šešira. Sve što se u drugim mestima na-dje nakazno je.

Deniza se odevala i pravila je sebi šešire sama, ili je naru-čivala po ilustrovanim katalozima u pariskim radnjama. Ali to nije uvek zadovoljavalo njenu koketeriju.

Pred polazak u Pariz Pjer dobi jedan beskrajno dugačak spisak stvari, koje je trebalo da nabavi. Čitanje tog spiska ga uplaši. Ali ga kupovina šešira užasnu.

— Nikad ja to neću umeti izabrati... niti ću imati za to vremena... I šta ću da radim pri povratku s tolikim paketima? Imaću muke na željeznici. Pa tek na granicama. Carinici su do-sadni i neučtivi... Jesi li uverena, mila moja da se u poljskim dućanima ne može naći...

— Ne, odgovori Deniza uporio... Ovde se mogu naći samo nakazne i veoma skupe stvari. Kad već ideš u Pariz nabavi mi sve što mi treba za sezonu...

— I šešir?

— Naročito šešir.

Pjer nije ni pokušao da je razuverava. On ponese dugački spisak i pismo za jednu prijateljicu svoje žene, koja će rado pristati da naruči taj šešir.

Kad dodje u Pariz, Pjer se najpre malo odmori od puta. Zatim ode da vidi svog šefa i izgubi mnogo vremena u čekaonicama i kancelarijama raznih ministarstva. A pomalo se i zabavljao. Dani su prolazili. Na dva dana pred polazak Pjer poče juriti po dućanima i ode Denizinoj prijateljici.

Kad ču njegov zahtev ona mu se nasmeja u lice.

— Šešir? Pa ja treba da ga naručim modistkinji, i ona treba da ga načini... Dockan ste došli, dragi moj Pjere...

— Preklinjem vas... spasite me neprijatnosti... Nemojte da pričinite Denizi razočaranje. Ona toliko čezne za tim šeširom... ma da to meni izgleda besmisleno.

— Čudnovato je kako pametan čovek može da govori besmislice... Ali ja ću ipak učiniti sve što mogu, i nadam se da će Deniza dobiti šešir.

— Hvala vam po hiljadu puta! Vi ste naša dobrotvorka! uzviknu Pjer.

I sav srećan on produži trčati po dućanima.

Najzad se vrati u svoj hotel i poče spremati stvari. Jedno pisamce od uslužne prijateljice izvesti ga da će mu šešir biti donesen prekosutra u devet časova.

— A ja polazim u deset! jeknu Pjer.

Prekosutra u jutru on je bojažljivo pogledao dve svoje putničke torbe i desetak svežnjeva raznih veličina. Posle dugih muka on uspe da ugura male svežnjeve u velike. Ali šešir nikako nije dolazio.

Devet i po! Šešira nema! Šta da radi?... Da podje?... Ali je šešir bio plaćen unapred, i to plaćen vrlo skupo!... psujući na svima evropskim jezicima Pjer uze taksi i odjuri prijateljici svoje žene. Prijateljica potraži telefonom modistkinju, ali joj telefonistkinje dva puta dadoše pogrešnu vezu. Dok se modistkinja javila, voz je bio otišao.

— Onda ću poći u dva sata, reče on.

Šešir je bio poslat u hotel. Pjer opet uze taksi koji uz put obori jednog starog senatora. Gomila, prenos ranjenika u apoteka, pozornici, policijski komesarijat, ispitivanje . . . Pjeru se činilo da preživljuje neki tragi-komični film. I voz u dva sata izmače mu.

Ali je Pjer imao lep šešir. On uze kutiju, uze iz nje šešir i nadje ne da je ružan, već nakazan. Dakle radi toga čuda je on prepatio tolike muke! . . . Drhtao je od gneva.

Pošto se šešir nije mogao smestiti ni u jednu torbu, on ga uze kao „ručni prtljag“.

U mreži, u železničkim kolima, kutija se klatila. Oko pola noći srušila se na krilo jednom zaspalom Englezu. Kad je Pjer podiže, bila je poderana.

Na granici surovi carinici gurnuše kutiju tako da se potpuno razvali. Carina i nova platnena kutija koju je kupio u varoši gde je proveo noć stale su Pjera sto šezdeset franaka.

Sav besan on predade kutiju ko prtljag da ne bi više imao pred očima taj odvratni šešir, koji ga je gonio kao zao duh.

Deniza je sačekala svog muža na stanici.

— Jesi li mi doneo šešir, mili moj? Gde je?

— Prokleti šešir! Tamo je, u vagonu za prtljag . . . Pošlji da ti ga donesu, ali ga nikad preda mnom nemoj metnuti!

— Nisi postao ni malo ljubazan u Parizu! reče Deniza . . .

Oni počеше da se prepiru, kad činovnik odelenja za prtljag izjavi da je kutije nestalo . . . Bez sumnje je pogrešno upućena u Austriju . . .

Pjer odmah napisa reklamaciju.

Posle tri meseca, kad mu se Pjer i Deniza više nisu nadali, lep šešir je bio pronadjen i predat vlasnicima . . .

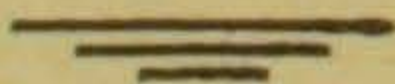
Pjer ga sam pobedonosno donese svojoj dragoj ženi, koja je u taj mah prelistavala poslednje francuske modne žurnale.

— Evo, mila moja! . . . doneo sam ti tvoj lep šešir!

Deniza otvori kutiju i ravnodušno pogleda šešir, pa reče:

— Šta da radim s njim? . . . Potpuno je izišao iz mode . . .

Donećeš mi drugi, kad budeš opet išao u Pariz . . .

Pokopno Udruženje Bačka u Subotici

VII. kvart, Ive Antunovića-ul. br. 1. (Preko puta od kolodvora)

4,500.000 dinara

isplatilo je medju svoji članovima, odnosno njenih naslednicima doncem godine 1926.

Zaštićen (rezervni) kapital godine 1926.

3,200.000 dinara

Najsigurniji način za osiguranje od bednosti naših naslednika.

Pokopno pripomoć posle uplate 100 dinara

30.000 dinara,

koje postepene razte prema uplatama do

50.000 dinara.

Članovi se primaju iz cele kraljevine bez obzira na veroispovest, narodnost i gonine života. ☞

UPRAVA

Nikola Pašić

Prošlo mu je osamdeset godina a još uvek je potpuno zdrav i svež u svakom pogledu. Sa takom voljom vodi računa o javnom životu, kao da je mlad i sa toliko bistrine prati prilike, kao da nije u dobu koje je doživelo malo ljudi.

Ne bi bilo čudo, što je takav, da je proveo život u miru i u sredjenosti. Ali kada se zna da je decenijama vodio borbu za narodna prava, da je godinama sedeo u tamnicama, da se je godinama sakrivao ispred nasilja reakcija, onda se mora reći da

je od Boga izabran, da vodi naš narod, da doživi veliko delo ujedinjenja za koje se je on borio najviše, najistrajnije i najhrabrije.

Nepromišljeni i zavidni ljudi, hoće da ga prikažu, kao čovjeka, koji nikada nije radio nego oduvek sedio na vladi. Naraštaji i svi čestiti elementi međjutim znaju to, da je on od najranije mladosti pa gotovo do 50 godine svoga života, radio neumorno, borio se u najtežim prilikama i da je već sa prosednom glavom došao do mnogostručno zaslužene pobeđe.

Narod zna njegova velike zasluge i izabrao ga je za svojega vodju. On je postao pojam u svojoj naciji, savršeni reprezentant snage, vrlina i sposobnosti našega naroda i nema niti može biti sile, koja može njegovu veličinu i slave umanjiti.

Njegovo ime i njegova ličnost su urezani u istoriju našeg naroda i naše države neizbrisivim slovima, nezaboravljenim uspomjenama. O njegovim delima će govoriti naraštaji i ona će postati vremenom narodno blago, o kojem će se pisati i pevati, kao o našim legendarnim u istorijskim junacima i ličnostima.

Naša istorija, naš narod, nema većeg muža iza Kosovskih mučenika, od njega, jer je u delo ujedinjenja njegovo ime urezano navek.

PREFRIGANAC

Kuma Josi poslužila je sreća i on je dobio parnicu. Iz zaljubljenosti odnese on gospodinu advokatu dva praseta.

— Gledajte dragi Joso — reče mu advokat — kod mene nema mesta. Uzmite vi ta dva praseta, kod vas, pa ih othranite, pa jedan od njih nek bude vaš a jedan moj.

Kum Josa uzme oba praseta i ode kući. Posle dve nedelje evo njega opet kod advokata, ali žalosna lica.

Upita ga advokat:

— No šta je?

— Zlo je gospodine doktore.

— Kako zlo?

— Gospodine doktore vaše prase je krepalo.

G. Dragoslav Đorđević

načelnik grada Subotice

Došao je u Suboticu sa prvim četama srpske vojske u jeku prevrata i naših nacionalnih pokreta. Skromno i savesno i marljivo je vršio svoju dužnost kao oficir na najdelikatnijem položaju, gde se je radilo o prosudjivanju velikih i važnih političkih, nacionalnih i moralnih problema.

Mnogi su promašili i bili pristrasni, ali on nikada, još i onda, kada se radilo o sudbonosnih stvarima, kada se radilo o tome, da li da se izrekne presuda protiv ili u korist. Godinu dana je vršio tu dužnost, i za to vreme je stekao priznanje i poverenje sviju merodavnih i narodnih krugova. Kada je završio svoju misiju na ovom polju, otišao je u Englesku, da usavrši sebe još bolje.

Vratio se je posle završenja svojih studija i stupio na polje prosvete, gde je radio u svojstvu profesora gimnazije i učiteljske škole. Pored nauke i nastave, radio je na prosvećivanje omladine u nacionalnom smislu. Stekao je za najkraće vreme na ovom polju neizmerne simpatije, jer je svako video, da ga rukovode isključivo opšti interesi.

Poverenje i priznanje naroda prema njemu za velike zasluge ispoljilo se u tome, da su ga pozvali da stupi na polje javnog rada. Morao je izići u susret želji i volji naroda i ako se njegova skromnost usprotivila tome.

Postao je pre tri godine veliki župan ovoga grada, u kojem svojstvu je dokazao, da ima sve sposobnosti za rad na javnom polju. Svojim radom i rezultatima, postigao je to, da je postao pravi narodni veliki župan, jer nije poznavao, što je to pristrasnost ili tesnogradnost, nego je stojao na raspolaganje naroda u svako doba i u svakom pogledu i nije pravio razlike niti je ma kome učinio zlo.

Mali ljudi, zapostavljeni i zanemareni, naišli su u njemu na svojeg pravog štititelja, koji im je pomagao do skrajnje granice mogućnosti. Niti je bilo, niti će moći biti velikoga župana koji

G. Dragoslav Djordjević
načelnik grada Subotice

će toliko raditi za male egzistencije kao on, jer raspolaže u ovom pogledu sa takvim sposobnostima, kao niko drugi.

Niko naime nije u stanju razumeti male ljude tako, kao on, jer ga karakterišu osobine i vrline poštenja i razumevanja. Svo-
jim radom je dokazao, da ne teži za zemaljskim blagom, te se ubraja medju one retke čestite ljude, kakovih veoma malo ima ne samo kod nas, nego i veoma daleko.

Postavljen je za gradonačelnika u oktobru 1926. godine. Čim j preuzeo zvanje, odmah je poduzeo korake, da se srede prilike grada i da se postigne ravnoteža u pogledu rada i napretka. Doka-
zao je svojim prvim istupima i delima za ovo kratko vreme, da je Subotica dobila načelnika, koji se sa pravom može nazvati sta-
rešinom gradjanstva i naroda.

Odlikovan je Belim Orlom IV. stepena za rad i zasluge na javnom polju.

St. Kanjiška Prva Parna Cigljana i Crepana D. D.

Pravi krovnog crepa najbolje francuske vrste i vrste hodo-
vog crepa, ciglju podesnu za prisno zidanje, koja sas-
vim zamenjuje keramit.

TELEFON 23.

Dr. Matija Evetović

podgradonačelnik i drugi podpreds. „Zemljodilske Kasine“

Veoma malo takovih Bunjevaca ima, koji su se tako mladi odlikovali svojim nacionalizmom i koji su napravili tako lepu

karijeru, kao g. dr. Evetović. Još kao gimnazijalac istakao se je kao nacionalist i morao je, da iz ovdašnje gimnazije ode, da svrši svoje nauke sa odličnim rezultatom u Zagreb.

Čim se je pojavio u redove zemljodilaca, odmah je skrenuo pažnju na sebe, jer je svako konstatovao da je pozvan za vodeće mesto. Prilikom upražnjenja podnačelničkog mesta, jednoglasno je izabran na taj položaj u kojemu uživa poverenje sviju merodavnih krugova i celoga građanstva bez obzira na veru i narodnost.

Národ je najbolje dao izraza svojim simpatijama prema njemu onda, kada ga je „Zemljodilska Kasina“ izabrala za svojega drugoga podpredsednika. Ovime je nagrađen za zasluge, koje je stekao na društvenom polju rada.

G. dr. Matija Evetović se je rodio u Bačkom Aljmašu 1894. godine. Posle mature nabavio je profesorsku diplomu i filozofski doktorat. Odlikovao se je svojim sposobnostima i vrlinama i kao profesoru nagoveštena mu je velika budućnost i na ovom polju, ali su opšti interesi nalagali, da se primi javnog položaja i javnog rada.

Julijo Brummer

Prva subotička fabrika bonbona i čokolade

OSNOVANA 1904. GODINE

FABRIKA

Somborski put. Telefou 156.

VAROŠKA RADNJA

Kr. Aleksandrova ul. Telefon 591.

PRAVI: prvoklasne Superior, Foures, Drage, Fondant i ostale čokoladne robe. Takmači se po kvalitetu i cenama sa svim fabrikama i tu i inozemstvu. Najtačnija i najsolidnija posluga.

Marko Jurić

narodni poslanik i privrednik

G. Marko Jurić je kao narodni poslanik i javni radnik stekao je svojim radom takav ugled, da uživa opšte poštovanje i priznanje za svoje velike zasluge, koje je učinio narodu. Inicijativom javnoga mjenja i voljom naroda postao je narodni poslanik, u kojem svojstvu je radio i u kojem svojstvu radi i raditi će za opšte interese.

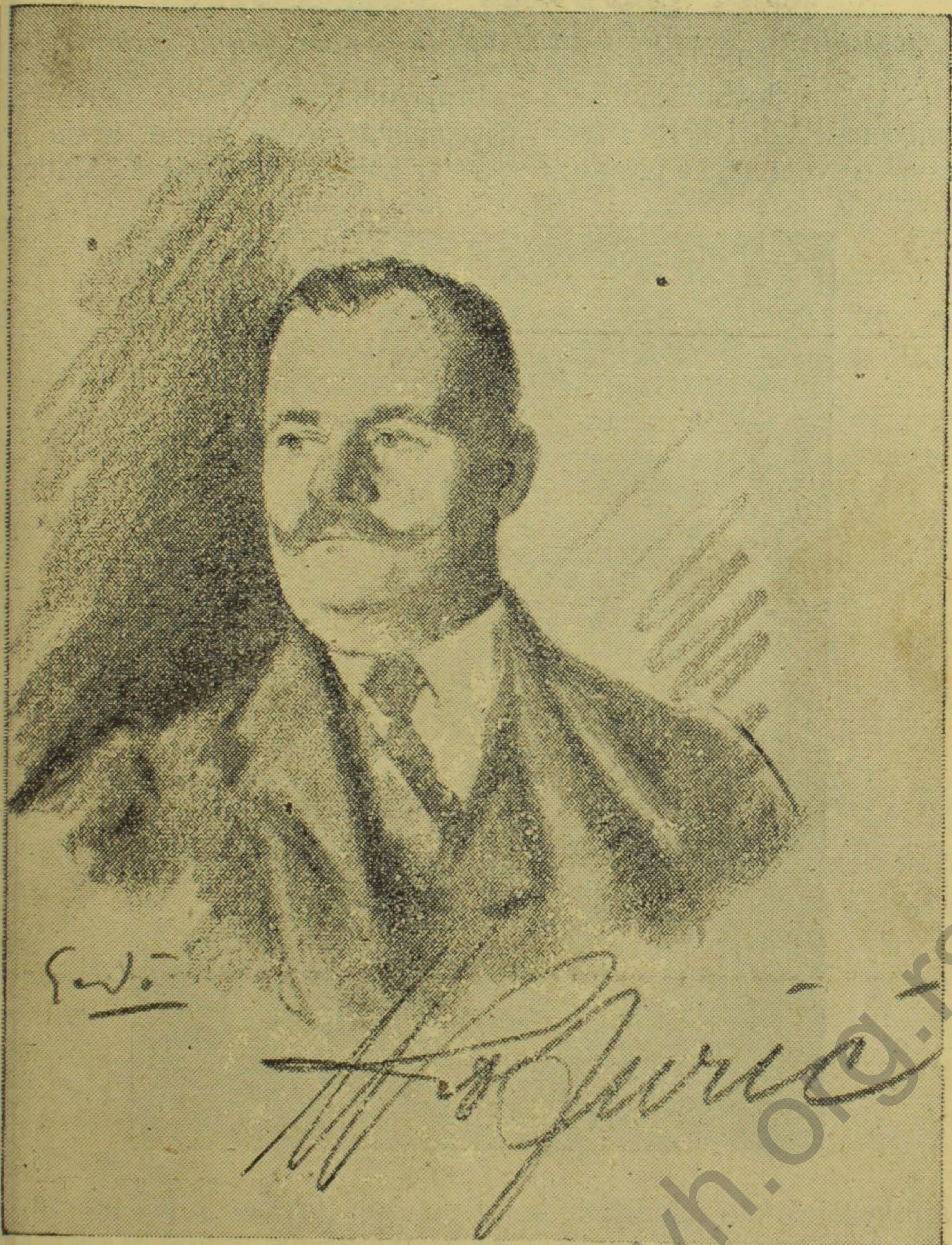
G. Marko Jurić je naime jedan od onih koji se ne može odvojiti od rada, koji je svojom prošlošću dokazao, da jedino u radu uživa. Ceo njegov život dokazuje, da se je posvetio radu i stvaranju.

Svojom marljivošću stekao je već kao mlad čovek ime u privrednim krugovima. Svojem radom i svojom snagom je stvorio sve što ima. Mnogo pre još nego što je stupio u politički život, imao je ime, kao jedan od najpodhvatnijih i najpoduzetnijih ljudi. Odgajao je stoku bavio se je trgovinom i ekonomisanjem u velikoj i savršenoj meri.

Njegovo imanje u Žedniku dokazuje, koliko kulture, znanja i sposobnosti ima. Uzorno ekonomisanje, bogato stočarstvo i interno uredjenje je na nenadmašivom stupnju i može se reći, da se ubraja medju najbolje u ovom pogledu.

Ovi fakti su mu stvorili najbolje ime u privrednim krugovima, gde zauzima prvo mesto. Njegova reč i njegovo stanovište su od odlučujuće važnosti u mnogim stvarima, jer je opšte poznato, da je najpozvaniji i najspremniji u ovom pogledu. Njegove sposobnosti vrline ga predestiniraju, da igra i da zauzme vodeći položaj u kojem je radio i radi za opšte interese.

Odlikovan je ordenom Sv. Save III. stepena za rad i zasluge na javnom polju.

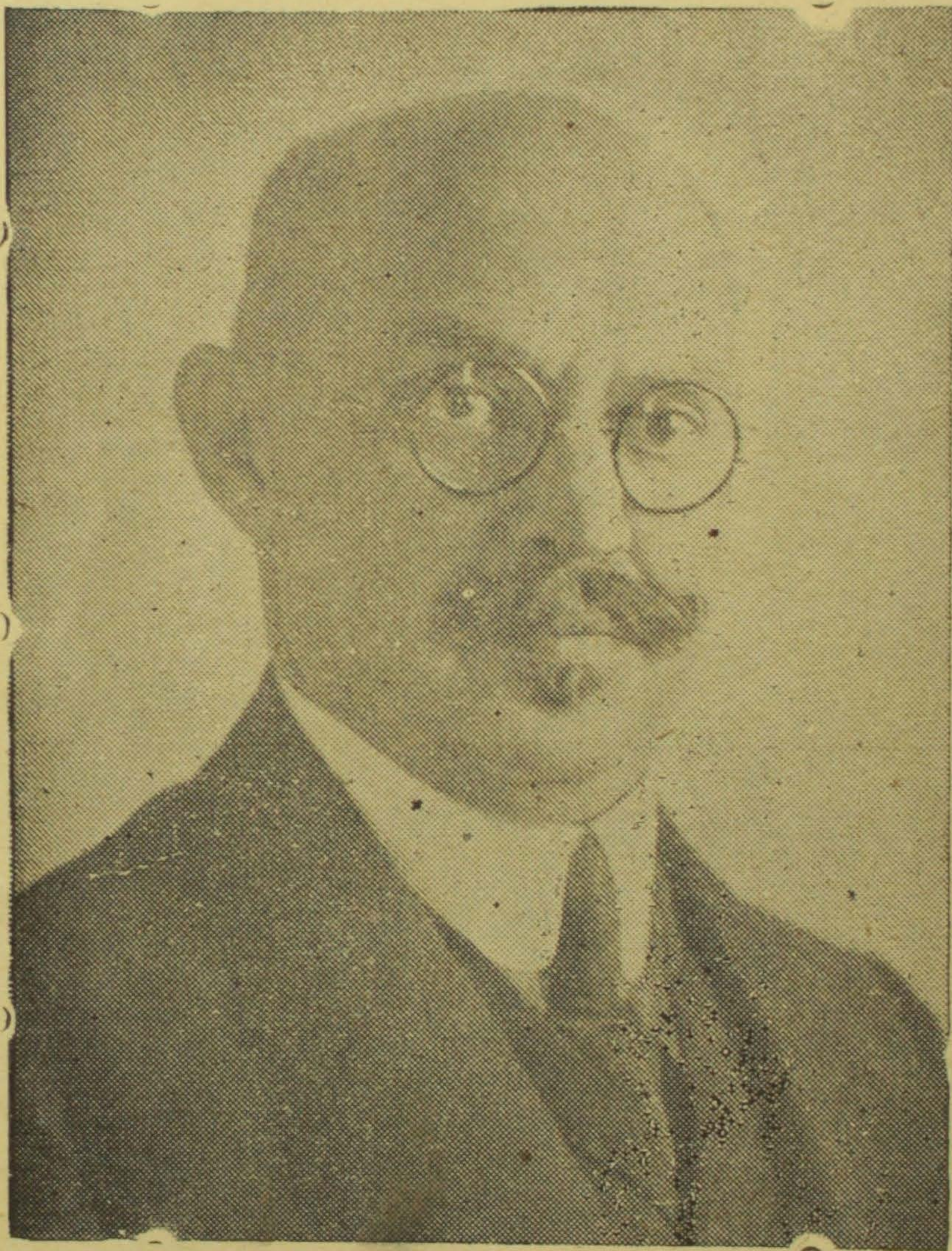
Marko Jurić

narodni poslanik i privrednik grada Subotice

Dr. Jovan Radonić

narodni poslanik i predsednik finansijskog odbora.

G. dr. Jovan Radonić se ubraja medju one javne radenike, koji su delima i perom radili decenijama za naš narod. Kada je završio svoje nauke postao je sekretar književnog društva „Maticе

srpske“ još kao mladić, iz kojeg položaja prešao je još pre rata u Srbiju, gde je kao profesor za kratko vreme napravio karijeru i postao profesor univerziteta.

Posle ujedinjenja mnogo je doprineo, da se ovi krajevi oslobode i prisajedine našoj državi. Narod ga je u znak priznanja izabrao već na prvini izborima 1920 godine za narodnog poslanika, u kojem položaju je sve do danas, stekavši poverenje naroda, bez razlike na veru i narodnost.

U parlamentu se je odlikovao svojim sposobnostima i vrlinama, zbog čega je izabran za predsednika finansijskog odbora. U ovom svojstvu mnogo doprinosi saniranju finansije, uredjenju privrednih prilika.

Po svojem položaju i po svojim sposobnostima ima odlučujuću reč u najvažnijim državnim pitanjima, od kojih zavisi opšte stanje. Može se reći i konstatovati da je i da uvek radi za opšte interese i da najviše nastoji da se pomogne narodnim slojevima.

Niko nije više učinio za narod od njega i nikome ne leže više na srcu interesi naroda, koji mu je do sada svakom datom prilikom izrazio poverenje i uvek će i izraziti, jer je zavredio u potpunoj meri u svakom pogledu.

VRLO ZANIMIVA ALEGORIJA

U jednom društvu raspričao se neki delija o čudu nevidjenom: kako se jedan sedamdesetogodišnju starac oženio osamnajstogodišnjom devojkom i ona mu rodila sina. Na sve se izraze sumnja da je to malo neverovatno pripovedač se nije dao zbuniti. Onda mu jedan iz društva za inat ispriča ovu zgodu:

Znaš ja sam jednom uzeo kišobran i pošao u šetnju. Šećem ja tako jedno deset kilometara duboko u šumu, kad na jednom ispade preda me medved. Kud ću, šta ću naperim kišobran — du! i medved se sruši mrtav.

— A što pričaš gluposti, uzbuni se prvi pripovedač, ti pucao iz kišobrana, pa još i ubio medveda!

— E golube moj! Ali i tamo je stajao jedan iza mene sa pravom puškom.

Alba Malagurski

gradonačelnik u penziji.

Načelnik grada Subotice u penziji g. Alba Malagurski je između onih naših starešina, koji ne traže slavlja ni priznanja, koji ne ističu svoje zasluge, jer ga karakterišu dve najlepše vrline: skromnost i povučenost. Radio je za narod požrtvovno i odano, u svim prilikama, ali nikada nije za sebe ništa tražio.

Njegove plemenite vrline su mu stekle poštovanje i priznanje naroda, koji mu je pre tri godine ukazao svoje poverenje time, što ga je pozvao za gradonačelnika. U tom svojstvu je nastavio svoj rad svom snagom i neumornošću, te je postigao to, da je izraženo prema njemu opšte zadovoljstvo.

Rad i teška odgovornost su međjutim u mnogo većoj meri opteriti li snagu g. Alba Malagurskog, nego što mu je to bilo dozvoljeno, jer mu je zdravlje još od pre bilo načeto.

Ove okolnosti su dovele do toga, da je bolest okupirala toliko, da nije mogao više raditi sa takvom voljom, kako je on to želeo.

Videći, da je jedini način, da poštedi sebe od javnog posla, da bi se izlečio zatražio je penziju u koju je stavljen 1. oktobra 1926. god. Poverenje naroda ga i dalje prati, jer će mu uvek služiti za primer rad g. Albe Malagurskog na nacionalnom i na javnom polju, gde je postigao uspeh kao retko ko od Bunjevaca.

Odlikovan je ordenom Sv. Save IV. stepena za rad i zasluge na javnom polju.

TAKODJER PRAVI ODGOVOR

Učitelj: „Reci mi kamo spada lav?“

Učenik: „U krvoločne zvijeri!“

Učitelj: „Kamo spada slavulj?“

Učenik: „U ptice pjevice!“

Učitelj: „A kamo spada haringa?“

Učenik: „U ocat i ulje!“

Alba Malagurski

Najstariji domaći-zavod

CROATIA

osiguravajuća zadruga u Zagrebu, koja je

utemeljena god. 1884.

te koja poseduje jamčevna sredstva od

Dín. 50,000.000

a do sada je isplatila odštetu svojim osigurani
cima

Dín. 45,000.000

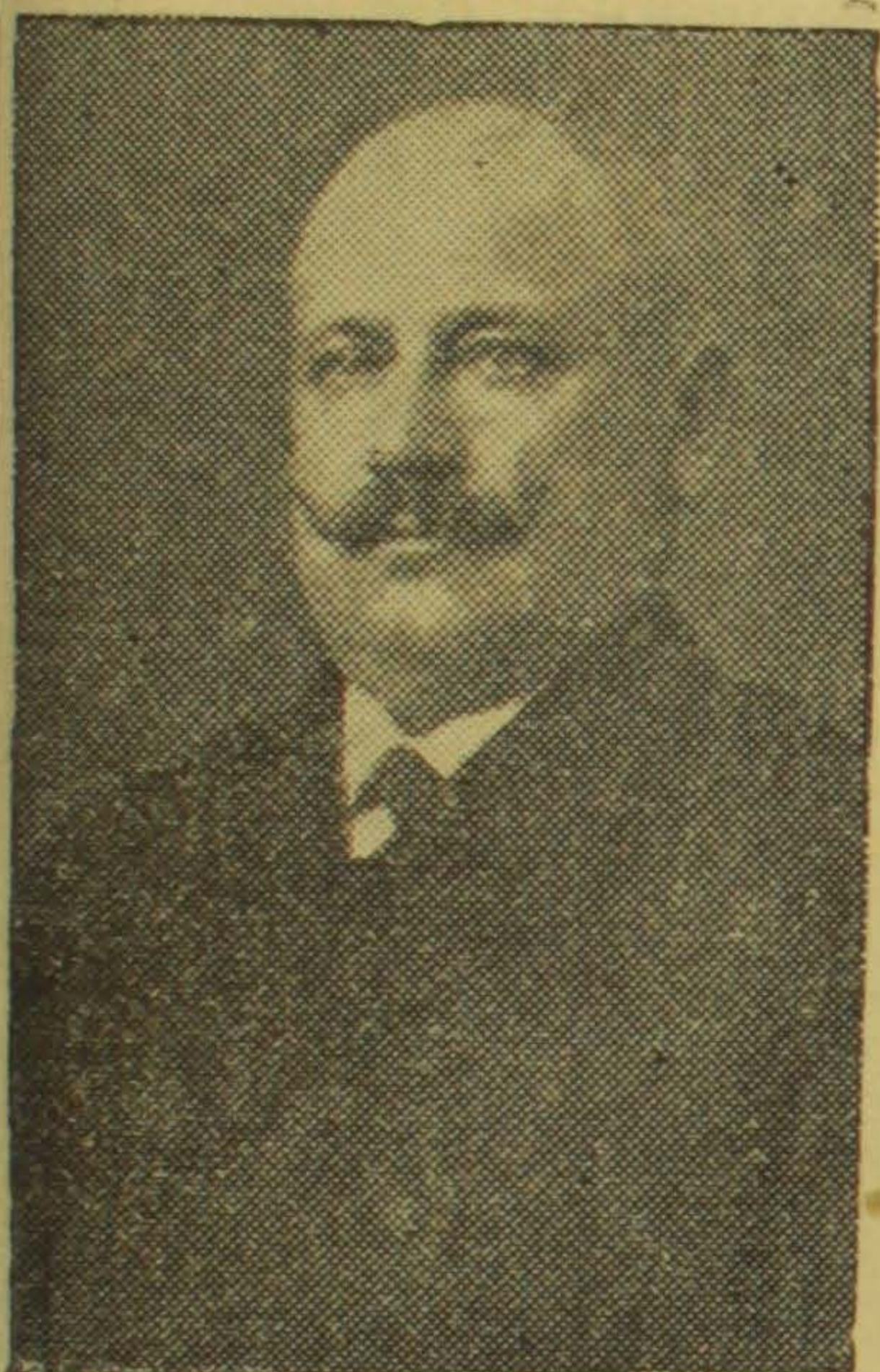
Preporuča se svim poštovanim zemljodalcima, kao Ia. solidan zavod, koji najpovoljnije preuzima gospodarstvena paušalna osiguranja protiv štete od požara, te osiguranje letine protiv (leda), nadalje osiguranja život, nezgoda, crkvenih zvona i staklene ploče protiv loma, provala, transport, chomaga, jamstvo i autoriziko.

Nastale štete, brzo i najpovoljnije isplaćuje

Uputstvo najpravnije i bezplatno daje: Glavno zastupstvo „CROATIAE“, osiguravajuće zadruge, koje se nalazi u vlastitoj zgradi Subotica, I. krug, Trg Vojvode Putnika br. 10. (Preko puta željezničke direkcije) Telefon br. 547, interurban.

Zemljodilska Kasina.

Naš narod je imao u prošlosti više društvenih ustanova i to odgovarajućih svojem cilju, ali medju tima nije bilo ni jedne, koja bi imala bila za zadaću, da štiti isključivo i prvenstveno interese onoga staleza, koji zastupa najveći deo našeg naroda, nije bilo ni jedne, koja zastupa interese zemljodilskog staleža. Potrebno je bilo usleg toga, stovirati ustanovu sa spomenutim ciljem, što je neumornim radom i trudom i uspelo.

Šime Bašić Palković
odpredsednik „Zemljodilske Kasine“

Đuka Marković
sekretar „Zemljodilske Kasine“

„Zemljodilska Kasina“ se je osnovala u ovu svrhu i nije bilo teško predvideti, da će naići na odobravanje naroda. Ugled i marljivost njenih prvaka je za nekoliko godina postiglo takav uspeh, da se sasvim slobodno može reći, da je „Zemljodilska Kasina“ danas glavno središte zemljodilskog staleža Bunjevacu, koje stalno širi svoj delokrug i ima sve više članova.

„Zemljodilska Kasina“ danas već ubraja u svoje članove sve narodne snage, usled čega ima glavnu reč u javnim poslovima i u rešavanju opštih problema. Zemljodilski stalež, koji reprezen-

tuje absolutnu većinu našeg naroda je usled toga došao do uloge i reči u javnom životu i u javnim poslovima, koja mu opravdano pripada u svakom pogledu.

Tome se može zahvaliti, da je tako mnogo učinjeno za narod, koji je pre toga sasvim bio izložen milosti i nemilosti reakcije. Pobedom zemljodjelstva i „Zemljodilske Kasine“, nastupilo je moralno i socijalno oslobodjene, koje ga pre nje bilo.

Zemljodilska Kasina je usled toga najjači faktor u javnom životu, na što ga predistinira poverenje naroda. Dosadašnjim radom je dokazala, da zaista radi za narod i za njegove interese, te je van svake sumnje, da je najpozvanija, da igra prvu ulogu u javnom životu u svakom pogledu.

NE DOZVOLJAVA

Priča svome prijatelju u kafani:

— Ni za ceo svet ne bi ja svojoj ženi dozvolio, da nosi bubi-fizuru.

— Ali tvoja žena je ipak nosi.

— Da, ali ne s mojom dozvolom.

ZEČJA BRZINA

Govorilo se u nekom društvu o zečjoj brzini, a gospodin nadšumar Živić reče:

— To sve nije ništa, što vi pripovjedate. Da ste vi onomadne vidjeli, kada su našem starom prijatelju Hrastiću donijeli na sto zeca, što ga je pripravila mjesto kuharice neka gospodjica sa univerze onda bi se vi lekar čudili, kakovom je brzinom zec letio — sa stola.

Weitzenfeld i Drugi Subotica

Džakovi, ponjava i kanapa

Staniša Neorčić

1868—1926.

Umro je čovek, koji je neumorno radio za svoj narod, koji je radio — ali ništa nije zaradio da uhlebi svoju porodicu, — ali osigura sebi kapital koji bi predstavljao bogatstvo.

Umro je čovek, koji je posvetio ceo svoj život onome delu jugoslovenskoga naroda, koji je siromašan bio, koji je zapostavljen

io, da mu izvojuje sve, što pripada radnim elementima ovoga grada. Nije vodio računa o zemaljskoj politici, nije ulazio u akcije, koje su iznad Subotice, nego je skoncentrisao sve svoje snage na ovdašnje prilike i može se reći da je mnogo doprineo tome, da se poboljša stanje onih elemenata, o kojima osim njega niko nije vodio računa.

Počeo je igrati ulogu u javnom životu veoma mlad. Pripadao je užem taboru Laze Mamužića, za čije vreme je imao zadatak da organizuje bunjevačke krugove. U ovom poslu se veoma odlikovao te je stvorena takova bunjevačka zajednica, kakove ni pre ni posle nije bilo. Svojim radom je postigao, da se ubraja među one, kojima se može zahvaliti, da je za vreme Madjara ceo gradski senat bio u rukama Bunjevaca i Srba, u kojim su bili Laza Mamužić (načelnik) dr. Sredoje Djordjević (podnačelnik), Djerdulić (glavni beležnik), Klementin Ljubibratić (fin. senator), dr. Miško Prčić (predsednik sir. stola), Mate Vojnić (glavni odvetnik).

Kada je madjarska vlada uklonila sa položaja gradonačelnika na nasilni način, on mu je ostao i dalje veran i istrajao do kraja. Novu orijentaciju je tražio tek onda, kada nije bilo načina na povratak Mamužića. Madjari su posle uklonjenja Mamužića sve sile upregli, da uklone sa vodećih položaja sve ostale senatore Bunjevce i Srbe i uspelo im je. Za 10 godina je senat postao sasvim madjarski tako da ni jednog našeg čoveka nije bilo njemu. Počeli su zatim uklanjati i ostale Bunjevce i Srbe i čim nije bilo protesta, sve bi ih odstranili. Protestnu akciju je pokrenuo pok. Staniša Neorčić koji je izrekao onu opšte poznatu rečenicu:

„Ne dajmo našu dicu!“

Mnogi su mu prebacili, što nije počivao do skrajnosti za vreme Madjara, što nije postao pasivan. Na to je odgovorio ovako — Ako će mo svi biti pasivni i nepomirljivi, izbaciti će nas u ulicu sve naše sinove, oteti će sve položaje od Bunjevaca i Srba te će naši ljudi ostati bez hleba.

Da je slušao na svoje ondašnje protivnike, nebi ni jednog našeg čoveka bilo u opštini 1918. godine, te bi nam nemoguće bilo preuzeti upravu. Njegov rad i njegova akcija su nam dali one elemente u opštini, bez kojih se nije moglo niti može raditi a to su oni pošteni, savesni i marljivi činovnici, koji su odani i požrtvovni u svome zvanju.

Nije bilo toga činovnika i nameštenika, koji nije njemu mogao zahvaliti, što je dobio položaj i mesto, nije bilo čoveka, koji nije pomogao u nuždi i u bedi, što mu je i dalo ime: štitelj sirotinje i bede

Posle ujedinjenja, kada je nastupilo vreme za političko opremljivanje, pok. Staniša Neorčić stavio se na čelo za akciju, da se Bunjevci opredele za onu političku orijentaciju, koja ukazuje, da se stvori stranka sa braćom Srbima zajednički, kao što je bilo za vreme Madjara. Ova akcija je stvorila zemljodilsku kasinu, među čijim osnivačima je bio jedan od najjačih stubova pok. Staniša Neorčić. Radio je sve do pre dve godine neumorno, na održavanju kasine, i njemu se može zahvaliti, što su stupili u redove članova mnogi takovi elementi, koji inače ne bi bili tamo. Pre dve godine mu je oronulo zdravlje. Neprekidni rad, koji je trajao decenijama, slomio mu je telo, te je podlegao bolesti u nedelju večer.

★

Pok. Staniša Neorčić je bio pored javnog radenika i bunjevački pesnik. Pisao je pesme iz bunjevačkog života, o narodnim običajima i o našim vrlinama. Pesme su mu izišle u bunjevačkim novinama i kalendarima. Ima među njima i veoma lepih, koje bi trebalo sakupiti i izdati, da bi se očuvale za potomstvo. Ima nekoliko, koje su pomponovane i koje se pevaju uz orkestar, ili usle i tambure. Svojim radom za svoj narod zavredio je, da mu se očuva uspomena, jer je bio pravi sin bunjevačke nane.

ZAŠTO NIJAM KUPIJO VIOLINU
S. MACHNITZA
SUBOTICA PRED REICHOWE PALATE

Trgovina raznovrsnih
muzičkih instrumenata
i radionica za opravke

Zemljodilske pesme.

I.

Sad je naše zemljodilsko prelo
 Ajd u kolo da bude veselo,
 Cure, momci, složno poigrajte
 Našu pismu skupa po pivajte.
 Ref: Zemljodilče tebe sloga više
 Ona tebe sa svi strana više
 Probudi se divni zemljodilče.

Evo nami našeg milog dana
 Kad će nam se obradovat nana
 Dok nas vidi vesele u gradu
 Koji svoje kolo igrat znadu.
 Ref: Zemljodilče tebe sloga više
 Ona tebe sa svi strana više
 Probudi se divni zemljodilče.

Majke, oci, svi na prelo hodte
 Složno bratski na ponos ga vodte
 Ako bude medju vami sloga
 Blagoslov će pratit vas od Boga.
 Ref: Zemljodilče tebe sloga više
 Ona tebe sa svi strana više
 Probudi se divni zemljodilče.

Prvo ovo naše lipo prelo
 Složno rode nek ti je veselo
 Nek se igra i piva do zore
 Pa nek ječu od veselja dvore.
 Ref: Zemljodilče tebe sloga više
 Ona tebe sa svi strana više
 Probudi se divni zemljodilče.

Sjaj miseče treptite zvizdice
 Na ponos nam grada Subotice
 Što je prelo mogla dočekati
 Živila vam vaša mila mati.
 Ref: Zemljodilče tebe sloga više
 Ona tebe sa svi strana više
 Probudi se divni zemljodilče.

Pa sad kad si kolo sačinio
 Proklet bio ko te ostavio
 Već držmo se složno dok nas trajo
 Zemljodilcu nemož biti kraja
 Ref: Zemljodilče tebe sloga više
 Ona tebe sa svi strana više
 Probudi se divni zemljodilče.

Staniša Neorčić

II.

Šta se misec za oblak sakriva
 Zemljodilca zašto ne obsniva
 Dosta biše on u gustom mraku
 Sad je bliže već svitlome zraku.
 Ref: Nestalo je pomrčine evo svitlo.

Ustala je Bogu fala zemljodilska
 I sad svuda na sve strane svoju
 Gori dico svanilo je da budete ljud

Ti miseče za sjaj malko bolje
 Dok nam sunce neobasja polje
 Pa dok sunce na nas bolje sine
 Nestati će na nas pomrčine.
 Ref: Nestalo je i t. d....

A postat će sasvim lipo vrime
 Zemljodilac sačuvat će ime
 Ostat će mu ime praotaca
 Naši stari umni Bunjevaca.
 Ref: Nestalo je pomrčine...

Veselo će na sve strane biti
 Sve će nam se polje providiti
 Za ječit će pisma starodavna
 Oživit će naša braća slavna.
 Ref: Nestalo je pomrčine...

Pa sad složno svugdi di nas ima
 Na ponos nam mila braćo svima
 Ako sloga medju nami bude
 Divit će nam zemljodilske ljude.
 Ref: Nestalo je pomrčine...

Veće misec od nas se sakriti
 Ako znamo braćo složni biti
 Već u slogu sve zovite ljude

Koji našu domovinu ljube.
 Ref: Nestalo je pomrčina...

Pa će sunce sve nas ogrijati
 Živila nam zemljodilska mati
 Nek vikovima medju nami živi
 U porodu neka se nadivi.
 Ref: Nestalo je pomrčine...

Staniša Neorčić

Pokoynom Pop Paji Kujundžiću.

Stvorio si novog duha ljude
 Koji svoje više svega ljube
 Bio si uzor, dika rodu
 Za kojeg si molio se Bogu.

Tvoj će spomen živiti na vika
 Dogod traje jednoga čovika.
 Koje sinak bunjevačke grane
 Vaše mile Jugoslavije.

Kad si prošo u životu svome
 Uzor, primer bio si svakome.
 Ljudi su te zlotvoru štovali
 A mi smo te u zvizde kovali.

Svak ti znao visoki um cinit
 Al sa puta tvog te niko skinit.
 Ti si bio vazda ljudi pravi
 Nepretelji bili su ti mravi.

Dasu kakvi priveliki bili
 Tebe nigda nisu pridobili
 Branio si razum duše svoje,
 Visi dao gazit naše što je.

Al ćeš ostat dogod traje uma
 Dika ponos visokog razuma
 Ljudi će te navik obožavat
 Tvoje ime nigda neće spavat.

Već ćeš sjati sa nebesa vika
 Rodu bićeš sunce, uzor, dika.

Tvoje ime biće zvizda nami
 Jel ti si nam želio da svani.

Ali dana nisi dočekaao
 Gospodin Bog k' sebi te pozvao.
 U crno si Bunjevca zavio,
 Kada si ga hitno ostavio.

Kao sluga svetog žrtvenika
 I tamo si bio uzor dika.
 Isusu si viran sluga bio.
 Svetu viru rado si služio.

O počivaj Oče našeg Roda
 Narod moli za te dragog Boga
 Da nas tvoja ruka na vik brani
 Jel bez tebe mi smo sirotani.

—o—

Vila više rode moj
 Evo svanu danak tvoj
 Ajd na prelo poruke
 Zaboravi sve muke
 Složno složno veselo
 Ajdmo skupa na prelo.

Politika zašto ti?
 Već na prelo skupa ti
 Sloga te uzdržava
 Tebe i sva prava
 Složno, složno veselo
 Ajduo skupa na prelo.

Dosta su nas vodili
 Ništa nismo dobili
 Mani mo se od toga
 Držmo slogu u Boga
 Složno, složno veselo
 Ajdmo skupa na prelo.

Jel će reći unuci
 Da smo gori nek turci
 Oni su nas gazili
 Vi nas niste pazili
 Složno, složno veselo
 Ajdmo skupa na prelo.

Daklem sada veselo
 Bunjevačko nam prelo
 Deder cure i momci
 Složno majke i oci
 Složno, složno veselo
 Ajdmo skupa na prelo

Uz gajdaša u igru
 Zaboravi svu brigu
 Dosta smo se brigali
 Varnim putem hodali
 Složno, složno veselo
 Ajdmo skupa na prelo.

Po igrajmo svi složno
 Uzključimo radosno
 Nek se kola sad ori
 Nek se naški govori
 Složno, složno veselo
 Ajdmo skupa na prelo.

Subotica još živi
 Bunjevac se snjom divi
 A neka ji na vika
 Bilo množno veliko
 Složno složno veselo
 Ajdmo skupa na prelo.

—0—

Mi bunjevci baš nismo Hrvati
 Al nam jezik slavenski se zlati
 Govori se lipo na sve strane
 Mili jezik bunjevačke nane.
 Nana ljulja u kolivki Ranka
 Ona pivu pismu od postanka
 Buji baji sine nane svoje
 Jezik mili bunjevački tvoj je.
 Naš je jezik od Boga poslani
 Našoj miloj bunjevačkoj nani
 Pa dok sinko poletiš na krilo
 Pofali se bunjevačkoj vili
 I reci joj šta ti veli nana
 Da se držiš svoga običaja
 Tudje poštuju svojim se ponosi
 Nemoj tajit' svakom reci kosi
 Boži je te oko jako pazi
 Što je tvoje ne daj da se gazi
 Ako želi da te priinači
 Iz starog te tvojega privlači
 Od tog dalje pa mu reci vako
 Neprijatelju od mene u pako.

Staniša Neorčić

Weitzensfeld i Drug

SUBOTICA

Džakovi, ponjava i kanapa.

„Gajret“ u Subotici.

Muslimansko pevačko društvo „Gajret“ bilo je u Subotici 7., 8. i 9. aprila 1926. god. Naša braća iz Bosne dočekana su u Subotici, kao retko ko drugi. Mnoštvo sveta na stanici, po ulicama, gde su prošli priredjivalo im je neprekidne ovacije, koje su dolazile iz svojevoljnog iskrenog i pravog oduševljenja.

Na stanici su ih dočekali g. g. veliki župan Drag. Djordjević, sa senatom na čelu sa g. podnačelnikom dr. Matijom Evetovićem, Komandant divizije djeneral Damjanović, predstavnici sviju javnih institucija i korporacija. U ime grada pozdravio ih je g. dr. Evetović sa veoma lepim govorom:

Gospodje i Gospodjo!

U velikom ushićenju i razdragan od bratske ljubavi pozdravljam u ime gradjanstva grada Subotice prosv. društvo „Gajret“ i njegove predstavnike i ujedno sve mile goste iz kršne Hercegovine i Bosne ponosne. Nama je osobito mило što Vas možemo pozdraviti u našoj beloј Subotici gde su se naši pradedovi nastanili došavši iz onih krajeva od kuda ste Vi došli. Kao što su naši stari živeli u slozi i bratskoј ljubavi, u našoj staroj domovini, tako Vas sada isto bratkom ljubavlju primamo i želimo Vam, da se u našem gradu, medju Vašim suplemenjacima bunjevcima dobro osećate. Dobro nam došli i živeli!

Na dobrodošlicu otpozdravio je g. Hadžiomerović predsednik sarajevske opštine:

„Gajret“ je prijatno dirnut bratskim dočekom koji mu ukazuje Subotica.

Ali pitomci „Gajreta“ nisu se krenuli iz svoje postojbine, za vreme svojih praznika da u Vojvodini budu čašćeni niti da Vojvodjanima priredjuju koncerte.

Oni su krenuli u Vojvodinu i Suboticu da izvrše jedan nacionalan zadatak, da manifestuju naše narodno jedinstvo, da propovedaju mir i ljubav medju jednokrvom i jednojezičnom braćom.

Zatim su pošli u grad uz pratnju svih korporacija, saveta i školske omladine.

Pred gradskom kućom

Sa balkona Gradske Kuće naš Veliki Župan g. Dragoslav Djordjević, pozdravio je pitomce i pitomice „Gajret-a“ i ostale naše goste sledećim govorom:

Braćo i sestre!

Dragi naši gosti!

Sa ovoga mesta, sa koga se još do pre nekoliko godina nije smela da čuje naša lepa slovenska reč; ovde, usred naše Subotice bele, u kojoj se slovenski osećalo i mislilo i u danima najcrnjeg pritiska neprijateljskog, ja Vas pozdravljam braćo i sestre, sa srdačnom dobrodošlicom i blagodarim, što niste požalili truda, te nam dodjoste u tako lepom broju i sa bratskom ljubavlju u srcu.

Daleko na severu, na krajnjoj etničkoj periferiji našega naroda, uvek na medji i udarcu mi se radujemo svakome bratu i sestri, koji nam hita iz onih krajeva, gde su naši redovi i gušći i čvršći, jer u njima vidimo i svoju snagu i moćnu potporu u borbi za ono, bez čega nam nijednima nema opstanka!

Zato ja u ime cele slovenske Subotice od srca i pre svega pozdravljam poštovanu gospodu predstavnik opštine Sarajeva i Mostara kao i vas uvažene predstavnice i predstavnici naših patriotskih i humanih udruženja, koji shvatajući visoki nacionalni i vaspitni značaj ovih ekskurzija i poseta, ostaviste za trenutak svoje lične poslove i dodjoste nam sa Gajretom, da svojim sude-lovanjem pojačate utisak od ovih naših nacionalnih manifestacija, koje će se duboko urezati u duše sviju nas, a naročito omladine naše.

Pozdravljam i vas, tići sokolići, vas decu Bosne ponosne i Hercegovine kršne i lijepe, koja je našim subotičkim Bunjevcima naročito mila, jer je ona i njihova kolevka!

Nošeni krilima vaše mladosti, napojeni idealizmom našega zajedničkog pesnika i nacionalnog vizionara Osmana Djikića, vi ste izletali ispred svoga doba, i za lozinkom „brat je mio ma koje vjere bio“ vi ste sa visina naših gora i krševa sleteli u ove pitome i beskrajne ravnice naše, u posetu braći svojoj rodjenoj Subotičkim Srbima i Bunjevcima!

Vi ste im doletili da se s njima upoznate, da se bolje razumete, da se srdačnije zavolite i zaverite da ćete „kad izvesni kucne čas“ umeti junački da zakoračite kamen-medjaš i da halapljivom nprijatelju našem strašno doviknete:

„... I samo dotle do tog kamena,
Do tog bedema
Nogom ćeš stupit možda poganom! ...
Drzneš li dalje, čućeš gromove
Kako tišinu zemlje slobode
Sa grmljavinom strašnom kidaju! ...
Od vas, deco, Otadžbina mnogo očekuje! ...

Vi ste još mladi, još možda i ne svaćate svu veličinu zadatka, koji vas očekuje u životu sutradan po svršenoj školi. Ali znajte, da ćete vi taj veliki nacionalni zadatak samo tako moći ispuniti, ako i u buduće budete išli stazom narodnog jedinstva i državne moći i veličine, kojom sada idete.

Vi ćete taj teški zadatak ispuniti, ako udružen sa ostalom našom oniladinom budete negovali i podizali onaj naš zajednički nacionalni duh, koji je ipak ostao jedan i neizmenjen i posle vekovnih štetnih uticaja i nesretnih uslova u kojima smo živeli; ako, ne dirajući u ono što je kod svakoga brata njegovo posebno, a naročito ne dirajući jedni drugima u religiju, nikada ne zaboravite na naše zajedničko slovensko i srpsko poreklo našu zajedničku slovensku krv, na naš zajednički i istovetni jezik, kojim su i pradedovi naši govorili i koji nas više nego išta čini jednima!

Vi ćete taj teški zadatak ispuniti, ako udruženi sa ostalom ne budete zaboravili da smo mi jedne gore list, da smo i pored razlike u veri, pre svega Sloveni i braća i da kao takvi imamo da živimo i mremo jedni za druge!

To od vas traže oni nebrojeni i neznani grobovi najboljih sinova naših, koji ni živote svoje ne požališe da bi ste vi danas osetili da ste u svojoj slobodnoj, svojoj bratskoj i svojoj rodjenoj kući isto tako ovde, u našoj tihoj Subotici kao što ste i u vašem šeher-Sarajevu i u vašem sevdeli-Mostaru!

To od vas traže i oni preživeli učesnici najveće svetske katastrofe, koji su sedam godina rastrzani ali ne i istrgnuti, lom-

ljeni ali ne slomljeni, vredjani ali ne i razočarani, jer sa duhom velikim bili napunjeni, duhom Nemanje, Dušana Silnog, Vožda Karadjordja i Petra Velikog . . . jer su bili nadahnuti svemoćnim Genijem Naroda našeg, koji ga je u mučeništvu i nadčovečanskom

G. g. Smail aga Ćemalović načelnik u Mostaru, Đorđević Dragoslav vel. župan grada Subotice i Maća Evetović podgradonačelnik u Subotici.

praštanju učinio plemenitim od najplemenitijih, a u slavi slavnijim od najslavijih!

To najzad, od vas traži i sama vaša sopstvena budućnost,

koje vam kao sinovima jednoga naroda neće biti ni sigurna ni srećna, ako se tim istim duhom bratske ljubavi, praštanja i požrtvovanja ne budete i sami nadahnuli.

Uveren sam, da ćete Vi udruženi u bratskom zagrljaju sa omladinom širom naše prostrane Otadžbine umeti junački da istrajete na putu narodne i državne slave i veličine, ja Vas ponovo pozdravljam i dobro nam došli! Živeli!

Posle velikog župana održao je sa balkona gradske kuće lep, patriotski govor g. Smail aga Čenanović, gradonačelnik Mostara.

— Gajret je došao u belu Suboticu da izvrši jednu nacionalnu misiju.

Došao je da razbije zabludu da su šest stotina hiljada naših gradjana u Bosni i Hercegovini Turci, da pokaže da su Muslimani Bosne i Hercegovane Srbi. Došao je da pokaže da nacionalna misao i svest sve više hvataju korena i šire se medju braćom muslimanske vere.

Došao je da oda poštu i pokloni se senima drugog bunjevačropstva ni svi naponi zajedničkih nam neprijatelja i ugnjetača, ne mogoše odrediti i uništiti slovenski karakter.

Došao je da oda poštu velikanu bunjevačkom kanoniku Antunoviću, koji je budio i krepio nacionalnu svest slovensku medju pitomcima onih Hercegovaca, koji se pre par stotina godina preseliše iz Hercegovčkih krševa u ovu plodnu ravnicu.

Došao je da oda poštu i pokloni se semima drugog bunjevačkog velikana popa Paje Kujundžića, koji je i sa istim poletom i širinom pogleda širio ideju narodnog jedinstva medju Bunjevcima kao veliki Štrosmajer medju Hrvatima.

— Da nije bilo tih velikana i da nije bilo nadčovečanskih žrtava Srbije naše nacionalno jedinstvo i oslobodjenje ne bi bilo ni danas ostvarebno niti bi se ovaki dočeci i govori mogli priredjvati i držati sa balkona gradske kuće u Subotici.

— Gajret je uvek bio svesan veličine i slave naših nacionalnih velikana i oduvek bio oduševljen pristalica i propovednik našeg narodnog jedinstva, bez obzira na veru i plemensku podvojenost.

— Tu svoju nacionalnu svest pitomci gajretovi su pokazali

i na bojnopolju, u borbi za slobodu i jedinstvo nekoliko od prisutnih članova Gajreta bili su dobrovoljci na solunskom frontu, od kuda je pobedonosna Srpska vojska doprla do Subotice, Jadranskog mora i Maribora.

Pošto je zatim muzika odsvirala državnu himnu i „Hej Sloveni“ omladina Gajreta otišla je sa muzikom u mušku gimnaziju gde je izvršen raspored gostiju.

Zastupnici „Bunjevačke Prosvetne Matice“ prilikom boravka „Gajret“-a na Paliću.

Popodne je bila veoma bogata i jako posećena čajanka u prostorijama gradske većnice, u sredu u veče veliki banket u prostorijama Trgovačkog Udruženja.

U četvrtak pre podne su gosti uz pratnju predstavnika civilnih vlasti bili u takozvanom Bajskom groblju, gde su položili venac na grob velikog bunjevačkog javnog radenika, narodnog borca i prosvetitelja popa Paje Kujundžića. Na grobu je g. Omar Kajmaković, urednik „Samouprave“ i član „Gajret“-a održao sledeći veoma lep govor:

„Nalazim se na grobu jednog velikog narodnog velikana, braće Bunjevaca pokojnog Paje Kujundžića. Prošlost braće Bunjevaca

i prilike u kojima su živeli osvrće nas na prošlost i prilike, u kojima smo živeli mi — Srbi muslimanske vere u Bosni i Hercegovini. I mi smo, kao i braća Bunjevci bili u sklopu neprijatelja gvozdenim okvirom tuđe vladavine. I mi, kao i braća Bunjevci imali smo sticajem prilika sa našim neprijateljem istu religiju: Bunjevci katoličku, a mi muslimansku. Ta okolnost je doprinela mnogo težini našeg položaja tako da smo ga mi morali olakšavati opterećeni predrasudama. Sudbina nam je bila, da nam patnje budu zajedničke. Mi grupa muslimanskih nacionalista imamo mnogo opraštanja, mnogo srca i mnogo razumevanja za braću Bunjevce.

Najmarkantnija ličnost medju nacionalnim i kulturnim borcima braće Bunjevaca koji su prvi istupili protivu kulturnim i nacionalnim presijama Madjara, bio je svakako pokojni pop Pajo Kujundžić. Njegove nacionalne borbe i rad spadaju u najteža vremena ovih krajeva. U doba, kada je inteligencija odnarodjena i odvojena od svoga naroda i od svojih dedova i inficirana u madjarskim školama tuđinštinom i stidila, da govori bunjevački i da je bunjevačka, tada se javlja jedan zaslužan čovek, sveštenik katoličke crkve, koji gromko i ponosito dovikuje neprijateljima: Bunjevci su autohtoni elemenat, dajte nam naš jezik, naše škole.

U „Subotičkoj Danici“ daje prvi pop Pajo Kujundžić živu snagu bunjevačkom jeziku i da materinskim rečima prodire u duše Bunjevaca i u najzalutanije talase njihove.

Kao svi naši nacionalni borci širom naše lepe otadžbine, tako i pokojni pop Pajo Kujundžić sa kulturnom akcijom uporedo vodio je i politiku. Vaskrsavajući „Subotičke Novine“ u svom domu Pajo Kujundžić daje prvi znak uzbune za političku borbu. U „Subotičkim Novinama“ a docnije u „Neven“-u pop Pajo Kujundžić u ime Bunjevaca zahteva, da se bunjevački jezik zavede u škole i u opštini.

Da njegova akcija ima što jačeg značaja, Pajo Kujundžić 1906. godine, osniva „bunjevačku stranku“ oko koje se je sakupljala bunjevačka inteligencija. Dobar djak još boljeg učitelja neumrlog bunjevačkog Strossmajera biskupa Ivana Antunovića koji je pokojnom Paji Kujundžiću mnogo pomogao i preuzeo i nasledio je načelo večito: bratstvo je društvo i sloga.

Zatim je bio iznet na Palić, gde ih je pogostila Bunjevačka Prosvetna Matica.

U četvrtak u podne je dala gostima svečan banket u kurtalonu na Paliću Bunjevačka Prosvetna Matica. Sreski poglavar iz Tešnja g. Čanpak, član „Gajreta“ održao je veoma lep govor. Govorio je o prosveti i o metodama sa kojima se može postignuti što veći uspeh. „Gajret“ je kruna ovakoga rada. Bunjevačka Matica je dočekala „Gajret“ na ovom mestu, da bi ovime prešla načela u dela. Praznina koja je do sada postojala medju nami, neka se ispuni ovim delom. Prirodne nauke su ih primorale na ovaj rad, jer u Bosni nema takovih bogatih livada i predela kao ovde. Trebalo je da se u našeni narodu ovakvim akcijama uzburkaju talasi, da bi došlo do upoznavanja i bratske sloge. Bunjevačka Matica vrši istu dužnost u ovim krajevima, kao „Gajret“ u Bosni i Hercegovini, te je potrebno, da sačinjavamo jedno kolo, jer je „Gajret“ isključivo prosvetno društvo.

Na večer je bio koncert u prostorijama hotela „Beograd“.

Koncert je bio veoma lep i nadmašio je sve dosadašnje ovake vrste, koje smo čuli. Može se konstatovati da su muslimani zavredili onu veliku pažnju, koju im je ukazala naša publika. Njihova pevačka družina ima takovih kvaliteta, koji se ubrajaju medju najbolje i čiji glasovi se neće zaboraviti.

„Gajret“ je u petak pre podne otputovao za Novi Sad uz pratnju predstavnika svih građanskih i vojnih institucija i mnoštva sveta i školske omladine.

Poseta Muslimana Subotici i zaslužan uspeh su od veoma velikog značaja u svakom pogledu. Naša braća Muslimanske vere iz Bosre videli su svoju braću u Subotici, upoznali su ih i uverili se, da nema razlike medju njima. Mi smo upoznali njih i uverili se, da su nam prava braća. Ovim međjusobnim upoznavanjem je postignuto, da se mora uvideti, da smo jedni u nacionalnom pogledu — bez obzira na veru i narodnost — i videli smo da je brat mio — ma koje vere bio.

„Gajret“ pe predvodila predsednica g-dja predsednika parlamenta g. Marka Trifkovića, koja je u lepim govorima zablago-darila na sjajnom dočeku i primanju i koju je prilikom bavljenja i gostovanja „Gajret“-a u Subotici g-dja Mara Djordjević ovim

rečima pozdravila predsednicu „Gajret“-a gđju Maru Trifković:

Što je pitomicama i pitomcima našega bratskoga „Gajret“-a omogućeno da dodju u našu ravnu Bačku i vide našu Suboticu bilu, i što je nama subotičkim Slovenima omogućeno, da u zajednici sa Vama priredimo ovako lepu nacionalnu manifestaciju, najviše ima da se zahvali neumornom radu i trudu predsednice beogradskog Gajreta, opšte poštovane gospodje Mare Trifković.

Širom naše Otadžbine u svima našim prosvetnim i patriotiskim krugovima poznato je i visoko cenjeno ime gospodje Trifković. Njen neumorni, smišljeni i požrtvovni rad na svima poljima humanog, prosvetnog i nacionalnog delanja stvorio joj je reputaciju jedne od najplemenitijih naših žena i jedne od naših najjačih ženskih intelektualaca.

I ako najvišeg socijalnog položaja ona ume da bude i prostosrdačna i sestrinski iskrena i rob svoje dužnosti i nenadmašna u žrtvovanju same sebe kada treba nešto za druge, za Otadžbinu, za narod uraditi.

Dugo bi bilo da iznašam celokupan njen humani i prosvetni rad pre, za vreme i posle rata, ali ću samo napomenuti, da je ona po opštem priznanju sviju naših nacionalnih krugova vrlo-nac svoga patriotskog i humanog rada postigla za vreme rata i izbeglištva u Francuskoj.

Podnoseći sve nevolje izbeglištva kao i one izbeglice iz najsiromašnijih redova, odvajajući i poslednju koranicu hleba od usta svojih i deleći je sa gladnima, ona je u tim danima našega strašnog nacionalnog mučeništva i poslednji časak svoga slobodnog vremena drugima posvećivala i stizala uvek i svuda tamo, gde je i kada nevoljnima trebalo pomoć pružiti.

I kada se rat svršio, kada se sa ostalim izbeglicama vratila na svoje oslobođeno ali razoreno ognjište, ona ni tada nije mislila na sebe i svoj odmor i sa još većom energijom se bacila na posao, ne plašeći se ni truda ni žrtva. Predsednica, podpredsednica i članica gotovo svih naših prosvetnih i patriotskih društava ona se naročito i neštedice zalaže u radu za napredak našega Gajreta, koji ima uzvišen zadatak, da našu muslimansku omladinu nacionalno vaspita i usavrši.

Ovom prilikom ja hoću sa velikim zadovoljstvom da nagla-

sim da mi Bunjevci za svoju današnju slobodu, najviše imamo da zahvalimo ljudima i ženama, koji poput gospodje Mare Trifković nisu žalili sebe kada je trebalo braću oslobadjeti i državu stvarati.

Zato se osobito srećnom osećam što joj i ovom prilikom mogu od srca kliknuti:

Hvala Vam i živela!

Zasluge g-dje Mare Trifković na humanitarnom polju su nenadmašive. Lep govor i pozdrav sa strane g-dje Mare Djordjević je izazvao opšte zadovoljstvo i priznanje kojima se pokazalo, da su gosti zadovoljni.

Narodna radikalna stranka.

Narodna radikalna stranka igrala je u Srbiji ulogu, koja se može nazvati spasonosnom, jer da nije bilo, ne bi uspeo demokratski duh i ne bi došlo do ujedinjenja. Decenijama je vodila borbu protiv reakcije koja je bila slična u dinastiji Obrenovića! Borbu je uspešno završila, jer je srpski narod pridružio joj se videći, da se videći, da se jedino pomoću nje može spasiti.

Propašću Obrenovićeve dinastije i slomom njene oligarhije koja je sisala narod, nastupilo je novo doba u istoriji Srbije. Radikalna stranka preuzevši vodstvo u državnoj politici, morala je da udari temelje demokratskom duhu, koji je za veoma kratko vreme zatalasao i pridobio narod.

Čim je završila ovo veliko delo, odmah je bacila lozinku u narod narod, da se moramo ujediniti da smo jedan narod Srbije, Hrvati i Slovenci. Svršetkom svetskog rata ostvareno je i ovo epohalno delo, te smo time u jednoj narodnoj i državnoj zajednici navek. Radikalna stranka posle toga pristupila izvodjenju jedinog stvenog mentaliteta i sistema. Nije trebalo dugo raditi, da narod vidi, da je ona najpodesnija u tom pogledu i za nekoliko godina je uspela zadobiti joj teren i većinu u sva tri plemena. Ova činje

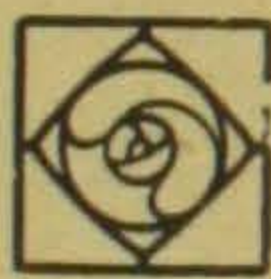
nica dovela je do uspeha, koji je dao radikalnoj stranci ogromnu većinu narodnih poslanika u parlamentu.

Ugled radikalne stranke je danas već nenadmašiv u narodu, koji joj je dao svoje apsolutno poverenje na temelju dosadašnjeg rada i uspeha. Radikalna stranka je dosada najviše doprinela, da se izglasa ustav, da se stupi rešavanju agrarne reforme i ostalih problema, koji su od vitalne važnosti po narod i po državu u svakom pogledu.

Izradila je program za donošenje savremenih zakona, za uređenje socijalnih i moralnih odnosa, od kojih će najviše koristiti mati narod. Država i nacionalna politika joj garantuje najveću slobodu i nezavisnost, što dokazuje, da je najpozvanija, da upravlja našom zemljom.

Heinrich Löwenthal Subotica

*Svilene štofove, svilene marame,
somota i pliša na veliko. ∴ ∴*

Svetozar Krstić

Manufakturna i specerajska trgovina **STARA-SOVE**
Osnovana 1920. godini. (Bačka)

Gradsko pozorište.

Staro pozorište izgorelo je u mesecu martu 1915. godine. Nije bilo novaca usled ratnih prilika, da se sagradi odmah novo. Te se je velika dvorana hotela „Beograd“ pretvorila u privremeno igralište, na kojem su se davale predstave sve do ove sezone uz najveće poteškoće, jer obim je tako malen bio, da se ništa nije moglo izvesti u zadovoljavajućoj meri.

Savladajući ogromne materijalne i ostale poteškoće pristupilo se radovima na novoj zgradi u proleće prošle godine. Velikim naporima i besprekidnim radom postiglo se, da je zgrada dovršena.

Ovime je završeno jedno veliko delo. Dobili smo savremeno pozorište, koje potpuno odgovara svim uslovima u svakom pogledu. Zgrada je odgovarajuća u potpunom smislu svojeg poziva. Pozornica je podesna za izvođenje svakovrsnih pozorišnih predstava, gledalište je tako velikog obima, da udovoljava zahtevima publike do skrajnje mere.

Savršenost pozorišta je zasluga sviju merodavnih faktora, koji su uzajamno nastojali, da što bolje i lepše bude, što je i izvedeno u potpunom smislu reči. Ovim delom je udaren temelj nepokolebljivoj pozorišnoj kulturi u Subotici, koja će imati dostojni hram.

Finansije umetni deo je položen u ruke faktora, koji su garancija u svakom pogledu, jer su svojim dosadašnjim radom dokazali, da su u stanju savršeno izvesti to, što prime na sebe. Time je siguran opstanak našem modernom i velikom pozorišnom životu.

U GOSTIONICI

Tamburaš kupi novce posle igranke.

Gledalac: Pa ja nisam igrao.

Tamburaš: Ali vi se znojite. I to košta pet dinara!

PROVALNIK

— Zamisli prijatelju, ove je noći bio kod nas provalnik.

— Da li je što odnio?

— O, da! dvije strašne zaušnice, što ih je dobio od moje upruge, koja je mislila, da sam ja došao kući.

SVETA DUŽNOST

Kod ispita pita profesor djaka: „Što vam je vaša sveta dužnost kad preuzmete proces u svoje ruke?”

Jurist: „U prvom redu primiti predujam.“

BOGATA ŽENIDBA

Otac se zabavlja sa svojim sinčićem pa ga upita:

„Vidiš, Josipe, — ti postaneš svoj gospodin i naslijediš od mene 20.000 dinara. Nu ti bi hotio kupiti kušu, koja stoji 100.000 dinara. Što trebaš onda?”

Sin: „Bogato se oženiti.“

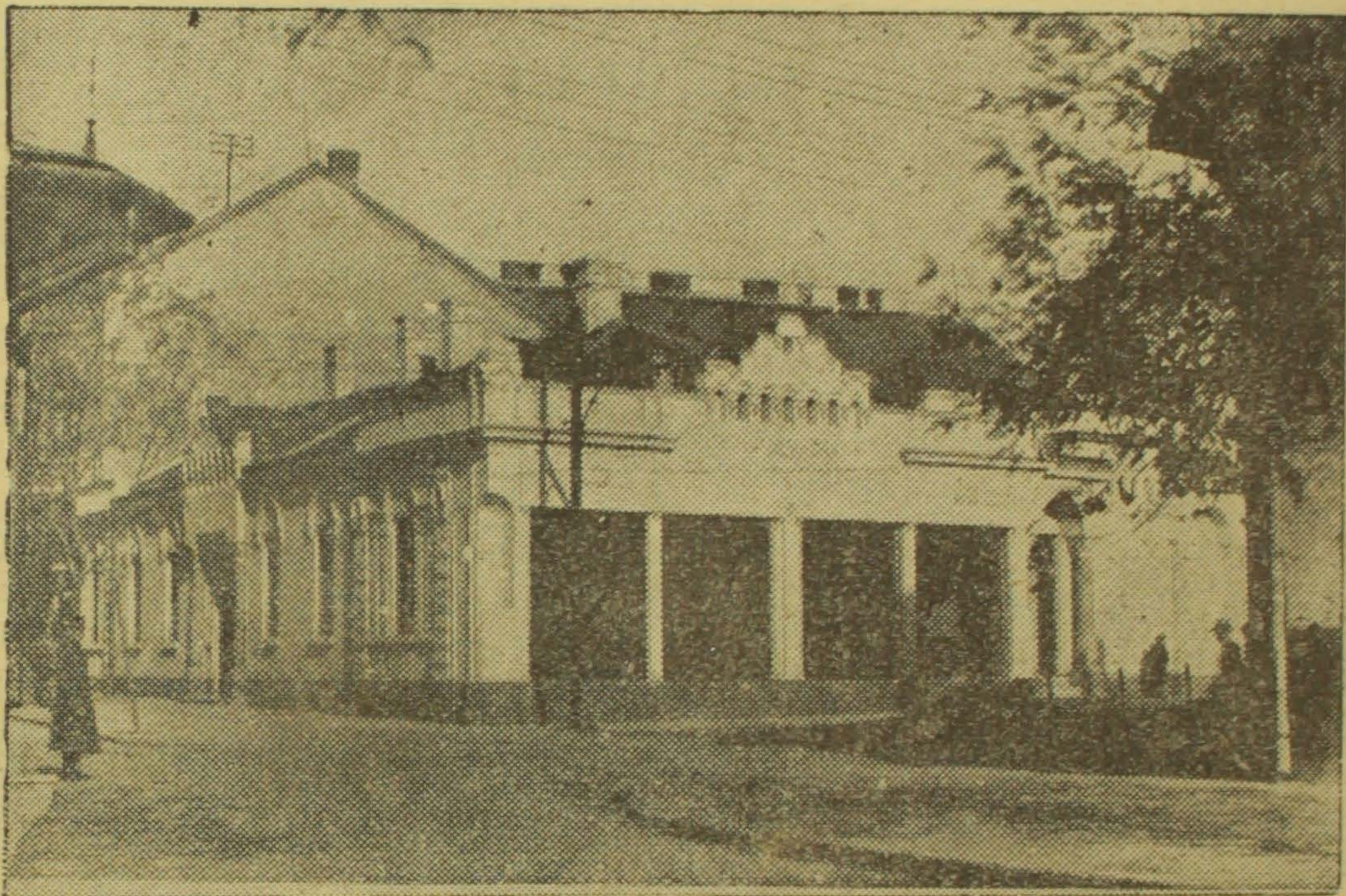
Weitzenfeld i Drugi Subotica

Subotica. :-: Džakovi, ponjava i kanapa.

Bunjevačka Prosvetna Matica

Prva prava bunjevačka kulturna ustanova.

Bunjevački ogranak triju jugoslavenska plemena, čudnovata istorijska tajna je po svojem poreklu našega naroda. Nema pozitivnih dokaza za to, kojem plemenu pripada iz kojega plemena proističe, ali nosi u sebi sve osobine i vrline našeg troimenog naroda, te prema tome je u njemu potpuno oličeno naše narodno

i državno jedinstvo. Njegove karakteristike mu nalažu prema tome, da ovekoveči svoje ime, svoje tradicije, da bi se za istoriju spasilo to, da u Vojvodini živi jedan ogranak, koji zastupa narodno i državno jedinstvo u pravom i potpunom smislu.

Spasavanje za istoriju ovih vrlina i osobina je samo tako moguće, ako se iste diče u stvarnoj činjenici, koja je namenjena u ovu svrhu. Stvorilo se je to na način, da se je podigla ustanova pod imenom „Bunjevačka Prosvetna Matica“.

Bunjevački narod od kako postoji nije imao ustanove, koja ga je trebala zastupati u kulturno prosvetnom i u kulturno isto-

rijskom pogledu. Nije bilo moguće to postignuti za vreme tudjinske vladavine, jer se to nije slagalo sa načelima odnarodjivanja Bunjevana, što je bio glavni cilj i na čemu su radili svim silama ugnjetači narodnih prava. Moglo se postignuti, da se stvori Pučka Kasina kao društvena i narodna ustanova, koja je, kao takova postigla najveće uspehe, koji su se u ono vreme i u onim prilikama mogli postignuti. Pučka Kasina je time ovekovečila svoje ime u borbi za naša nacionalna prava.

Kada je sprovedeno u delo naše narodno i državno jedinstvo, došlo je vreme da se nacionalne i kulturne snage ispolje u potpunom obimu, da bi istorija zabeležila naše osobine i vrline. Dužnosti prema Bunjevcima naložile su, da se podigne ustanova, koja će dostojno zastupati narodne snage u obliku kulturnog hrama.

Blagodareći požrtvovnosti ljudi, koji na duši i na srcu nose našu narodnu stvar, pokrenuta je akcija još 1925 godine, da se ova ideja ostvari. Našao se je jedan tabor, na čelu kojega su g. g. narodni poslanik Marko Jurić veliki župan Dragoslav Djordjević, podnačelnik dr. Matija Zvetović, posednik Antun Vidaković, da ideju pretvore u delo i da se da vidnog znaka ovaj ustanovi. Omogućili su neprekidnim radom i marljivošću, da osiguraju materijalnu bazu za izvodjenje ovoga velikoga dela. Kada je u proleće 1926. godine postiglo se to pri stupilo se zidanju zgrade na ćošku Paje Kujundžića i Vilsonove ulice, na jednom od najlepših mesta u gradu. Radovi su dovršeni. Podignuta je palata u najlepšem romanskom stilu, sa lokalima za prosvetu, zabavu i sa svim uređenjima, koja su potrebna u ovu svrhu. Naročita dvorana je uređena za pozorišne i koncertne predstave, tako, da potpuno odgovara u svakom pogledu.

Bunjevačka Prosvetna Matica će dostojno manifestovati osobine i vrline našega naroda, ovekovečiti iste za istoriju, da se na savršen način manifestuje narodno i državno jedinstvo. Bunjevci u ovoj ustanovi imaju pravi hram svojih narodnih imanja i kulturnih tekovina, koja su na ovaj način čuvane navik za istorije našeg ujedinjenog naroda.

Weitzenfeld i Drug Subotica. Džakovi. Ponjava i kanapa.

Poseta čehoslovačkih parlamentaraca kod nas

Sjajan doček i velik govor narodnog poslanika g. dra Jovana Radonića

Naši parlamentarci su još 1922. godine posetili Čehoslovačku, gde su veličanstveno bili primljeni. Čehoslovački parlamentarci su nam vratili posetu u početku oktobra 1926. godine, kada su osam dana boravili u našoj zemlji.

Doček u Subotici.

U nedelju 4-og oktobra su stigli. Došlo ih je oko 70 pod

Gđa Mara Đorđević Malagurska, Julka Baić i Mariška Vukov na dočeku česki parlamentaraca u vodjstvom predsednika njihovog parlamenta g. Jana Malipetra i prvaka njihovih nacionalista g. I. Klofača.

Subotica je veličantveno dočekala braću čehe. Narodni poslanici, senat grada na čelu sa g. g. velikim županom Dragoslavom Djordjevićem, prosveta sve konzorcije školska i sokolska omladina prisustvovala je dolasku českih gostiju.

Od strane vojne vlasti generali g. g. Miroslav Tomić i Laza Petrović, pukovnik g. Lazić sa svim oficirima potiske divizijske oblasti. Popodnevnim brzim vozom iz Beograda stigli su u Suboticu kao izaslanici parlamenta g. g. narodni poslanici dr. Jovan Radonić, Vlada Andrić, Salih Baljić, Voja Janjić, Milan Grol, Marko Jurić, Milan Markušev, Većeslav Vilder, dr. Luka Plesković i Mustafa Ajanović. Zatim su se redjale razne korporacije dobrotvornih i kulturnih nadležstava i sokolskog udruženja.

U znak njihovog dolaska ispaljen je jedan topovski metak i u njihovu čast čulo se još deset pucnja. Gosti su bili pozdravljeni na stanici sa urnebesnim klicanjem „Nazdar“. Svet je dugotrajno klicao odličnim gostima. U ime parlamenta pozdravio ih je g. dr. Jovan Radonić jednim toplim govorom, na koji je odgovorio organizator ove ekskurzije g. dr. Anton Uhlirž, česki narodni poslanik bivši ministar. Posle otprozdava gostima je priredjena odlična zakuska, o čemu se starala gdja Mara Drag. Djordjevića, velikog župana.

Kako smo od českih parlamentaraca doznali na granici kod Kelebije su ih dočekali dobrovoljci neki od 100 na broju, zaustavili voz i srdačno, bratski pozdravili goste. Taj iznenadan doček bio je toliko dirljiv da su se neki od uzbudjenja plakali.

Voz sa subotičke stanice pošao je u pola četiri sata prema Beogradu uz veliko klicanje gradjanstva. Doček je bio dirljiv i oproštaj je bio težak po nas.

Na žedničkoj stanici se ponovio slučaj sa Kelebije. Dobrovoljci su i ovde zaustavili voz i bratski pozdraviše mile goste. Jedan od vodja dobrovoljaca pozdravio je u okviru jednog nacionalnog govora, česke parlamentarce. Otprozdavio ih je lično predsednik českog parlamenta g. Jan Malipetr — posle čega su bili produžili put do Beograda.

Svečana sednica Narodne Skupštine.

U bogato ukrašenoj dvorani Parlamenta pred prepunim galerijama diplomatskih predstavnika, publike i novinara održana je u ponedeljak pre podne, i prisustvu delegacije čehoslovačkih parlamentaraca, svečana sednica Narodne Skupštine. Tom prilikom pročitana je deklaracija o kojoj čehoslovačko narodno predstav-

ništvo svečano izražava našem parlamentu želju za većitim vezama u kulturnom i socijalnom radu i gotovnost da uvek brani tekovine dveju slavenskih država u interesu mira, slobode i samostalnosti. Na deklaraciju je značajnim govorom, u ime Narodne Skupštine, odgovorio predsednik g. Trifković.

G. Uhlirž govori.

U 10 i četvrt ušli su u dvoranu g. g. Marko Trifković, Malipetr i Klofač. Skupština ih je dočekala ustajanjem i složnim uzvicima „Živeli“! Istovremeno zauzeli su svoja mesta članovi vlade s predsednikom na čelu.

G. Trifković se popeo za predsednički sto i okružen časnicima predsedništva Skupštine objavio je početak rada. Pozvao je sekretara da pročita zapisnik.

Predsednik je rekao:

— Običaj je u našem parlamentu da prekidanjem ili obustavljanjem sednice odajemo naročito poštovanje kad ukazujemo

najveću počast. Kako dolazak odličnih predstavnika bratskog čehoslovačkog naroda zaslužuje svu pažnju i svu našu počast, ja ću biti slobodan predložiti, u čast naših gostiju, da Skupština odloži rad do 12. oktobra. Ali pre no što ću to učiniti, ja molim Skupštinu, da sasluša jedno saopštenje, adresu koju je delegacija Čehoslovačke Poslaničke Kuće i Senata uputila Narodnoj Skupštini.

Nastaje buran aplauz. Dvoranom odjekuju poklici: Živeo čehoslovački narod!

Deklaracija čehoslovačkog parlamenta

Sekretar Skupštine čita za tim, deklaraciju u kojoj se kaže: Narodnoj Skupštini Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca!

Kada su članovi Narodne Skupštine Srba, Hrvata i Slovenaca vodjeni prvacima svoje države posetili godine 1922. Čehoslovačku Republiku i njenu Narodnu Skupštinu, pozdravio ih je oduševljeno celi naš narod. Bili smo svi sretni znajući, da je ova mila poseta svečanim izrazom dubokih osećaja i dokaza najiskrenijeg bratstva između zastupnika obeju naših slavenskih naroda, i država. Braća pružala su ruke braći. Vraćamo vašu nezaboravnu posetu. Ovo činimo i sa istom ljubljavlju, koja tako duboko počiva u dušama i srcima našeg naroda, a spojenih čvršćim vezama nego što su ugovori i dogovori pismeni.

Sećajući se prošlosti osećamo tim ozbiljnije odgovornost pred budućnošću. Ponovo saznajem da isti osećaji i misli vladaju kod vas i kod nas i da svoje slavijanstvo svi shvaćamo kao uzajamnu ljubav i dužnost, koja nas obavezuje da čvrsto stojimo na straži slobode i samostalnosti naših naroda i država i da pri tome budemo sigurnom potporom i jemstvom mira, reda i demokracije u Evropi.

Kosovo Polje kod vas Bela Gora kod nas su osvećeni. Zajednički nam zadatak jeste bdeti i raditi na tome, da se Kosovo Polje i Bela Gora nikad više ne ponovi. Verujemo čvrsto u sretnu i mirnu budućnost pripremni braniti uvek ono što je naše ne želeći ništa što je tuđe nikada nikoga ne uznemiravajući. U znak svih ovih i plemenitih zajedničkih, ciljeva ponovo sebi pružimo na daljem zajedničkom radu.

Neka živi bratska Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca.
 Čast, uspeh i slavu Skupštini Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Malipetr s. r.

Predsednik Poslaničke Skupštine

Klofač s. r.

Predsednik Senata

Dano u Beogradu 4. oktobra 1926. godine.

Govor predsednika skupštine

Posle pročitane deklaracije, koju je Skupština pozdravila burnim aplauzom, ustaje ponovo Predsednik g. Trifković i drži ovaj govor:

Gospodo narodni poslanici!

Pročitana adresa puna najlepših pohvala i priznanja za samopregorevanje i junaštvo naroda Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, samo je jedan dokaz više istinske ljubavi bratskog nam čehoslovačkog naroda.

Mi možemo biti ponositi i zahvalni za one plemenite reči kojima se ističe herojstvo i vernost našeg naroda.

Ovaj svečani sastanak kao god i ranije manifestacije našeg bratstva i prijateljstva ostaće duboko urezan u naša srca i ostaviće nezaboravnu uspomenu na našu braću.

U ovoj istoj sali bio je već jedan svečani sastanak našeg najotmenijeg sveta kad je Njegova Ekselencija Predsednik Čehoslovačke Republike gospodin Masarik počastvovao i odlikovao naš junački Beograd čehoslovačkim ratnim krstom.

Poseta naših parlamentaraca svojim kolegama u Čehoslovačkoj, gde su naišli na srdačan i oduševljen prijem kod svojih kolega kod predstavnika državnih vlasti i kod celog naroda najbolje nam je dokazala koliko nas naša braća vole i da je sasvim opravdana naša ljubav koju smo uvek osećali i gajili naspram naše braće Čehoslovaka.

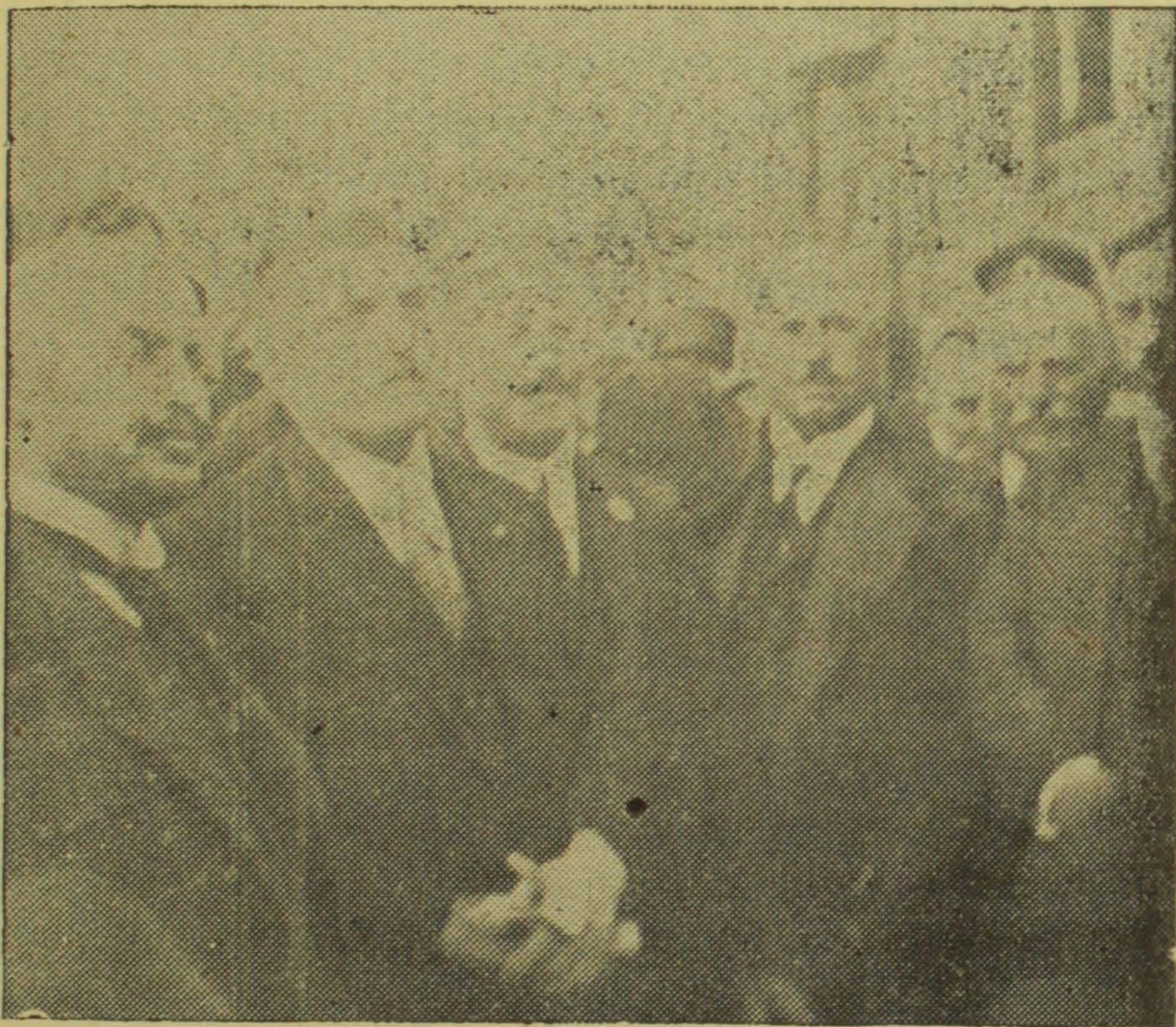
Sadanja poseta najuglednijih predstavnika čehoslovačkog parlamenta još će nas više združiti i zbližiti. Jer, uveren sam da ćete svi širom naše Otadžbine naići na najlepší prijem i na najveću ljubav.

Prestonica Beograd, carsko Skoplje, divni Zagreb, lepi Split i bela Ljubljana plemenito će se nadmetati izmedju sebe da vam

dokažu što više lepog gostoprimstva da biste ih što duže u svojim srcima zadržali.

Kako god što smo mi kod vas naišli svuda na ljubav i bratstvo tako ćete isto vi svuda biti predusretnuti ljubavlju i bratstvom.

Ali kad tome dodamo da je i veliki državni interes naših

G. dr. Jovan Radonić nar. poslanik pozdravlja česke goste.

naroda da budemo prijatelji i saveznici — onda je sasvim jasno i razumljivo što su najodlučniji predstavnici čehoslovačkog naroda bili branioci našeg narodnog ideala naše narodne stvari. I što smo se mi u velikom strašnom i krvavom ratu a još više posle toga rata, našli jedan pored drugih, jedni s drugima što smo i bez pismenog saveza između država imali savez osećaja između naroda i što smo napravivši pisani savez između naših država zadovoljili i narodna osećanja i državne interese.

Bela Gora i Kosovo su osvećeni velikim patnjama i teškim žrtvama. Naš narod je strašno stradao dok nije Kosovo osvetio i svojoj Kraljevini postavio čvrst temelj. Životna snaga i nacionalna svest našeg naroda i patriotizam Dinastije Karadjordjevića. Stvorili su našu državu, koja će zajedno sa bratskom Čehoslovačkom čvrsto stajati na braniku slobode i samostalnosti naših naroda i biti sigurna garantija i potpora reda i mira u Evropi.

Na završetku govora g. Trifković kaže:

„Mi zajedno s vama čvrsto verujemo u srećnu i mirnu budućnost spremni uvek da branimo što je naše, ne želeći ništa što je tuđe. Uveren da ćemo složno i bratski raditi na ostvarenju zajedničkih ciljeva i ideala je vas, braćo, pozdravljam sa: Živela bratska Čehoslovačka Republika! Čast, uspeh i slava čehoslovačkom parlamentu!

— Živeli! kliče cela Skupština i burno, dugo pljeska.

Govor narodnog poslanika, g. Jovana Radonića u Narodnoj Skupštini.

Narodni poslanik grada Subotice g. dr. Jovan Radonić bio je predsednik odbora za doček, u kojem svojstvu je na svečanoj sednici Narodne Skupštine o kulturnim vezama sa Čehoslovacima u prošlosti kazao:

Meni je u deo pala prijatna dužnost da na ovom svečanom skupu poslanika dvaju bratskih naroda prikažem naše ranije veze, osobito kulturne. Poznavanje prošlosti svakako je pouzdan putokaz za budućnost. I kada vidimo da su te veze u prošlosti bile veoma žive i intenzivne, već sama ta činjenica upućuje da i u buduće te veze učinimo još čvršće i intimnije na korist oba naroda.

I ako su Madjari početkom desetoga veka, uništivši velikomoravsku državu Svatopluka i njegovih naslednika, kao klin utisnuli se između južnih i zapadnih Slovena, veze između ove dve skupine slovenskih naroda nisu bile potpuno raskinute. Tako su slovenske zemlje Štajerska, Koruška i Kranjska bile u drugoj polovini 13. veka sastavni deo velike države Otokara II., jednoga od najsilnijih vladalaca iz češke dinastije Pšemisla. Znameniti češki kralj Karlo IV., zasnivač praškog Univerziteta, uputio je u februaru 1355. godine pismo caru Stepanu Dušanu, nazivajući ga

dragim bratom s kojim je vezan ne samo zajedničkim pozivom vladaoca, nego i plemenitim slovenskim jezikom“. Dakle već u to rano doba osećala se srodnost medju slovenskim narodima.

Jedan od potomak Karla IV., kralj i car Sigismund, oženjen je bio Varvarom, iz znamenite velikašne slovenske porodice celjskih, koji opet behu u srodstvu s Despotom Djordjem Brankovićem. I Despot Djuradj i ujak mu, Visoki Stefan, sin kneza Lazara, održavali su intimne veze sa Sigismundom i njegovim velikašima.

Kada je veliki husitski pokret, u isto vreme i verski, i socijalni i politički, zatalasao u XV. veku svu Evropu, slava junačkih Čeha u borbi protiv Nemaca, dospela je i u naše krajeve. Naši hroničari s interesom beleže verski pokret Jana Husa, za čije učenje kažu da je blisko pravoslavlju.

Političko-verski otpor Čeha slomili su habsburgovci i Nemci u krvavoj bitci na Beloj Gori 1620. godine. Bela Gora je za Čehe što za nas Kosovo. Kao što za nas posle Kosova i pada Pespovine, počinje period robovanja Turcima, tako i za Čehe, posle bitke na Beloj Gori period robovanja Nemcima. U tom teškom periodu za oba naroda prekidaju se sve medjusobne veze. Ali taj period i za jedan i za drugi narod je period prikupljanja snage za otpor i borbu s Nemcima.

Germanizatorske i centralističke težnje cara Josifa II. izazvale behu otpor austrijskih Slovena. Ovaj otpor naročito je pak bio kod češke inteligencije. Sve jače čuju se glasovi o značaju češkog jezika i o potrebi restaurisanja slavne češke prošlosti. Interesantno je da češki književnici stupaju u veze s češkim plemstvom, koje zbog preduzete nasilne germanizacije upravlja pogled na češku zemlju i njen narod. U Pragu se zasniva Kraljevsko Češko Uženo Društvo, sa zadatkom da proučava češku zemlju u svima pravcima, otvaraju se češke škole, čita se i tumači seljacima biblija, a pritajeni protestantizam ponovo so budi.

Pritisak Napoleonov razvao je reakciju u čitavoj Evropi. Podjarmljeni narodi evropski traže utehe u svojoj prošlosti, koju veličaju i počinju je izučivati s osobitom interesom. To je doba romantike, koja osobito snažna beše u Nemačkoj. Ideje nemačke romantičke literature i filosofije, naročito Herdera, osobito snažno behu uticale na Čehe, Slovake i Srbe. To je doba slovenskog

preporodja. U to doba ističu se kod Čeha genijalni Josif Dobrovski, zasnivač slovenske filologije, Josif Jungman, tvorac češkog književnog jezika, i mlada generacija: istorik Franja Palacki, Vladislav Čelakovski i drugi. Jedan iz toga kola znameniti Pavle Josip Šafarik, najbolje svoje godine proveo je kod vojvodjanskih Srba, kao direktor gimnazije u Novom Sadu. Šafarik je, može se slobodno reći jedan od prvih tvornica naše domaće filologije i istorije, on je udario temelj istorijskog gramatici srpskog jezika, dao sigurne osnove za staru srpsku istoriju i istoriju stare srpske književnosti i prvi kritički objavio naše glavne istorijske spomenike. On je učitelj naših zaslužnih naučnika Daničića, Ruvarca i Novakovića.

Drugi opet čovek istoga kola, znameniti Slovan Jan Kolar svojim spevom „Slavy dcera“ i svojim delom o slovenskoj uzajamnosti izvršio je, pored drugog Slovaka Ljudevita Štura, krupan uticaj na naše generacije tridesetih i četrdesetih godina prošloga veka. Sa svima ovima zajedno rade i delaju veliki Slovenac Jernej Kopitar i veliki Srbin Vuk Karadžić, borac srpskoga književnoga jezika, utičući oboje snažno na svoje savremenike.

Osobito snažno uticao je Kolar na Hrvata Ljudevita Gaja i njegova mladjega savremenika Josipa Jurja Štrosmajera. Kolarove ideje našle su docnije najlepšega izraza u zasnivanju Jugoslovenske Akademije u Zagrebu.

Slovenski Kongres, otvoren u Pragu 1. maja 1848 doneo je lepe plodove dotadašnje intelektualne komunikacije. Slovenski kongres, kome je predsedavao g. Palacki, a kome su od Srba prisustvovan: pesnik Nikador Grujić, potonji episkop i političar i književnik dr. Jovan Subotić, tražio je da se Habsburška Monarhija uredi na federativnoj osnovi sa potpunom jednakošću svih naroda. Ubrzo potom formirana beše u Pragu privremena vlada stadoše na čelo Palacki i Riger, zaslužan još i kao tvorac velike Češke Enciklopedije. Podrmana iz osnove u severnoj Italiji, Ugarskoj, Galiciji i Českoj izgledao je već tada da će se Habsburška Monarhija raspasti. Ali i ovoga puta, kao i ranije, 1683, kada su Turci bili pod Bečom, opet je jedna slovenska sila (Rusija) spasla Austriju od propasti.

U doba apsolutizma, pa u vreme t. zv. provizorije, i periodu poravnanja sa Ugarskom, austrijski Sloveni u stalnom su kontaktu. Naš Svtozar Miletić opšti s Palackim i Riegerom.

Poravnanje Beča sa Madjarima 1867. g. i stavljanje Habsburške Monarhije na dualističku osnovu uticalo je na Čehe, da još više razviju borbu za ostvaranje češkog državnog prava sa krunom Vaclava i zemaljama Češkom, Moravskom i Šleskom. 1889. godine doneli su Česi na Zemaljskom Saboru odredbu po kojoj je češki jezik imao biti potpuno ravnopravan sa nemačkim. Naravno, oro je izazvalo reakciju austrijskih Nemaca. Pod pritiskom Nemaca, merodavni faktori u Beču odlučuju da pristupe ograničenju nemačke govorne oblasti u Češkoj. Smatrajući ovu odluku za nasilno cepanje češke teritorije duhovi u Češkoj behu toliko uzbudjeni da je bečka vlada smatrala za potrebno da 1893. god. proglasi vanredno stanje u Pragu.

Takve prilike zatekli su mladi Hrvati i Srbi u Pragu, kada su došli na studije 1895. godine, proterani sa zagrebačkog Univerziteta zbog spaljivanja madjarske zastave.

Tu su oni pod uticajem velikoga filozofa, sociologa i političara dr. Tome Masarika, naučili da realno gledaju na stvari i prilike, privikli se ozbiljnom radu, naučili sa velikoj istini da su Srbi, Hrvati i Slovenci jedan narod. Tu ideju nova generacija stalno naglašuje u svojim časopisima „Hrvatska Misao“, „Novo Doba“, i „Narodna Misao“. Ubrzo pa će pod uticajem tih ideja „Matica Hrvatska“, „Srpska Književna Zadruga“, „Slovenska Matica“, „Srpska Matica“ i Društvo Sv. Mohorija, da čine pripreme za zajednički rad u kulturnom polju.

Nova generacija, pod uticajem velikoga Tome Masarika polazi i dalje. Riječkom i Zagrebačkom rezolucijom početkom ovoga veka, stvara se srpsko-hrvatska koalicija koja će da preduzme borbu s Nemcima i Madjarima i ubrza proces raspadanja habsburške monarhije. Veliki učitelj i potonji tvorac Čehoslovačke Republike g. Toma Masarik sa pažnjom prati rad mlade srpsko-hrvatske generacije. I kada je u martu 1909 godine bečki profesor Fridjung, optužio srpsko-hrvatsku koaliciju zbog veleizdajničkih veza sa Srbijom, Masarik je bio onaj, koji je dokazao, da je optužni materijal skovan u austrijskom poslanstvu u Beogradu.

Pa i docnije, u bolnom periodu stvaranja naših država, tesno i intimne veze između nas i braće Čeha nisu prestajale. I najzad, došlo se do oslobodjenja i ujedinjenja, ispunio se san prošlih pokolenja koja su predano, oduševljeno i istrajno udarala temelje našim državnim zgradama, zalivene krvlju naših najboljih sinova, rastočenom neštedimice širom celoga sveta. I danas, kada smo samostalni i slobodni, ali opkoljeni onima koji su u velikom ratu izgubili s težnjom da izgubljeno povrate, danas više nego ikada potrebna je uska i intimna saradnja naših dvaju naroda na intelektualnom i ekonomnom polju.

Kako da se to izvrši?

Pre svega učenjem češkog jezika u nas i obratno srpsko-hrvatskoga jezika kod Čeha. Sa ovim se kod nas, odmah posle velikoga rata počelo odozgo, kako i valja. Na našim univerzitetima naime, pored katedre za jezik i književnost zapadnih Slovena, postoje i lektora za češki jezik i književnost. Kada ne bi naša deca u srednjim školama toliko bila opterećena, pored latinskoga, još i učenjem francuskoga i u višim razredima učenjem nemačkoga jezika možda bi se moglo pomišljati i u nas i na učenje češkoga u dva najviša gimnazijska razreda i obratno srpsko-hrvatskoga u češkim srednjim školama. Pored izmene univerzitet-skih nastavnika, korisno bi bilo kada bi češki studenti dolazili na naše univerzitete na semestar — dva i naši opet na češke univerzitete. Naročito pažnju treba obratiti i na to, da naša deca što više pohadjaju češke stručne škole koje su izvrsne. Na taj način vršilo bi se bliže duševno srodjavanje između naših mladih intelektualaca, što bi se vremenom prenelo i na šire narodne slojeve. Dalje, veoma bi korisno bilo izdavati časopise slične časopisu „Slovansky Pregled“, koji je u Pragu posle rata ponovo pokrenuo neumorni Adolf Černi. U tim časopisima pratila bi se i lakim načinom prikazivala svaka iole važnija kulturno ekonom-

! Weitzenfeld i Drug

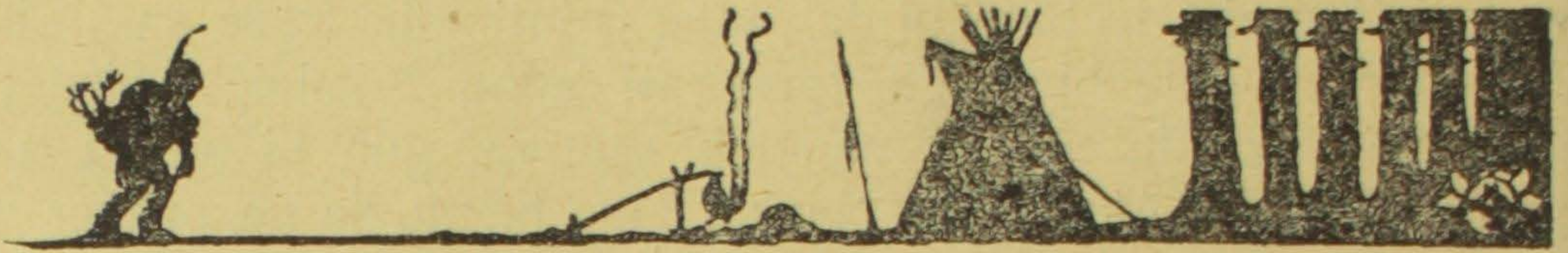
SUBOTICA. Džakovi. Ponjava i kanapa.

ka pojava u naša dva naroda. Naša Akademija Nauka u Beogradu i Zagrebu trebalo bi da stupe u intimnije veze sa Češkom Akademijom. One bi mogle formirati jedan zajednički biro projektiranja i izradu velikih naučnih radova, gde bi mogla saradljivati i Poljska Akademija Nauka. One bi mogle na primer nastaviti veliku Slovensku Enciklopediju sa lingvističkim, istorijsko-literarnim i etnografskim delom, koju je pre rata započela Ruska Akademija Nauka. Ali za efikasno duševno zbliženje naših naroda važno je buditi u nas interes za češko-slovačke literarne proizvode i obratno u češke publike interes za literarne proizvode naše. Česi su pre rata zasnovali svoju veliku Sovjetovu Knjižovnu (biblioteka prevoda strane biblioteke) pa su pored ruske i poljske imali i srpsku Knjižovnu. Ovu biblioteku srpsko-hrvatskih i slovenačkih književnih proizvoda trebalo bi oživeti u Pragu, i u nas zasnovati češku biblioteku, gde bi se naša publika u dobrim prevodima upoznala sa delima Svatopluka Čeha, Jaroslava Vrhlickoga, Julija Zajera, Mahara i drugih; slovačkih pripovedača i pesnika: Kuršana, Vapajskoga, Hvezdoslava, Martina Kukučina i drugih. Za propagiranje i širenje ove prevode književnosti valjalo bi instalirati naročite knjižare u važnijim centrima naših zemalja. Osobitu pažnju valja obratiti i pozorišnom repertoaru i kod nas i kod Čeha, jer je pozorište takodje odlično sredstvo za bolje medjusobno poznavanje. U svakom slučaju valjalo bi već sada iz naše sredine izabrati jedan odbor koji bi prižljivo izradio program za medjusobno zbližavanje i bolje poznavanje naša dva bratska naroda. Radeći u tome pravcu, najbolje ćemo se odužiti senima palih junaka za Otadžbinu i napomenama naših velikih muževa za stvaranje dveju naših država. U isto vreme ukazaćemo mladim generacijama put koji vodi sigurno osnaženju i napredovanju naših zemalja.

Weitzenfeld i Drug

SUBOTICA

Džakovi, ponjava i kanapa.

FRANJO BUZECKI

Istorija skautizma.

(Bursko engleski rat)

U 1907. god. bila je bitka između Bura i Engleza kod grada Makefinga u južnoj Africi.

Zapovednik grada Makefinga je bio englez Sir Robert Baden Powell. Prilikom borbe desilo se je da Englezi nisu imali dovoljno vojske i onda je Sir Robert B. P. mislio na to, da sakupi mladež od 13--18 god. i da njih dodeli u laku službu na pr. kao prva pomoć, pionerstvo, kuvanje. Ovu mladež je nazvao „skauti“. To mu je uspelo.

Kad se je vratio u Englesku, video je, da su svi djaci koji idu u razne škole, slabi tako telesno, kao i duševno i nisu uopće vaspitani.

Onda je došao na ideju, da će osnovati skautsku četvu od djaka, dakle I. skautska organizacija je počela u 1908. god. pod vodjstvom Sir Robert Baden Powell. On je i danas svetski starješina „Skautskog Saveza“. Ideja skautizma se je tako raširila da danas ima 1,662.700 skauta u raznim krajevima sveta.

Jugoslavenski Skautski Savez osnovan je u Beogradu 1911 g. pod vodjstvom Dr. M. D. Popovića. Subotički steg u godini 1925.

Cilj saveza je, da uz najtešnju saradnju roditelja i vaspitača svestrano i skladno podiže i vaspitava, narodnu omladinu za korisne članove društva i dobre građane; da omladinu zaštiti

Weitzenfeld i Drugi Subotica

Džakovi, ponjava i kanapa

od svih štetnih uticaja rdjave okoline da je uputi dobrim prav-
 om i da je spremi za život i propoveda narodno jedinstvo mir
 bratsvo medju ljudima.

Subotički „Steg“ prilikom I. logorovanja (1. četa sa roditeljima)

Ovaj cilj postiže obrazovanjem karaktera; navikanjem za
 zajednički i koristan rad sticanjem samo puzdanja poslušnosti
 ljubavi i pravičnosti prema bližnjem, službi, opštem dobru i sta-
 njem o svom razvicu i higijiskim načinom života.

Subotički-skauti.

Weitzenfeld i Drug Subotica. Džakovi. Ponjava i kanapa.

LIVNICA

„FERRUM“

za zvona metal, meko i sivo
gvoždje i čelik a. d. Subotica

Ovih dana obišao je naš jedan suradnik sva nova industrijska Poduzeće našeg grada Subotice, te nam po svršetku toga pregleda izjavi, da ga je od svijuh tih novo stvorenih domaćih poduzeća, najviše iznenadio ogromni razvitak ind. poduzeća:

„Livnica Ferrum za zvona, metal, meko i sivo gvoždje i čelik d. d.“ koje je u januaru 1923. osnovano i u toku dve godine kroz zidanje potpuno modernih zgrada, postavljenje, najmodernijih strojeva svoje djelovanje na tako visoki stepen rada dovelo, da može udovoljiti svim zahtevima našeg gazdinskog poleta, koji se je u godinama poslije rata u našoj državi pojavio te na taj način kroz savršeno preciznu izradu svih potreba za zvona, metal, meko i sivo gvoždje, kao i čelik istiskuje stranu robu u sve većem mahu.

U toj želji se je u prvu ruku ponelo da crkvena zvona, koja je prošli rat uništio, našim crkvenim opštinama uz najpovoljnije cijene i najsavršenije i potpuno umetne kao i harmonično zvučna izrada na doknadi, te je u godini 1923. bresprikorno salilo crkvena zvona Opštine

Subotica, Kalinovik. St. Šove, Sekić, Dobričevo, St. Padej, Kucura, Gernji breg, St. Moravica, Sečanj, Sanad, B. Topola, Branjin Vrh, Slavina Caribrodsko, Adorjan, Prigre-

vica Sv. Ivan, Mastort, Jarek, Mali Žam, Pačir, Jermenovci, ukupno za 22 opštine, a ima još da izdade naručbe za još toliki broj Crkvenih Opština, te se može i svim drugim Crkvenim Opštinama preporučiti.

Današnja cena zvona je po kr. samo 90 din. dočim su druge Livnice svoje cijene znatno povisile.

U novoj Livnici su već postavljene 2 velike peći za taljenje strojnog i cemerskog gvoždja, te će proizvodnja istih iznašati za svako taljenje 6000 kg.

Tu će se izradjivati strojolivanje po nacrtu ili modelu transmisije (Riemeschreiben, Lagen i t. d.) poljoprivredne mašine, vinoprese, mlinski djelovi, potrebe za kemičke fabrike, ciglane, djelovi za lokomotive i lokomobile i to rešetke, kočničke papuče, a od comersnog livanja ploče za štednjake, rostvi za peći i štednjake, bazdovane utege svih vrsta, onda utege za satove, kola za plugove, djedovode i kanalizaciju.

Osobito se ističe izrada vrlo lijepih grobnih križeva.

Kroz postavljenje Conventara sa potrebnim motorima i ostalim strojevima, koji do 1500 kg. materijala prima preradjuje se čelik, te je ta Livnica prva u našoj državi, koja i u tom pravcu svoje djelovanje otvora.

Novo postavljene strojevi u vezi sa stručnim radom pruža sada i za udućnost svim nabavljaćima najbolju priliku, da svoje potrebe kod livnice uz najbrži rad i liferovanje, kao i najpovoljnije cijene izvršavaju na taj način na potisnuću srtane koje obe sudeluju, što jest i mora biti naš cilj sada i u buduće.

Sada zaposluje Livnica oko 200 radnika, čiji će se broj u najkraćem vremenu na 500 dignuti. A što pokazuje ustanove namjenjene udobnosti radnika to su moderno uređene prostorije za hranjenje, umivanje, kupanje i udobno izradjeni stanovi i a iste.

To sve prikazuje najbolje humanizam toga našeg sa čisto domaćim kapitalom stvorenog a. d. u našem radu Subotici, kojem predviđao najbolji daljni uspjeh sa željom da kroz svoj neumorni rad znatno prido-

nese razvitku naše mlade Industrije u našoj dragoj državi.

Ferrum D. D. Subotica najmodernije uređena velika radionica za popravku teretnih vagona. Do današnjeg dana izdala je potpuno popravljenih tako zvani glavni revizija 1294 teretnih vagona i to za vreme od jedne godine rada, što pokazuje veliki kapacitet ove naše mlade i snažne industrije. Osim toga izrađuje i iz osnova popravlja svake vrste poljoprivredne mašine kao su: sejačice, krunjače, rešeta, kosačice, muljare, presse, sečke, plugove, brane i t. d., te ovu našu čisto domaću subotičku fabriku sa najvećom pohvalom možemo preporučiti našim zemljoradnicima i ratarima.

Sever D. D. izrađuje svake vrste električne motore, transformatore, ventilatore i t. d. uvadja i instalira potpuno električno osvetljenje i ku-

U ŠKOLI

Učitelj zapita Morica:

— Zašto nisi bio juče u školi?

— Molim gospodine učitelju, nisam mogao. Bila je svadba moje sestre.

— To nije razlog. Zbog toga nisi trebalo ostati kod kuće.

— Nisam bio kod kuće. Išao sam, sa sestrinim malim šetati, da ga gosti ne bi videli.

POGADJANJE

— Petnajst stotina franaka nije mnogo za ovaj stan, ako se uzme u obzir, da samo izgled vrijedi pet stotina franaka.

— Onda snizite najamninu na tisuću franaka, a ja vam obećajem, da kroz prozor ne ću ni zaviriti.

UZORAK

- Da li je istina, da su Nasurićevi razvrgli zaruke?
 — Istina je, jer ju je on zatekao . . .
 — S kim?
 — Zatekao ju je rano ujutro, dok još nije nafarbana.

KOD SUDA

Sudac šoferu, koji je skrivio nesreću.

— Kako je to moguće, da niste u po bijela dana i u tako prometnoj ulici gledali pred sebe?

Šofer: — Gospodine sače, ako taksameter pokazuje već 900 dinara, a auto sjedi sumnjivi pasažir, onda mora čovjek paziti na njega, a ne gledati pred sebe.

TRGOVINA

- Kako ti ide trgovina s golubovima?
 — Izvrsno! dragi kuče. Po danu ih prodajem, a uveče dolaze natrag.

MEDJU SUPRUZIMA

Supruzi prepiru se u cik zore:

- To je zbilja lijepo od tebe, da si došao kući u tri sata u jutro.
 — I od tebe je lijepo, da si još u tri sata u jutro budna.
 — Kako? Budna sjedim već šest sati i čekam, da dodješ kući.
 — A ja opet sjedim već šest sati u kavani i čekam, da zaspiš.

CELIBAT I KONKUBINAT

Sveštenik u B. zapovjedi, da mu dovedu Ivana i Mariju.

„Pozvao sam vas, jer ne mogu više da trpim, da zajedno ne vjenčani živite. Zar ne znate, kako se to zove!“ reče sveštenik.

„To je celibat!“ brani se Ivan.

„Ti si glup: to se zove konkubinats!“ tumači mu sveštenik.

„Da, naravno, celibat se zove samo kod sveštenika!“ ispravlja Ivan i odlazi sa ženom: . . .

SRPSKA BANKA

U ZAGREBU

FILIJALA U SUBOTICI

VII. PAŠIĆEVA UL. 4. U SOPSTVENOJ KUĆI

UZ JEVTINU KAMATU IZDAJE ZAJMOVE
hipotekarne na menice i obaveznice

PRIMA ULOGE NA ŠTEDNJU
na uložne knjižice i po tekućem računu

Obavlja sve bankarske poslove
brzo, tačno i kulantno.

POKOPNO UDRUŽENJE JEDINSTVO

U SUBOTICI

Prima članove u ograničenom broju do 70 g. starosti

Prijaviti se može, trg Cirila i Metoda br. 13.

Isplaćuje članovima osnivačima

30.000 DINARA

a, za redovima, ako je uplatio

od 1 – 100	smrtnih slučajeva	Din.	15.000
101 – 175	»	»	18.000
176 – 250	»	»	21.000
251 – 300	»	»	24.000
301 – 350	»	»	27.000
351 – 400	»	»	30.000

UPRAVA

Pokopno Udruženje Trećeg Kruga u Subotica

Prima članove u ograniče-
nom broju, do 70 godina
starosti. — Prijaviti se mo-
že, kod predsednika:

JOSO TUMBAS-a

u kancelarija, III. krug, Bene Sudarevića ulica 107.

Kako da se branimo protiv zaraznih bolesti, koje upropašćuju stoku?

Čovek hoće, a Bog rešava — kaže naša divna poslovice, jer gazda hoće, tj. neprekidnom marljivošću i velikim trudom obraditi svoju zemlju, poseje seme, a zatim čeka u neizvesnosti. Ta ni ne može drugo raditi — nego da čeka reč i blagoslov Boga — dobru žetvu.

Blagoslov Boga sa pravom očekuje samo onaj gazda, koji je obavio svoje dužnosti.

Tako je to i sa odgajanjem stoke. I ovde samo onaj može očekivati uspeh, koji je udovoljio svojim dužnostima. Ali što su ikakve su te dužnosti? Možemo kazati u nekoliko reči. To su negovanje i svesno odgajanje stoke.

Taj gazda ima najviše hasne iz stočarstva koji:

1. drži za priplod jaku, mladu i zdravu stoku, jer potomstvo ovih je jako i istrajno;

2. koji zdrave, velike, zimi hladno i ljeti ne previše vruće staje ima koje se lako mogu luftirati i čistiti;

3. koji tačno vodi računa o čistoći stoke i staja;

4. koji pazi na to, da stoka tačno potroši toliko zdrave piće koliko je potrebno;

5. koji vode računa o tome, da se stoka dnevno kreće slobodno;

7. koji samo toliko radi sa stokom, da se ova ne prisili i upropasti;

8. koji vodi računa o tome, da se stoka posle rada dobro odmori.

Gazda koji ispuni sve ove dužnosti, imaće zdravu stoku, koje treba čuvati i braniti protiv bolesti.

Najopasnije su zarazne bolesti, jer sve koje upropašćuju stoku, te na ovaj način nanose štete ne samo gazdama nego i zdravi. Protiv ovih bolesti braniti dvostruka dužnost je svakog gazde. Gazdama u obrani stoke protiv zaraznih bolesti najviše pomažu lekovi za ovo pravljeni. Pošto protiv svake bolesti ima drugog leka, jedan lek se može upotrebiti samo protiv jedne bolesti tako da na druge se nesme primeniti, jer će škoditi. Za to je potrebno, da se putem lekara najpre utvrdi, kakva je bolest, pa tek onda naručiti lek.

Pošto se ovi lekovi ukalamljuju u stoku, zovu se kalami (serum). Institucija prema tome, koja pravi ove kalame zove se institucija za proizvodnju kalama (seruma).

Veoma velika usluga je učinjena gazdama i služi na korist državi, dalje na ponos svakim onima, koji su ne žaleći ni trud ni novac, podigli ovaku jednu instituciju. U Subotici je instalirana sa mnogo milijuna „Patria“ zavod za proizvodnju seruma, gde se ovi serumi proizvadjaju po stručnjacima, koji već mnogo godina rade na ovim poslovima i pomoću najmodernijih aparata.

Veoma mnogo milijuna se spasilo gazdama i državi stime što se sto-

ka kalamila putem ovoga Zavoda, te nije propala.

Naglašivamo to, da su mnoge gazde naplatile na to što nisu hteli kupiti seruma žaleći novac i nisu kažnili stoku — tako da je više od pola propalo — a da je samo jedan komad spašen, ušparana je svota kojom se može kupiti serum za 100 komadi stoke. Daklem, koliko koma-

di stoke ostane u životu, za toliko puta 100 komadi stoke potreban serum spašen.

Prema tome baš i zbog toga je potrebno, da se što pre kalami stoka, jer je stime osigurana dobit.

Onaj gazda dakle, koji očekuje blagoslov Boga, mora držati za dužnost da kalami stoku protiv bolesti i toj dužnosti mora i udovoljiti.

BANKA

ALEKSANDAR GOLDMAN I DRUG

SUBOTICA

KRALJA ALEKSANDRA ULICA BROJ 13.

Izvršuje svakovrsne berzanske naloge.

Kupuje i prodaje strane valute i devize,
po najpovoljnije cene.

MATIJA SEKELJ

SUBOTICA

GLAVNI TRG

NAJVEĆI IZBOR MUŠKI I ŽEN-
SKI ŠTOFOVA, FRANCUSKOJ
SVILI, MORAMA, PLATNA I SVE
VRSTE MANUFAKTURNE ROBE

JEFTINE CINE

TAČNA POSLUGA

Piuković & Comp

Subotica

GVOŽDJARSKA RADNJA NA VELIKO

Sudarevićeve-ulica 21.

Veliki hotel „Zlatno Jagnje“

Najlepše sobe!

VLASNIK:
HOTEL JAGNJE D. D.

ADRIJA

Opšte Osiguravajuće Društvo Beograd

Bavise osiguravanjem protiv vatre,
leda, provale, a za život i oštetu stakla

Nojповoljniji uslovi

Filijalna direkcija za Bačku :

Subotica, Trg Fra Jese 15. Telefon 30.

Primaju se vešti lokalni agenti za sela.

„ZORKA“

Prvo Jugoslavensko Društvo za kemičnu industriju na dionice u **SUBOTICI.**

Fabrika „Zorka“ je najstarija fabrika za umetni gnoj i kemičnu industriju u Jugoslaviji, a ujedno jedan od najvećih industrijskih zavoda. Radi već od 1906. godine i snabdevena najmodernijim mašinerijama. Pri fabrikacijama se strogo drži načela najmodernijih i najsavremenijih proizlaza. Usled toga je fabrika ne samo u tom stanju, da proizvodi najmoderniju robu, nego još fabrikacije je i najjeftinije.

Fabrika zaposluje oko 200 lica. Glavni proizvodi su:

umetni gnoj (djubre),
engleska sumporna kiselina,
akumulatorna kiselina,
plavi kamen,
gvozdna galica,
solna kiselina, i
glauberso.

Pored ovih proizvodi još zemljane urbe i ostale kemične artikle.

Proizvodi „Zorka“ nisu jedino u Jugoslaviji poznati, nego i u svim susjednim državama: Austriji, Mađarskoj, Rumuniji i Bugarskoj. Na prvom mestu je i susretljivost fabrike, po kojoj je poznata iz prvih dana svog opstanka. Ova osobina je osle rata usled teških saobraćajnih finasijskih prilika mnogo puta veoma veliku zadaću joj dala. Oskudicu vagonima ni jedna industrija nije

tako osetila, kao ova, jer umetno djubre se kupuje gotovo isključivo samo u vreme sejanja, jer najveći deo gazda još uvek je za to, da se djubre nosi ravno na zemlju iz vagona. Usled toga je u to vreme preopterećena fabrika liferacijama, koje mora rešiti i reši najtačnije, ali sa mnogo zapreka i poteškoća.

Fabrika „Zorka“ zajedno sa zainteresovanim je izdejstvovala to u Ministarstvu Trgovina i Industrije da liferanje ne zaostaje i da se bez prekida otpreme kao živa stoka ili friško meso i jaja. Učinjeni su koraci, da se snizi vozarina i ležarina.

Potrošačima i zainteresovanim nije poznata još jedna poteškoća, kojom se mora boriti ova industrija, a to je valuta. Za izradu umetnog djubreta potreban presan fosfat se dobavlja iz Afrike, Amerike i sa ostrva Australije. Fabrika mora najmanje na jednu godinu unapred kupiti ovu robu, da bi je mogla dobiti i preraditi i tek nakon godinu dana unovčiti, tj. prodati. Daklem mora uložiti novac pre godinu dana unovčiti, tj. prodati. Daklem mora uložiti novac pre godinu dana ne znajući kakav će biti valutarni odnos između pojedinih država.

Umetni gnoj (djubre), je već veoma dobro poznata roba, ali i pored

toga je još jako velik broj, onih gazda, koji ga nne rabe — i ne priznaju i ako je dokazano, da je ova industrija jedan od najjačih stupova pojačanju proizvodnje. — Pošto usevi usled hrane, koje iz zemlje dobijaju, izvuku iz zemlje snagu, bez djubrenja bi u idućoj godini već znatno slabila a nijedno imanje nema tolike stoke, da bi mogao prirodna djubreta imati. Za to je potrebno umetno djubre. Koliko je nužno i potrebno dokazuje statistika, koja u brojevima pokazuje, da u anim državama gde se kultivira ova industrija, zemljoradnja napreduje sa 30—40% godišnje. U Jugoslaviji je u mirno doba umetnog djubreta.

Rat i njegove posledice su jako delovale na ovu industriju, tako da je tražnja, najbolje dokazuje to, da se počelo 1921—22. godine i 1922. godine je prodano svega 1500 vagona, a 1923. 700, daklem daleko ispod mirnodobnih 3000 vagona.

Naše gazde su u najboljim vremenima veoma malo kupovali pored

uzornih imanja u inostranstvu. Kod nas naime po katastrofalnom jutru 156—180 kg. troše, a u Nemačko 250—300. — Ova razlika se pokazuje i u rezultatima, što dokazujemo sa iskazom od 1910—14. godine produkciji po hektaru:

	kod nas	u Nemačko
žito	13.3 q	21.3 q
raž	11.8 q	17.8 q
ječam	13.3 q	20.5 q
zob	10.9 q	19.4 q

Uvereni smo, da će i naše gazde uviditi za najkraća vreme da je kupovanje umetnog djubreta jedan od najrentabilniji poslova.

Neće biti bez zanimanja napomenuti, da se sirovina umetnog djubreta (superfosfat) izradjuje iz presnog fosfata, koja sirovina se ne to u vodi. Zbog toga se presan fosfat samelj na fini prah a zatim se sa kiselinom obradi, usled koje prorednje rastopiv postane phoschor u vodi, daklem i unutarnoj mokrini zemlje i tako ga upiju žile useva.

Bankarska Radnja

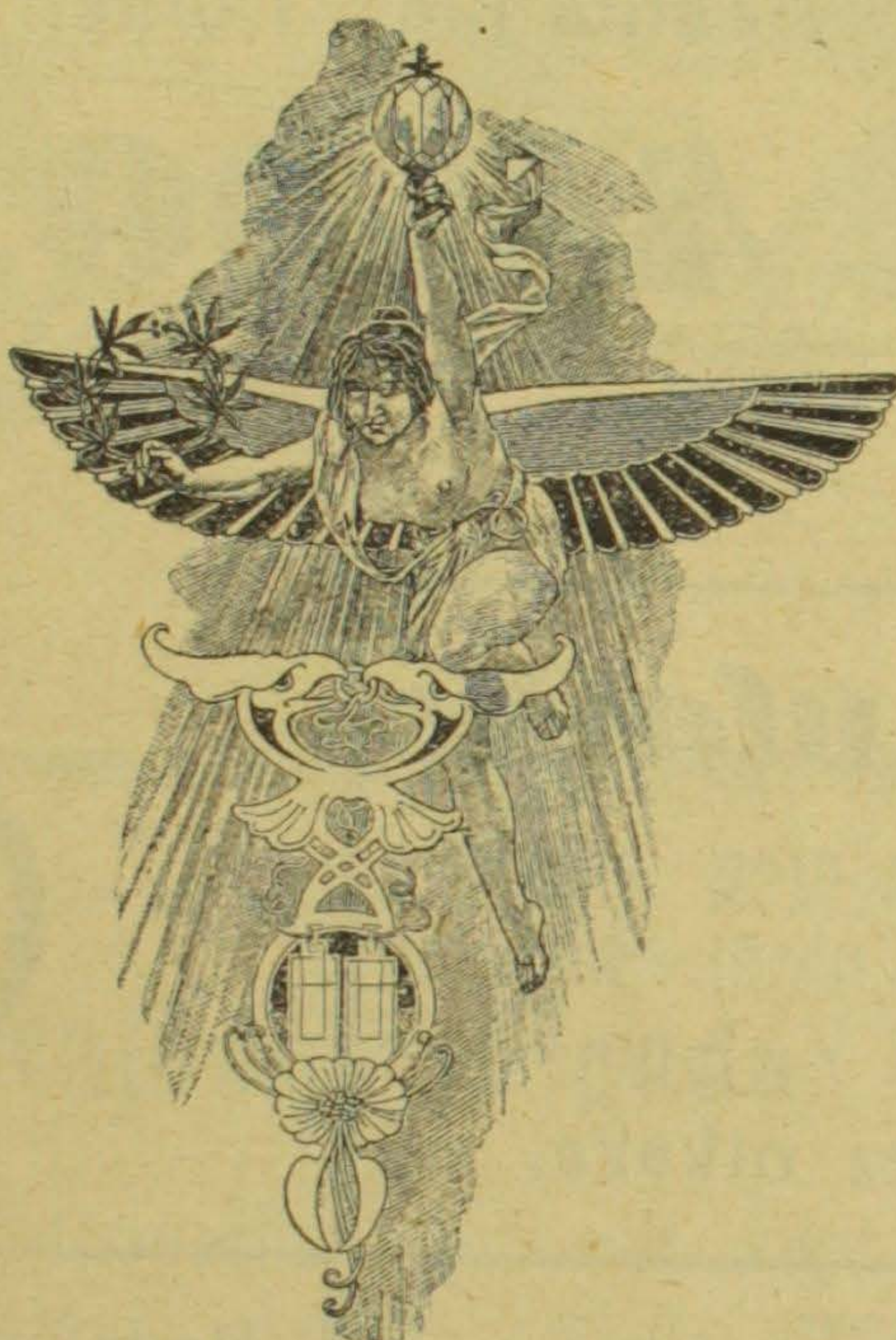
A. Spartalja

Subotica

Obavlja sve bankarske poslove brzo, tačno i kulantno.

Subotička Električna Željeznica i Osvetljenje D. D.

Ured za osvetljenje i pogon Kostina ul. 1.

Poziva građane da se u bilo kakvim elektrotehničkim pitanjima obrate na gornji ured.

Preuzimaju se u elektrotehničku svrhu spadajuće radnje te se garantira za savršenu izvedbu istih.

Prodaja svakovrsnog elektrotehničkog materijala, lusteri, pegli, sijalica i t. d.

Svaki potrošač električne struje radi u svoju korist ako potrebitu mu materijal kod nas nabavi.

Poljoprivredna i Založna Banka D. D.

OSNOVANA : 1923.

Subotica

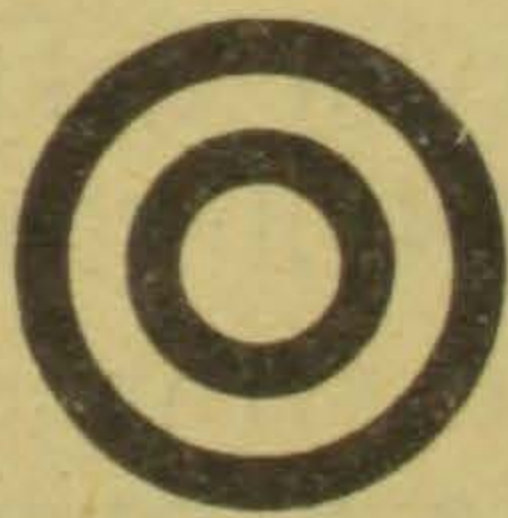
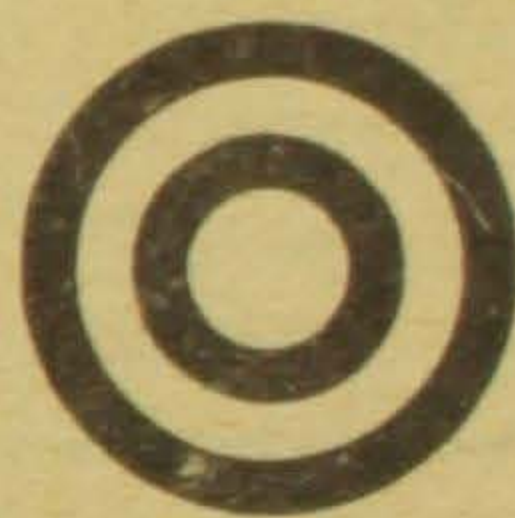
TELEFON BR. 200.

Vlastita glav. i ulozi

Din. 4,000.000

Prima uloške

pored svagdašnjeg najvišeg ukamaćenja na uložne knjižice i na tekući račun, koje isplaćuje bez otkaza. ::

Podjeljuje zajmove na

nekretnine

i na ime ručne zaloge (zlatno, srebro i druge predmete) :: ::

Pored najpovoljnijih uslova obavlja sve bankarske poslove!

Pozor ! Najbolja prigoda ! Okazija !

Pelcovani ekonomski kaputi,
bričesi, kožni kaputi, prvo-
klasni ženski i muški kaputi i

RAGLANI,

ženski pomodni ogrtači, kaputi
protiv kiše uz snižene cene
mogu se dobiti kod :: ::

ISE EJSLERA

kod Franjevačke (fratarske crkve)

GDE ĆE MO DOVEĆE?

U KAVANU

BEOGRAD

VLASNIK:

LAZO TUMBAS

DRAGUTIN KRAUZER

skladište stakla, ogledala, porcelana

OKVIRI ZA SLIKE

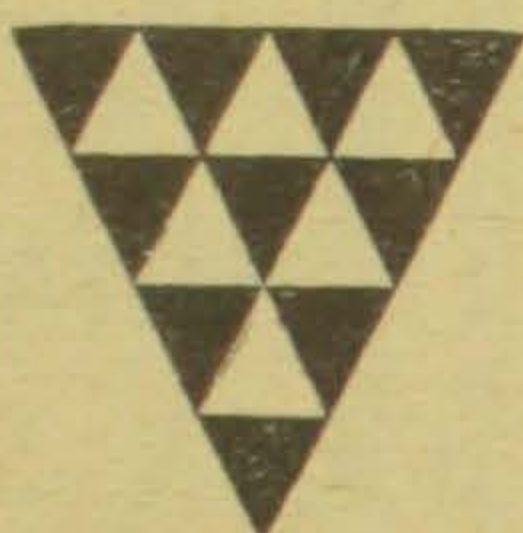
ELEKTRIČNE LAMPE

VAROŠKA KUĆA **SUBOTICA** VAROŠKA KUĆA

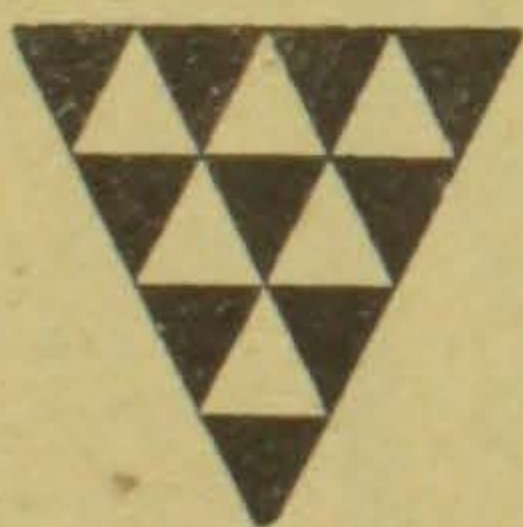
OSNOVANA : 1879.

„CARITAS“

POKOPNO UDRUŽENJE

prima članove u ograničenom broju
do 65 godina starosti. — Prijaviti se
može, kod društvenog predsednika:

ANTUNA MAMUŽIĆA

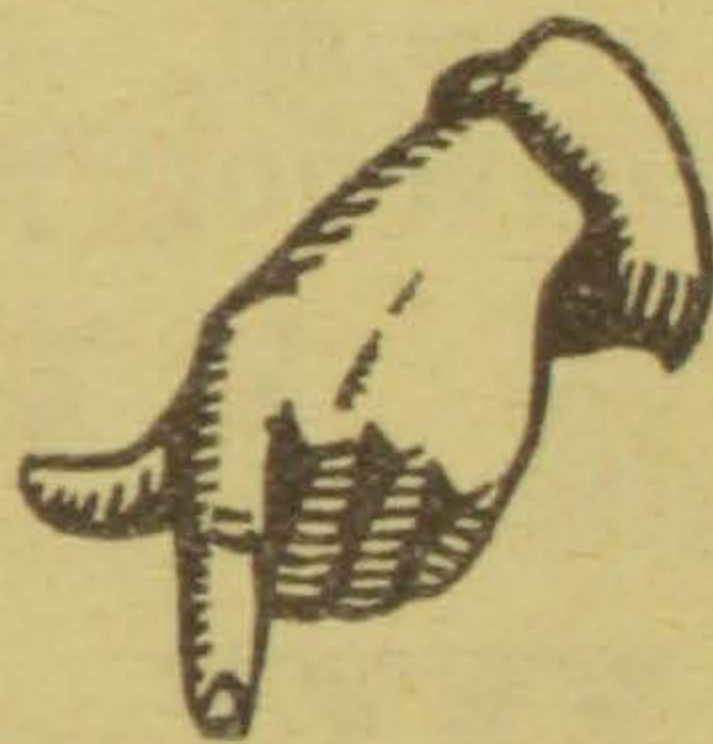
SUBOTICA

(OPŠTA PRIVREDNA BANKA)

„SLOGA“

POKOPNO UDRUŽENJE

PRIMA ČLANOVE U OGRANIČNOM BROJU
DO 65. GODINA STAROSTI.

PRIJAVITI SE MOŽE KOD DRUŠTVENOG
PREDSEDNIKA :

g ADOLFA KLEIN-a
SUBOTICA, ZRINJSKI TRG 11.

Osnovano 1889. godine

Telefon interurban 340.

Bela Bory

новоorganizovana radnja
za fabriciranje
elektromotora i pumpa

Odlikovan zlatnom medalijom i
diplomom na subotičkoj
izložbi 1925. godine

Preporučuje svoje proizvode

*i to: elektromotore svake vrste, di-
name, pogonitelje, regulatore, po-
novno tesanje izgorelih motora, op-
ravke sa garancijom, dalje gradske,
seoske, industrijske pumpe za bunare,
vrtne polivaone, pumpe za vatru,
opravke mašina ustrojena na pljan
sa rukom ili sa rukom ili sa stru-
jom, rendisanje željeza i tuša.*

Stalno stovarište

elektromotora, pumpe, delove pumpe.

*Stoje svakome na bezuslovno raspo-
laganje crteži, cenovnici u svako doba
Mnogobrojne referencije*

KR. S. H. S.
POVLAŠĆENA
KNJIŽARA

A. S. VIG

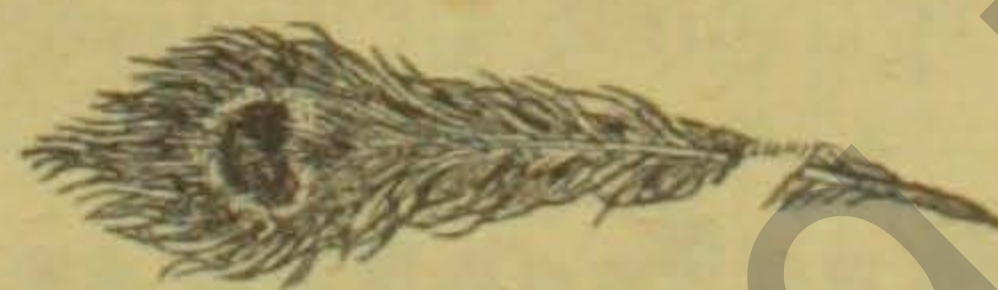
Skolske knjige sviju škola

Molitvene knjige

'Duhovna Mana'

Pjesmarice i narodne
pripovijedke

Vlastice knjigoveznica gde
primam za uvezivanje store
molitvene knjige

Papirnati ubrusi — salvite
Trgovina papirne robe
i pisaćeg pribora

Pršut govedji

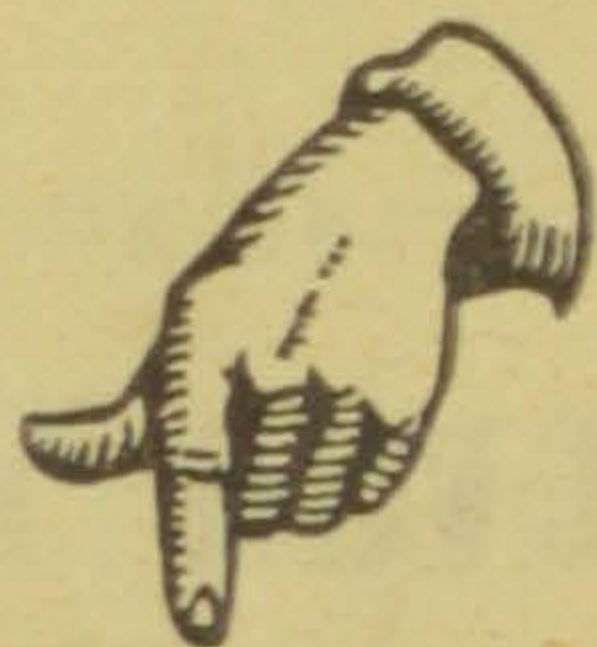
Pršut svinjski

Kajmak

Kaškavalj

Klekovača

i svi užički proizvodi
dobiju se stalno kod

Miloša
Kurteša

trgovina delikatesa

Subotica

Mesna Pijaca

Telefon broj 4—83.

GEZA KLEIN
I SINOVI

Osnovano 1891. godina

Veletrgovina
špecerajske robe

Tvornica
firnejsa i laka

SHELL petroline
benzin
ulje za mašine

FORD AUTOMOBILI
TRAKTOR
PLUGOVI

Za svaku električnu instalaciju
kao i
za sve vrste potrebnih delova
za osvetljenje
i
za elektromotore

Obratiti se
**Subotičkoj Električnoj
Željeznici i Osvetljenja D. D.**
Kostina ul. I. Telefon br. 508.

JULIO MEINL

UTEMELJENO 1862.

UVOZ KAVE UVOZ ČAJA

SUBOTICA

KARADJORDJEV TRG 2.

TELEFON 501.

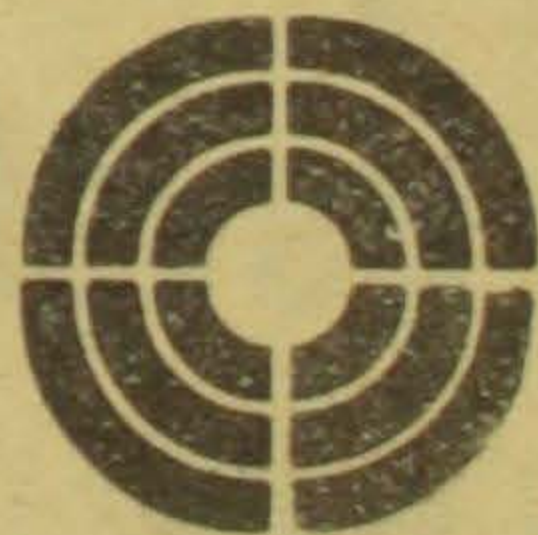
TELEFON 501.

MIHAJLO ABRAŠIĆ I DRUG SUBOTICA

LIMAR I VODOVODAR

SKOTUS VIATOR UL. 6

TELEFON 154.

SKLADIŠTE ZA PREDMET I VODOVODE

Najbolja i najjeftinija

Odela za muške i decu

dobivaju se kod firme

ANTUN KRAMER i DRUG
SUBOTICA

Puškarska radionica sa električnom strujom uređena!

Lovci!

Najjeftinije mogu nabaviti lovačke puške i lovačku municiju u najvećoj radnji lovačkih pribora Vojvodine,

V. Bata Sin, Subotica

Kralja Aleksandra-ulica 7.

Bogati izbor Belgijskih i Nemačkih lovačkih pušaka

Cene solidne!

IZVOLITE SE O TOME UVERITI!

ROSSIJA-FONSIERE

DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE

FILIJALNA DIREKCIJA SUBOTICA

(Palaća Rossija-Fonsiere)

OSIGURANJE:

Požar, leda, život, provala, nesrećni slučaja.

Svaki pametan čovek ima svoj

radioaparati

Hoćes li i ti biti pametan,
obрати se na

Konrath d. d.

SUBOTICA

Pašićeva-ulica 1.

gde možeš najbolji radioaparat za jeftinu
cenu dobiti.

Oton Dohanj

TRGOVINA GRADJEVINA, DASAČA I GORIVU
Trumbićeva ulica 20. Telefon broj 160.

Preporučuje isključivo prvoklasnu robu i to najeft

VULKAN

FABRIKA ŽENSKIH ŠEŠIRA

Prvi najnoviji i najukusniji modeli

RIBNA PIJACA

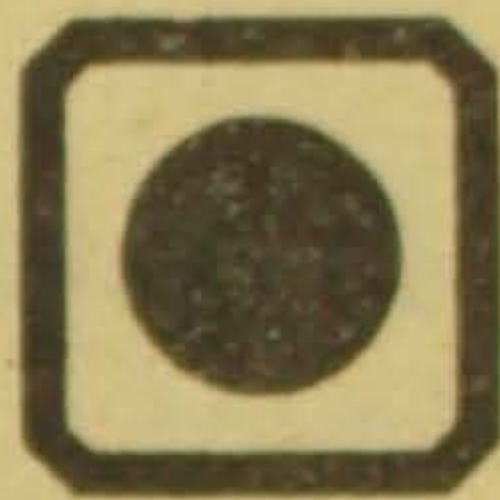
D.D. za izvoz mesa

214
219
219
219
991

36
40
76
851

45

Subotica
Klaonica

TVORNICA SAPUNA

„NIZZA“

SUBOTICA
SEGEDINSKI-PUT

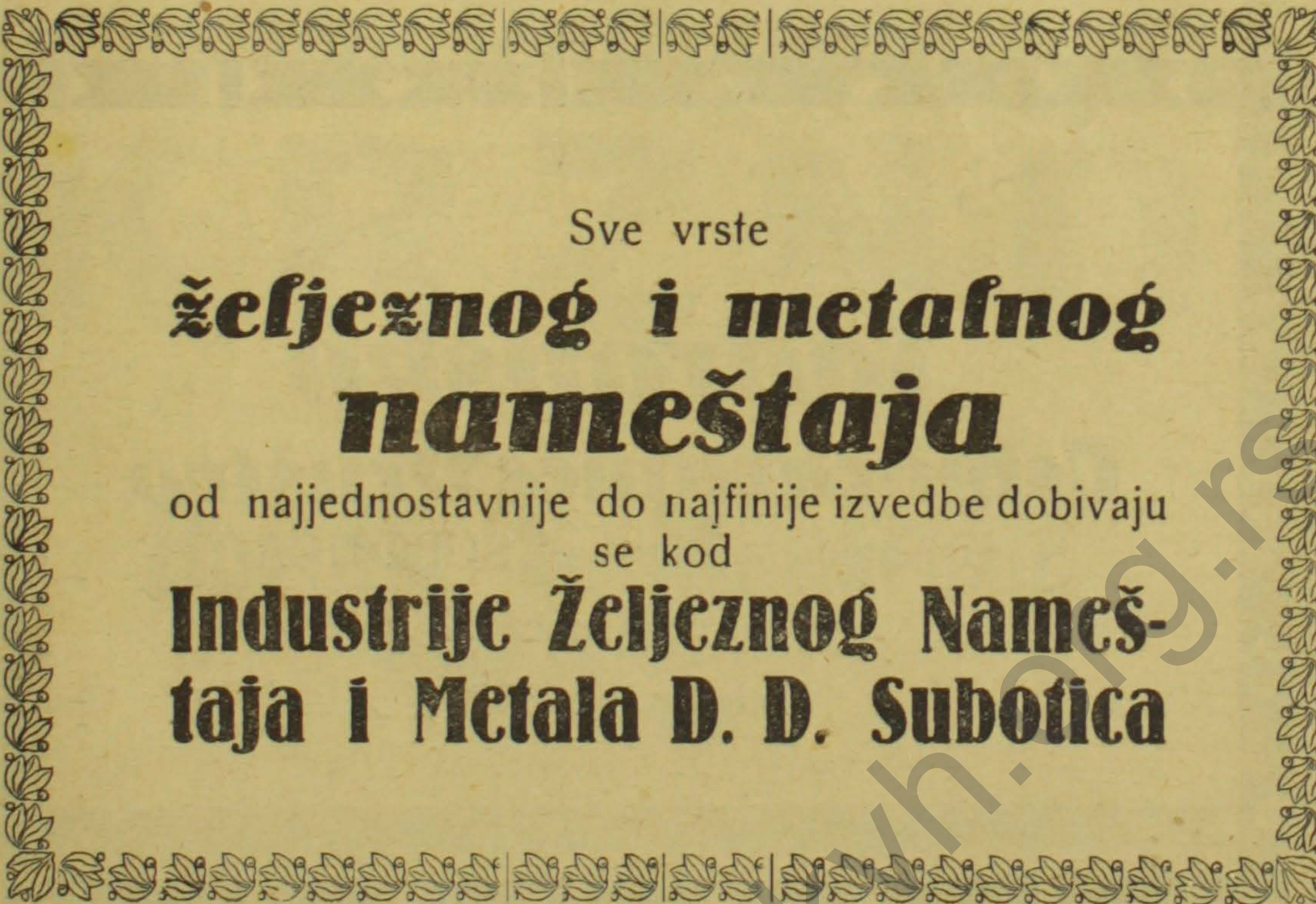

Kralj čarapa

NAJJEFTINIJI IZBOR ZA KUPOVINU

Albert Engler

SUBOTICA, Pijaca mesa. TELEFON 338.

Sve vrste

**željeznog i metalnog
nameštaja**

od najjednostavnije do najfinije izvedbe dobivaju
se kod

**Industrije Željeznog Nameš-
taja i Metala D. D. Subotica**

MARGA ROT

TRG. ŠEŠIRA, ŠTUMP. I DRUG. POTREB.

ENGROSS

SUBOTICA S. H. S.

Jadransko Osiguravajúće Društvo

Generalno zastupstvo SUBOTICA

Jelaš čeva ulica 5.

Telefon br. 393.

VELIKI HOTEL NACIONAL

KAVANA, RESTAURACIJA

Vlasnik: Stevan Kladek

Hotel ima 60 soba sa kupatilom. Parno grejanje.

Najlepše zabavno mesto, gde se
sastaju najbolja društva
iz Subotice

Prvoklasna jela i pića! Brza i tačna posluga!

Ja nabavljam

KRZNO

samo kod pripoznate solidne firme

Božidar S. Mlinarević

ćurčija Varoška kuća
SUBOTICA

ERNEST FIŠER

Grafički Umjetni Zavod i „RELIF“ Prva Jugoslavenska
Tvornica za Izradu Relifa i Graviranje u Subotici

Moj litografski zavod izradjuje u jednoj ili više boje svakovrsne dionice, mjenice, uložne knjižice, diplome, letke i sve u litografsku struku spadajuće poslove.

Moja tiskara uposljuje prvoklasnu ranu snagu i u mogućnosti je tiskarske poslove u najljepšem, najčistijem i najukusnijem iznosu za najkraće vrijeme izraditi.

Moja tvornica trgovačkih knjiga izradjuje svakovrsne poslove i glavne knjige, pisanke, kao i rasterirne stvari.

Mašinam prešovan kutije, sandučiće za apoteke i drogerije.

Moja tvornica kutija pravi — po mjeri i bez nje — okrugle, čoškaste i sve ostale kutije za apoteke, drogerije i sva ostala poduzeće.

Moj umetnički zavod za izradu relifa i graviranje obavlja sve poslove pripadajuće ovoj struci.

Cinkografija zgotovlja klišeje svake vrste.

Više pohvalnih pisama daju priznanje o mojim prvoklasnim i ukusnim radovima.

Svi poslovi se izradjuju po najumjerenitoj cijeni. — Pošaljite jednu pokusnu narudžbu i uvjerit ćete se.

Tiskara i litografija Pašičeva ulica 9.

Telefon 62.

Tvornica trgovačkih knjiga i karton kutija

Karadžićeva ul. br. 26. (Vlastita kuća)

Telefon 341.

Sigmund Handler

Agentura, žitarice, mahonaste
plodove, sjemene, ulja i mlinske
proizvode

Sombor

Dositelj Obradović ulica 5.
Kod drž. gimnazije.

Franjo Schrem

Trgovina mješovite robe

Beli Manastir

BRAĆA ERHARDT

Parni mlin na valjke

STARA MORAVICA

Josip Nadi

bravar i monter

Stara Kanjiža

Michal Čelovski

drvara za gradju i goriva

Petrovac
(Bačka)

Jakob Morgrandner

trgovina za ugali, kreč, cement i
gvoždje

B. Kraljevićevo

Tajtacak i Mandil

Smederovo

Filjala: **Kovin**

Komisiona žitarska trgovina

KOLOMAN SENEŠ

trgovina gvoždjem i poljo-
privrednih strojeva

Telefon 73. **SUBOTICA**

Jugoslavenska Banka D. D.

podružnica Subotica

SILVESTER BERNOLD

fabrika poletna i gvoz-
denih konstrukcija

NOVISAD

JOVAN ROBITCHKOS

manifakturna i špecerajska tr-
govina. Osnovana: 1909.

Belimanastir (Baranja)

Prva Belimanastirska Boja-

disana Tkanine i Vune

Osnovana: 1921.

Belimanastir
(Baranja)

**Industrija Mramora i Ka-
menoreza D. D. Subotica**

*Osnovano 1894. god. Najveća domaća
fabrika za izradjivanje mramora i granita*

Skice i troškovići bezplatno

Deže Pressburger

Trgovina koža

Feketić (Bačka)

Apotekar i parfimer

Sima J. Joanović

Svake vrste parfimerije, kosme-
tični preparati. Destilacija rum,
cognac i likeresencije.

Debeljača

Sstevan Schweisgut

gvoždjarnica

Odžaci

Filip Kirst

puškar, prodavac oružja i muni-
cije

Stari Vrbas (Bačka)

Mihajlo Kostić

pekar

Subotica

VII., Knez Mihajlova 3.

„Jugoslavija“

Opšte Osiguravajuće Društvo
u Beogradu.

Generalno zastupstvo

U SUBOTICI

Kr. Aleksandra ul. 7. I. kat.
Telefon 303.

Obavlja osiguranja sviju vrsta
uz najpovoljnije uslove.

Jedino domaće osigura-
vajuće društvo, koje se
bavi osiguravanjem stoka

Odelenje za stoku

Osigurava rogatu marvu i
konje protiv bolesti, nesreće,
propasti, onesposobljenja, od-
nosno neupotrebljivosti. Štete
isplaćuje u roku od 8 dana.

Osigurajte stoku!

Tražite cenovnik!

Nema više bolova u nogama,

ko ovu sol »Sv. Roke«
upotrebljava za noge.
Uklaniće sve bolove u
nogama.

„**NADA**“ kreme je
najbolji krem za lice.

„**NADA**“ emulsio
za ruke

„**NADA**“ Eau de Co
logne

„**NADA**“ voda za gla-
vu i protiv opadanja
kose.

„**NADOL**“ voda za
usta.

Svi ovi sigurno delujući
i potpuno neškodljivi
preparati se mogu do-
biti u drogeriji:

„**NADA**“
Kolar i Gabrić

Subotica, Štrosmajerova-ul. 2.
Telefon br. 637.

Stovarište željeza. Origin Inni švicarski konopci za mlinove

JULIJE KEMENJ

trgovina za telničke sprave

SUBOTICA, Jelačićeva ul. 5.

Stalno veliko stovarište lanaca, orudja, tehničkih sprava, fiaker i autoguma, aparata protiv peronospore, i nepogode. Mlinskih gurtla, teretnih gurtla. Šivaćih kajiša. Prisnih uljnih motora. Gazovih i ostalih aparata. Svevrsnih vodovodnih i kupaljnih uredjenja. Mašinskih ulja.

Telefon 29.

OKSIGEN

Prvo Jugoslavensko Transportno D. D.

SCHENKER & Co.

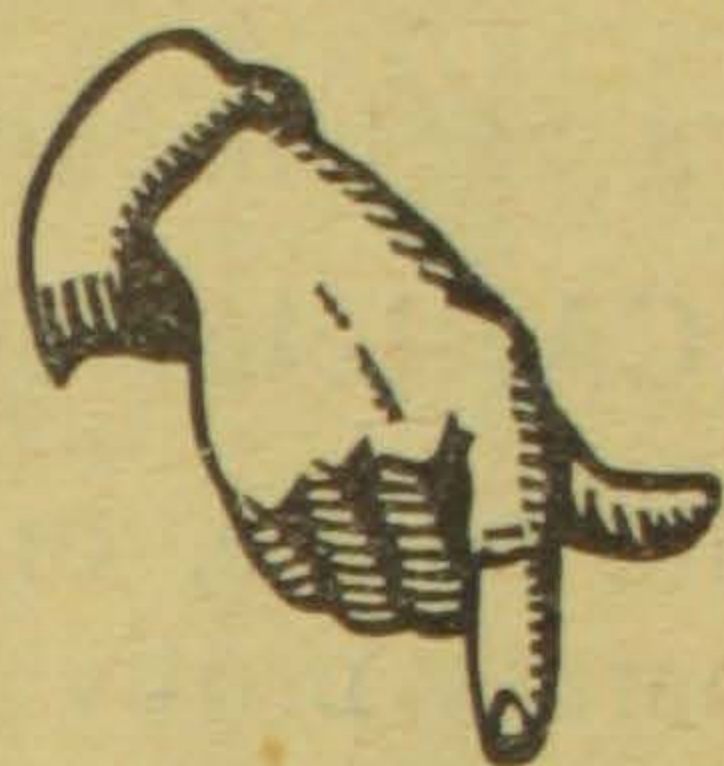
podružnica u Subotici

Brzojavni naslov : Schenkercomp.

Interurban-telefon broj : 5-53 i 5-50.

Trgovina drva

Ladislava Hercog-a

Somborski put br. 35

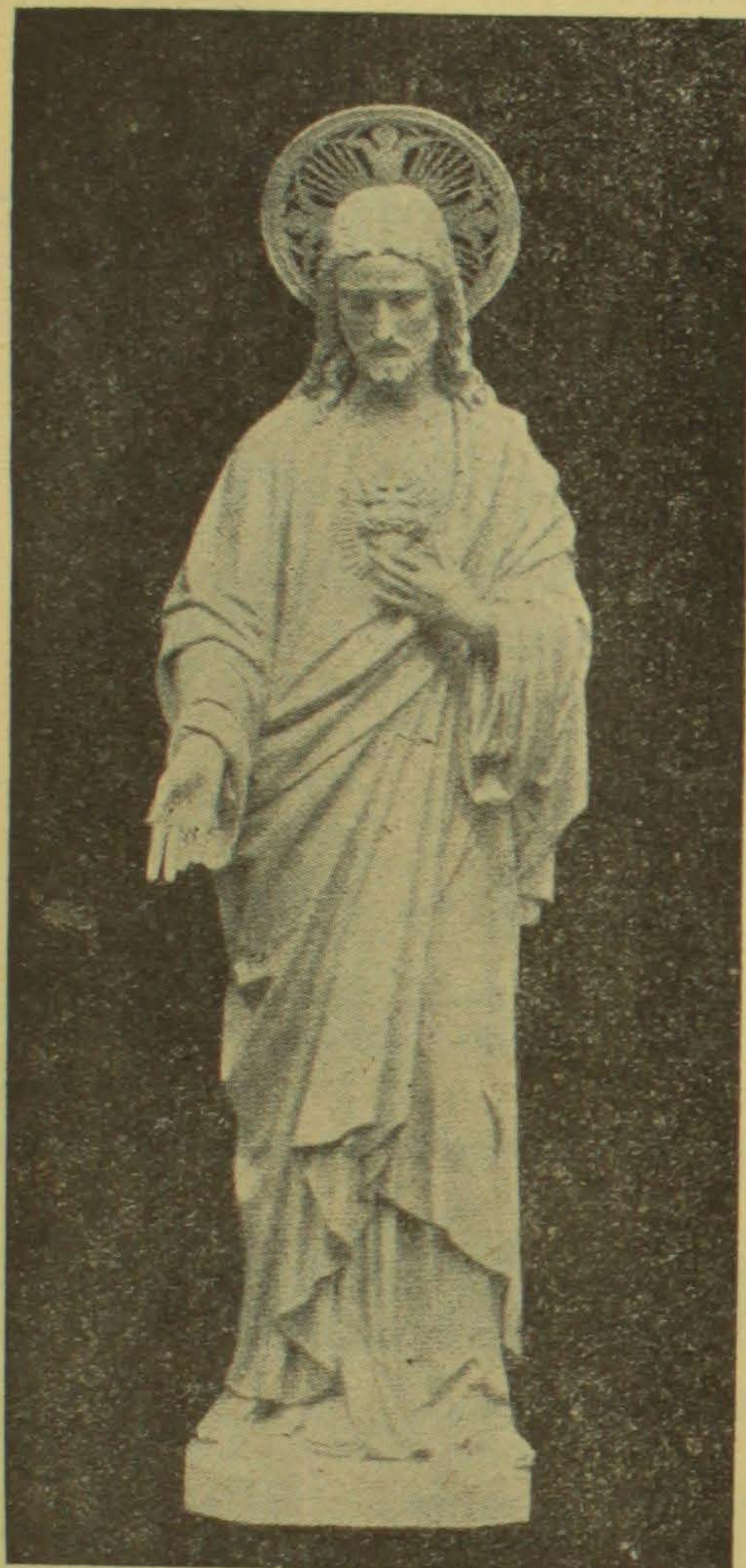
Telefon 197

Šandor Pressburger

Subotica

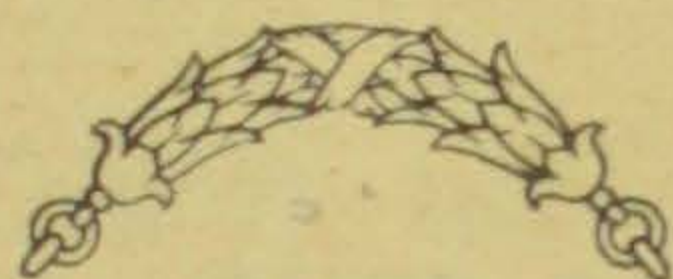
Trgovina engleskih štofova i
pribora na veliko
i na malo

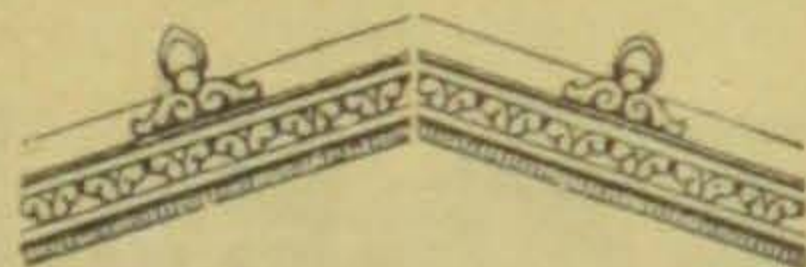

UMETNIČKI ZAVOD

za sve vrste crkvene i
profane radove.

Prima na izradu sve
nove radove, kao oprav-
ke i razna renovisanja

Tvornica okvira

u svima najraznovrsni-
jim oblicima i razmerima

FRIEDRICH BACHINGER

Subotica, Bene Sudarevićeva-ulica 34.

Stalna izložba mojih proizvoda nalazi se u mojim
prostorijama Aleksandrova-ulica 13.

VELIKI IZBOR SVETIH SLIKA I KIPOVA

Balint Erdei

stovarište i tvornica kola

SUBOTICA, CARA LAZARA ULICA 19.

Svršava tačno sve posle oko izrade
a u t o m o b i l a i kola, stalno
stovrište svakojakih
kola na fededere
(Federwägen)

Jeftine cene, solidna posluga te dobar rad!

Svinjski prašak

protiv svake bolesti za svinje

Beli zučni prašak

protiv svake bolesti za piliće i guske.

Hranoviti i lekoviti prašak

protiv svake bolesti za krave najbolji su lekovi.

Mogu se dobiti :

apoteka **Bartol B. Nagj**

Subotica, varoška kuća

Bally

i F. L. Topper

*cipele jedino na stovarištu
cipelarske radnje*

Armin Roth

Subotica.

*Po najboljem materialu, po
prvoklasnoj izradbi i po-
bezuslovnoj istrajnosti naj-
poznatije i najjeftinije
cipele su.*

Senti i Virág

tvornica sobnih i kance-
larijskih nameštaja

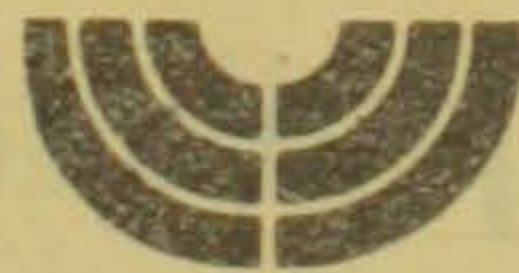
Subotica

Bene Sudarevićeva 66.

Telefon broj: 383.

Sa najmodernjim maši-
nerijama snabdevena
tvornica izradjuje
stolarske,
bravarske,

Parketne poslove i ot-
prema ih po celoj državi
uz garanciju

zkn.org.rs

Halbrohr i Drug

Preko puta željezničke stanice
Subotica

Transport pokućstva u zatvorenim kolima!

Uvoz!

Internacionalni špediteri!

Izvoz!

Telefon broj: 10—71. 570. 470.

PAZI!

**Najjeftinije,
najsolidnije
i najfinije**

ČITAJ!

knjige (trgovačke i
razne) papir, pisaći
i kancelarski pribor,
teke c tanke, i sve
vrsne djačke pot-
rebštine kod

Grge Jurića

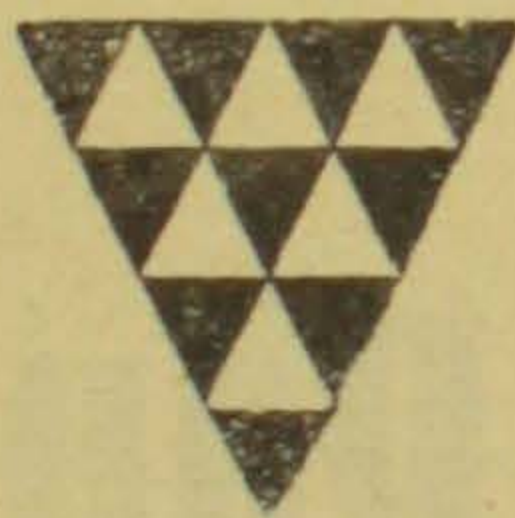
Subotica, Gradska kuća, pod tornjom
(pored gradske kašane)

SRPSKI KRALJ

Kavana i Restauracija

Najlepše

ZABAVNO MESTO

Vlasnik :

Miško Đukić

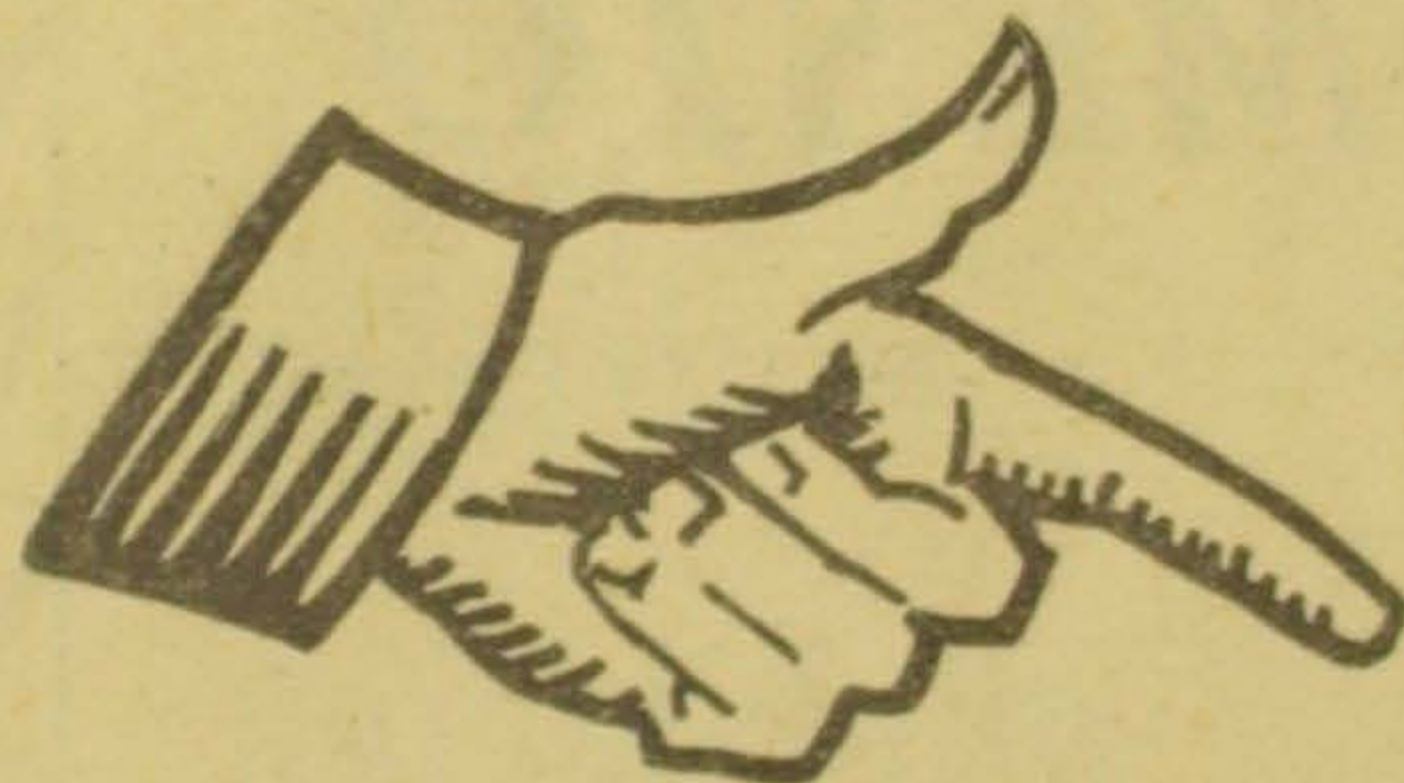
OSNOVANO 1877. GODINE

BARTEK I SUPR. REHM

kazandžije SUBOTICA

IV. Vilsonova ul. 47. Preko puta od gradjanske škole

PRAVE: kazane za rakiju sa zmejastim cevi, ili sa vidno cilindrerreforme, koji se može uzidati, staviti kao lažiona ili na kola, osim toga izvrćavajuće kotlove za pranje, farbanje i za šećer, za overovljene vage, mašine za sladoled, držaone sode, koje su sopstveni pronalasci i mogu se čistiti, mašine za polivanje vinograda. Vermorel vrsti, kavanske posudje i sve što u struku spada i od bakra je od najboljeg materijala i najjeftinije uz garanciju, opravljjanje polivača za voćnjake i u tučivanje željeznog i acelnog posudja. Ako vinogradari hoće da uštede vremena i novaca, neka svoju polivaču nami donesu na opravku.

Danilo Fekete

manufakturna trgovina

Karadjordjev trg broj 10.

Prvo Parno Kupatilo

i Prvo Pokopno Poduzeće

VII. krug, Pašičeva ulica 12.

Subotica

Hrvatska Eskomptna Banka

ZAGREB

Utemeljena 1868.

Dionička glavica Din. 200,000.000

Uplaćeno : Din. 140,000.000

Rezerve Din. 50,000.000

PODRUŽNICE : Beograd, Dubrovnik, Maribor, Osijek
Petrinja, Sušak, Vinkovci.

PODRUŽNICA SUBOTICA :

Osnovala 15. jula 1926. ISPOSTOVU U SENTI.

Prima uloške na knjižice i tekuće račune i ukamaćuje iste najpovoljnije, isplaćuje iste bez odkaza.

Bavi se kupnjom deviza i valuta, kao i svim bankovnim i burzovnim transakcijama.

Finansira trgovačka i industrijalna poduzeća.

Podržaje vezu sa najvećim zadovima tu i inozemstva

Subotička Industrija Koža D. D. Subotica

Izradjuje Telećiji } boks
govedje }
ševro
ševret

Svakovrsnih djonova
brandsol

i sve ostale kože za obuću, odelo
i za postavu

Broj telefona fabrika 878.

biro 161.

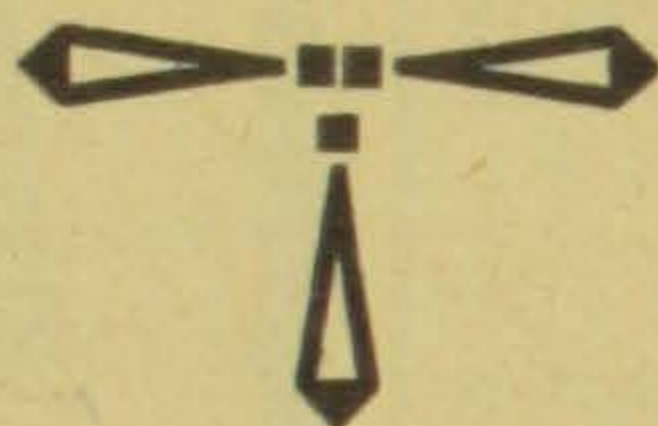
Opšta Kreditna Banka D. D.

Subotica

Deonička glavnica dinara 10,000.000

Adresa za depeše „KREDIT“

Telefon 49, 50 i 51

Obavlja sve transakcije bankovne struke u svim važnijim mestima u zemlji i u inostranstvu i to

- Izvršuje svakovrsne bankovne naloge ;
- Prima uloge na tekuće račune i uložne knjižice i ukamaćuje iste najpovoljnije, isplaćuje bez otkaza ;
- Eskontira menice, kupone i izvučene vrednosne papire i naplaćuje iste ;
- Izvršuje svakovrsne berzanske naloge ;
- Kupuje i prodaje vrednosne papire, strane valute i devize ;
- Prima na čuvanje i rukovodjenje papire, strane valute i devize ;
- Prima na čuvanje i rukovodjenje papire od vrednosti ;
- Daje predujmove na papire od vrednosti ili uz drugo bankovno pokriće ;
- Izdaje kreditna pisma, izvršuje doznake pismeno, brzojavno ili telefonski.

Najsigurnija osnova blagostanja staranje za budućnost

Ko hoće, da dodje do

police za osiguranje izvesnog kapitala,
koja se ima isplatiti u odredjenom
roku,

police za osiguranje prelazne ili stalne
iznemoglosti usled bolesti ili nez-
gode, te za osiguranje rente ili mi-
rovine za slučaj starosti,

police za osiguranje miraza ženskoj
deci i unucima, a godišnje pomoći
muškoj deci za slučaj vojničke
službe,

police za osiguranje rente,

police za osiguranje zajma od kredit-
nog zavoda ili od privatnih lica,

police za opskrbu svojih rodjaka,
može to dobiti

odmah uz najjeftinije premijske stavke
i uz najpovoljnije platežne uslove
kod subotičkog glavnog zastupstva

Osiguravajućeg Društva „DUNAV“ D.D.

Wilsonova ulica br. 11. I. sprat

koje služi na zahtev i tarifama i u
služno pruža objašnjenje na sva pitanja.

Najjednostavniji i najsigurniji način
način skupljanja kapitala.

Premija, koja se ima plaćati nedeljno
10 dinara na svakih 10.000 din.

Uplata prvog nedeljnog obroka daje
pravo na celu osiguranu svotu.

Granica starosti za prijemu 60 godina.

Lekarski pregled obavezan je.

Centralna uprava: Zagreb

Vojvodjanska poduprava: Novi-Sad.

A E G

KINOSTROJA

izrada sveopšte električnog
društva Berlin

A E G

Projekcioni stroj
Umformer

Lampa sa ogledalom
sve ostale potrebštine

možete u najboljoj izradi,
a u najjeftinijoj ceni naba-
viti kod glavnog zastup-
stva za Jugoslaviju

ORIENT FILM D.D.

SUBOTICA

Ćiril i Metoda trg 19.

Sajmovi (vašari) u Vojvodini.*)

ADA (Bačka) 19. marta, 15. juna i 25. okt. prid. dat. u ned. i poned.

ALIBUNAR (Banat) 16—17. marta, 5—6. okt.

APATIN (Bačka) 7—8. maja i 7—8. okt. ako su označeni dani osim ned. i poned., biva prid. označeni dan u ned. i poned. sajam.

BAČ (Bačka) 10. marta, 21. maja, 8. sept. i 26. okt. slid. poned.

BAČKO-GRADIŠTE 22. marta, 7. juna, 21. aug. kao dat. u posle dan pada, prid. dat. u ned. biva.

BAJMAK (Bačka) 25. maja, 24. aug. 11. nov. ako označeni dani osim ned. na drugi dan padaju prid. označ. dan. u ned. biva sajam.

BELA CRKVA (Banat) 5. do 7. marta 20. do 23. juna i 15. do 18. okt.

BELI MANASTIR (Baranja) 10. jan. 10. aprila, 30. juna, 15. okt. prid. datum u poned.

BEODRA (Banat) 6. maja, 8. sept. 1. nov. ako datum ne pada u ned. onda prija dat. u ned. biva sajam.

BEZDAN (Bačka) 15. marta, 16. jula, 29. sept., 19. nov. prid. označ. dane u poned. ako dat. u ned. pada onda u slid. poned., ako pak dat. na poned. pada taj dan biva sajam.

BOKA (Banat) 15. sept. ako u ned. biva — na datum — inače prid. dat. u ned.

BRANJIN VRH (Baranja) 2. feb., 8. jun., 5. aug., 15. nov. u poned. onih ned. kada označ. dani padaju.

BUDISAVA (Bačka) Iza 1. apr. u poned. i utorak.

CRNO BRDO (Feketić) 2. maja, 2. aug. i posl. poned. oktobra.

CRVENKA 7. maja, 13. aug. Ako poslen dan pada onda prid. dat. u ned.

ČANTAVIR (Bačka) u poned. prid. 2. februar, 1. maja, 24. sept. i 1. novembra.

ČENEJ (Banat) 24. maja, 21. aug. 21. okt. ako datum u posleni dan pada, prid. njim u ned.

ČOKA (Banat) na Ime Isusovo: na mladi Uskrs, na dan Sv. Trojstva i 29. septembra.

ČURUG (Bačka) 4. marta, 1. juna i 6. okt. prid. dat. u ned. i poned.

DARDA (Baranja) 27. marta, maj, prosni dana; ned. Bartholomeja i Svi Sveti uvik u pon.

DEBELJAČA (Banat) 19. marta i 1. septembra.

DELIBLATO (Banat) 1. apr. i 8. s.

DESPOST SV. IVAN 21. marta. 11. juna i 24. okt.

DOBRICA (Banat) 2. do 5. maja, 23. do 25. sept.

DOLOVO (Banat) 21. marta i 21. okt.

FRANZFELD (Banat) 1. marta i 6. augusta.

FUTOG STARI (Bačka) 3. apr., 16. juna, 17. aug., 6. nov. ako dat. ne pada u ned. ili u poned. uprijašnju ned. ili poned. biva sajam.

HAJDUČICA (Banat) 25. aug.

HORGOŠ (Bačka) u poned. druge ned. febr. druge ned. juna i treće ned. nov.

IDVOR (Banat) 3. maja i 2. sept.

JARKOVAC (Banat) 3. apr. 22. juna, 25. okt.

KARLSDORF (Banat) 19. marta, 10. jun., 20. sept. i 7. nov.

*) Ako bi koji dan bio krivo zabilježen ili ako je gdje uveden novi sajam, molimo da nam se pošalje ispravak.

KARANAC 25. marta i 10 oktobra.
KONAK (Banat) 19. marta i 20. sept.
KANIŽA STARA (Bačka) 25. maja,
1. sept., ako dat. nepada u nedilju
ili u poned., onda prid datum u
ned. i ponediljak biva sajam.
KANJIŽA TURSKA (Banat) 29. apr.,
1. aug. i 1. nov., ako dat. nepada u
ned. prid. dat. u nedilju biva sajam.
KNEŽEVI VINOGRADI (Baranja) 24.
jan., 4. maja, 15. aug. i 25. nov.
KOVAČICA (Banat) 1. apr. 10. okt.
KOVIN (Banat) 7. maja i 7. nov.
KRNAJA (Bačka) 12. maja, 6. okt.
ako datum u ned. ili poned. pada
istih dana; inače prid datum u ne-
dilju biva sajam.
KUCURA (Bačka) 15. juna i 3. okt.
KULA (Bačka) 29. aprila, 24. juna,
6. augusta, 15. oktobra, prid dat.
ako dat. na taku nedilju pada, koji
je dan i inače svetac slid. dana biva
sajam.
KUG 24. aprila i 4. oktobra.
KLAGOČ (Baranja) 14. febr., 18. apr.
3. juna, 7. oktobra, tih nedelja u
poned., ako dan na svetac pada,
slid. poslenog dana biva sajam.
KLAJŠ (Baranja) 20. jan., 1. maja, 29.
aug. i 10. okt.
KRALI IDJOŠ 20. maja i 26. augusta.
KARTONOŠ (Bačka) 8. juna i Ime
Marija slijedeći ponediljak; 7. nov.,
juna i nov. sajmovi ako datum
ne pada na nedilju ili poned. uvijek
prijašnji poned. bivaju sajmovi.
KLENCI (Banat) Grčko-istoč. Du-
hova prvi dan; 27. aug., 7. nov.
Ako datum nepada u ned. prijašnje
nedilje u ned. biva sajam.
KLETIĆLEMEŠI (Bačka) 7. maja,
20. okt., ako datum na nedilju ili
poned. pada, istih dana biva sajam,
ako na poslen dan pada, prid. dat.
u nedilju i poned. biva sajam.

MOL (Bačka) 30. maj., 30. sept. Ako
datum prid svetac ili prid nedilju
pada; prijašnje nedilje u nedilju biva.
MOKRIN (Banat) 14. febr., 21. maja
i 20. aug.
MORAVICA STARA (Bačka) ned-
lje sv. Josipa u poned., jula po-
slid. nedilje u ponediljak; prvog po-
nediljka u nov.
NOVISAD (Bačka) 20. mart., 19.
maja, 10. aug. i 29. okt.
ODŽACI (Bačka) 19. apr., 28. sept.
ako dat. na ned. ili poned. pada,
isti dan biva sajam; ako dat. na
drugi dan pada, slideće ned. i po-
ned. biva sajam.
OMOLJICA 18—19 aug.
OPOVO (21. maja i 1. nov.
PAČIR (Bačka) 18. sept.
PALANKA POVA (Bačka) prvog
ponedeljika maja i okt.
PANČEVO (Banat) 22. apr., 9. jula,
18. sept. na datum padajući, ili sli-
deći četvrtak se počima i 4. dana
traje sajam.
PETROVAC (Bačka) 11. marta, 13.
maja, 26. aug., 11. nov. Ako dat.
nepada na ned. i na poned., slid.
ned. i poned. biva.
PETROVO SELO (Bačka) 8. maja,
30. aug., 7. nov. prid dat., u pone-
diljak.
PLAVNA 2. maja, i 2. oktobra
PIVNICA (Bačka) 17. apr., 1. jula,
23. okt. Ako datum na ned. ili po-
nediljak pada, slideći 2 dana, ako
dat. na drugi dan pada, slideće ned.
i poned. biva sajam.
PRIGLEVICA SV. IVAN (Bačka) u
poned. posl. 24. juna.
POPOVAC 8. marta, 1. jula, 9. dec.
iza datuma u ponediljak.
RUSKI KRSTUR 10. juna i 21. ok-
tobra.

SARČA (Banat) 15. mart., 15 sept.
Ako datum nepada na ned. onda
prid datum u ned.

SAMOŠ (Banat) 13. maja i 1. okt.

SEČANJ (Banat) 17. apr., 12. jun. i
16. okt.

SEKIĆ u ned. prije 17. juna u ned.
prije 27. novembra.

SENTA (Bačka) 26. mart., 22. jun.,
17. aug. 19. nov. uvijek prid. dat.
u nedilju i poned.

SIVAC POVI (Bačka) 3. apr., 10.
juna, 25. sept. Ako datum na ne-
dilju ili poned. pada, istog dana,
mače u prijašnju ned. i pon. biva
sajam.

SOMBOR (Bačka) po nov. kal. na
Blagovist, po star. kal. na Spasov
po star. kal. na Veliku Gospu, na
25. nov. Ako ovi sveci osim ne-
dilje na koji drugi dan padaju, on-
da prid. isti datum u nedilju i po-
ned. bivaju sajmovi. Ako datum u
nedilju ili poned. pada, istih dana
biva sajam.

SRBOBRAN SENTOMAŠ (Bačka)
12. mart., 28. jula, 20. sept.

SRPSKA NEUZINA (Banat) 15. jun.

STARI BEČEJ (Bačka) 8. apr. 5.
jula, 17. okt. uvijek prid datum u
nedilju.

STARI FUTOG (Bačka) 31. marta,
16. juna, 18. aug. i 7. nov., ako dat.
nepada na ned. ili poned. onda
prid dat. u ned. i poned. biva
vašar.

STANIŠIĆ (Bačka) u poned. prid
12. apr. i 4. okt.

SUBOTICA o Matiji, 16. maja, 29.
jun., uvijek na dan., 8. sept., 28. okt.
po 3 dana. Ako dat. na ned. pada,

istog dana se počima, ako na dru-
gi dan pada, prid datum u nedi-
lju počima se sajam. Nediljni op-
ći veliki sajmovi svakog poned-
ljaka i petka bivaju. Sridom, ne-
diljom i subotom za telad, jaganj-
ce biva sajam.

TEMERIN (Bačka) 25. febr., 5. ma-
ja, 4. sept., 22. nov. Ako datum
ne pada na nedilju ili poned. u pri-
jašnju nedilju biva sajam.

TITEL (Bačka) 6. apr., 22. aug., 20.
okt. tih nedilja poned. i utorkom
u slučaju sveca slideći dan biva.

TOMAŠEVCI (Banat) u ponedilj.
prija febr. kvarte i majske, prid
Mandalinu; prija sept. i dec. kva-
tra.

TORŽA (Bačka) 11. juna, 2. okt.

TOPOLA (Bačka) 18. i 19. aprila,
13. i 14. jula, 4. i 5. okt. prid da-
tum u nedilju i ponediljak i 20.
aug. na datum.

TOVARIŠEVO (Bačka) 2. febr. i
16. nov.

TURIJA 22. april., 13. aug. i 25. okt.

TURSKI BEČEJ (Banat) 25. marta,
17. aug., 3. okt. Ako dat. nepada u
ned. u prijašnju nedilja biva sa-
jam.

ULJM9 19. augusta.

UZDIN 4—5. maja, 21—22. nov.

VELIKA KIKINDA (Banat) 25. febr.,
24. april, 24. juna, 20. sept. i 1.
decembra.

VELIKI BEČKEREK (Banat) 1.
marta, 25. maja, 17. aug., 12. okt.
23. nov. prid. datum u četvrtak,
petak, subotu i nedilju biva sa-
jam.

VELIKI SAJ (Banat) 1. maja i 7.
novembra.

VRANJEVO 3. maja, 13. juli i 30. okt. prid datum u nedilju.

VRBAS NOVI (Bačka) 28. marta, 2. juna i 12. sept. prid datum ponediljkom.

VRŠAC (Banat) u ned. prid Marije, po star. kal. na Glušnicu, u prvu ned. aug. po star. kal. u nedilju prid sv. Luku, to jest u po-

slidnju nedilju okt. sajmovi se petkom počimaju, 4 dana traju.

ZMAJEVAC 14. febr., 4. april, 6. jul. i 26. okt.

ŽABALJ (Bačka) 15. apr., 20. juna., 29. sept. Ako na nedilju, ili poned. pada, istog dana biva, ako na drugi dan pada u prijašnju ned. i ponediljak biva.

Važniji sajmovi u Hrvatskoj i Slavoniji

ALJMAŠ, 2. jula, 15. aug. 8. sept. i ne ime Marije.

BJELOVAR, 17. aprila, 19. maja, 17. rujna i 20. oktobra. Ako je na koji ovaj sajamski dan svetkovi- na, onda se drži sajam slideći dan.

BROD, 24. velj. 21. ožuj. drugi poned. po vel. noći i s blagom, 25. svib., na Križ. poned. s blagom 13. lip., 13. srp. 24. kolov., 14. rujna, 30. stud.

BROD NA SAVI, na hr. Blagovist, na Trojst., kol., 25. stud. Svaki put prije toga na 2 dana prije marv.

DALJ, na hr. Djurdjevo, na hr. Lučin.

DARUVAR, u hrist. bjelu nedj. 1. trav. u nedj., po hr. Spasovu, 27. lip., 26. srp., 11. kolov., u pon. po-

DJAKOVO, 24. travnja na Djurdje- Maloj Gospi 30. list. vo, 20. srpnja na Ilinje. 18. listo- pada na Lučinje, 20. 21. i 22. sičnj.

FERIČANCI, 14. ož. 15. kolov., 26. list.

GARČIN, požež. žup., 1. svibnja, na Duhove, 29. lipnja, 21. rujna.

GAREŠNICA, na Duhov utorak, 20. lip., 2. srp., 2. stud.

GORICA VELIKA, 2. sičnja u ponediljak po Sviećnici, utorak prije Josipa 1. svib. u pon. po Tielovu 21. srpnja, 10. kol. u pon. pred ma lom Mašom, 21. rujna, 15. list., 5. studena i 14. prosinca.

GOSPIĆ, 1. svib., 10. list.

GRADIŠKA NOVA, 25. ožujka, na hr. Duhove, 20. kolovoza i 1. stud.

GRADIŠKA STARA, 29. rujna.

GRUBIŠNO POLJE, 19. ožujka, 5. svib., osmi dan po Spasovu, 4. list.

ILOK, 24. travn., 13. lip., 2. kol., 23. listopada 25. studenoga.

INDIJA, na gr. cara Kost., na hr. Malu Gospu, na hr. Poh. Gosp.

IVANIĆ-GRAD, 12. ožujka, 24. trav. 15. svib., 30. lipnja, 12. srpnja, drugi dan po pravosl. Petrovu, 28. kolov., 20. rujna, 4. listopada i 21. prosinca.

IVANIĆ-KLOŠTAR, dan po Tri kralja, dan po Svieć., dan po nar. B. D. M. dan po Vel. Gospi, po Maloj Gospi, dan po Začecu B. D. M. i 27. list.

KARLOVAC, 8. svibnja, 15. lipnja, 25. srpnja, 29. rujna, 21. prosinca.

KOPRIVNICA, Stalni godišnji sajmovi drže 3. velj., 26. ož., 5. svib., 2. srp., 28. list. 7. pros.

KOSTAJNICA, 12. ož., 29. srp., 14. stud.

KRAPINA, na Blaževo, na Josip dan po Florijanu, na Ladislava, u ned, po Škap., u pon. Zast. Kr., u pon. po Imenu Marije, na Miholje na Martinje, na Nikolinje.

KRIŽEVCI, 20. sieč., 3. velj. 21. ož. u pon. po cvitnici, 12. svib., utor. po Trojakih, 15. lip., 18. srp., 10. kol., 29. rujna. 18. list. 11. stud., u poned., prid Bož.

MITROVICA, Srijem, na hr. 40. mučenika na hr. Cvitnicu, na hrist Spasovo, na hrst. Ilinje na hrist. Malu Gospu.

NAŠICE, 5. ož. 8. lip., 10. kol., 25. studena.

OGULIN, Sva tri dana po duhov. ponediljku, 9. 10. i 11. rujna.

ORAHOVICA, 28. sič., 28. travanj, 15. rujna, 20. stud.

OSIJEK, 20. sič. 24. trav., 20. srp., 18. listopada (svi veliki). Prije svakog 8 dana gl. marv. vašar.

PAKRAC, na hr. Blagov., na hr. Ignatiju, na hr. Duhove, na hr. Ilinje, na hr. Malu Gospu.

POŽEGA, na Ant. Op., na Cvit, na Duhov., na Tereziju, na Tom.

RUMA, u hr. Čisti četvrtak, na hr. Petrovo, na hr. Miholje, na hr. Trifunovo.

SAMOBOR, 14. veljače, 19. ožuj., na Veliki petak 22. svibnja, 28. srp., 10. kol., 21. pros.

SISAK, u sridu po Sviećnici u uto- rak po Cvjetnici, na For. dan po Zast. K. 15. srpnja, na sv. Klaru, 16. rujna, 19. studenoga.

SVETI IVAN ZELINA, 26. ožuj. dan. po Ivanju, 30. stud.

SVETI IVAN ŽABNO, uvijek 1. ožuj. 14. trav., 16. svib., 6. srp., 22. stud.

ŠARENGRAD, na Spasovo i 29. lipnja.

VALPOVO, na Iv. K., na Zač. Gosp. na Mart.

VARADIN, na Matiju, na Petr., na Martinije.

VARAŽDIN, na Djur., na Ivanje, na Jakobovo, na Emerikovo, na ned. glušnicu.

VINKOVCI, 16. svib., 6. kol., 1. stud. Prije svakoga nekoliko dana marv. vašar.

VIROVITICA, 6. sieč., 1. svib., 2. kol., 21. rujna. Svaki put 6 dana prije marv. vašar.

VRPOLJE, 24. lipn., 20. kol., 11—13. velj.

VUKOVAR, 1. svibnja, 24. lipnja 15. stud. Skupa po nekoliko dana varvinski vašar.

ZAGREB, u četvrtak prije Cviet. nedjelje, dan po Marku na Margaretinje, dan po Stjepanu kralju, na Simunje, dan po Začeće BDM. Od ovih je znamenitiji i margaretinski, a najznamenitiji na Kraljevo.

ZEMUN, Srijem, na sv. Matiju, 3. svib., 13. prosinca.

U Bosni i Hercegovini.

BANJALUKA, pred. pravosl. Duhove do subote.	JAJCE, 11. do 13. listopada.
BOS. KOSTJNICA, 20. do 22. ruj.	MOSTAR, 22. do 24. trav., 16. do 18. kolovoza.
BOS. NOVI, 10. do 12. srpnja.	TRAVNIK, 6. do 8. svibnja i na Nik
BOS. GRADIŠKA, 20. do 22. ruj.	TREBIMLJA, 8. rujna.
BOS. ŠAMAC, 29. lipnja.	ZVORNIK, 2. do 6. kolovoza.
DERVENTA, 27. do 29. kolovoza.	ZENICA, 15. i 16. svibnja.
FOJNICA, na Duh. kroz tri dana.	ŽEPČE, 15. do 17. kolovoza.
GORNJI VAKUF, 11. do 13. srpnja.	ŽUPANJAC, 11. srpnja, 27. kol. i 11. listopada.
GLAMOČ 11. do 20. rujna.	

GRADJEVINSKA, NAMEŠTAJNA i STOLARSKA RADNJA

BRAĆA TÓKE

Palmotićeva ulica 20. u blizini vatrogaske čete

ZGOTOVLJA I LIFERUJE

280
128
750

po naručbi u c u kraljevinu svakovrsne naručbe. I radjuje uz garanciju nameštaje, gradjinske potrebštine, portali i uredjenja za radnja i slastičarnice. — Prim parketiranja i sve ostale stručne naručbe, koja se najbrze i najtačnije i radjuju uz garanciju.

PONUDE SE NA ZAHTEV ŠALU I NA PROVINCIJU

Amerikanski parketi park na slovarištu stalno na veliko i malo

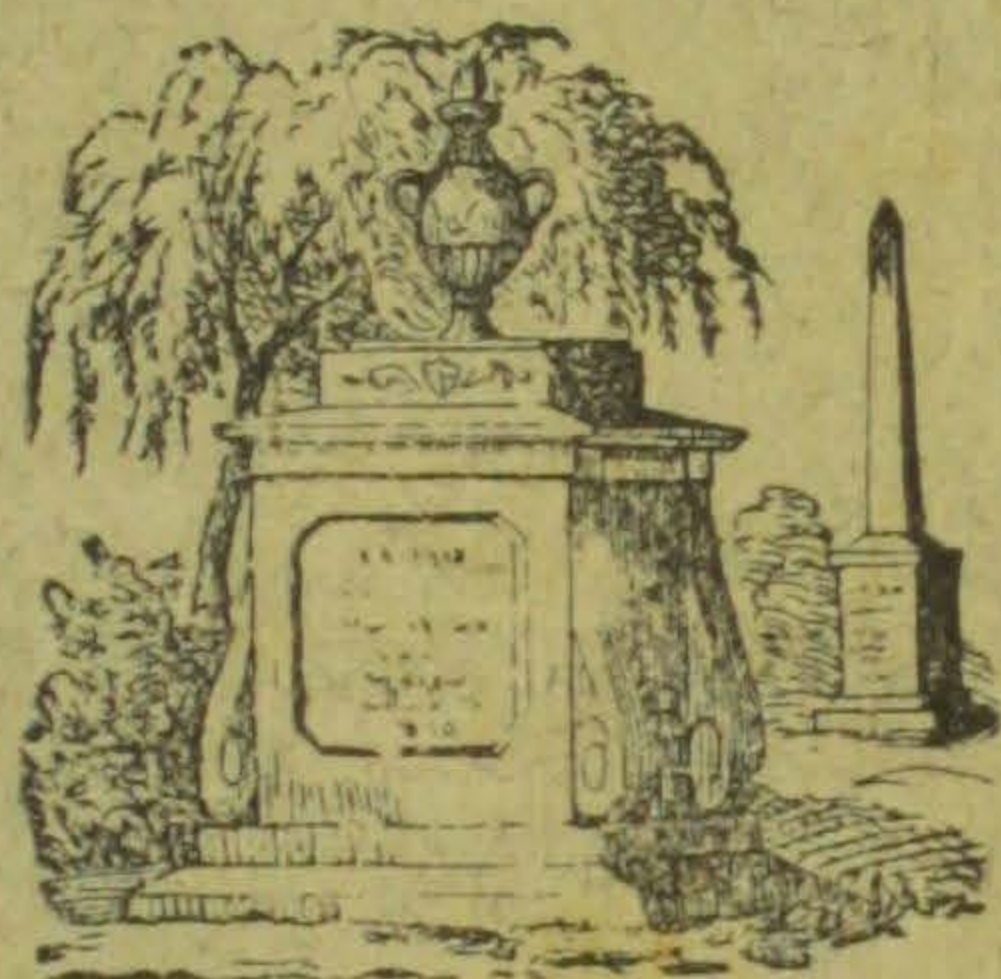
Industrija Mramora i Kamenoreza D. D.

TELEFON 4 - 27 **Subotica** TELEFON 4 - 27

Brzojavni naslov: Industrija Mramora

Najveća domaća
radionica sa ma-
šinskom snagom,
za izradjivanje
mramora i granita
U veliko i malo

Izrade i drži stalno na stovarištu:
Kipovi, nadgrobni spomenici, mau-
zoleje, kamini, mramorne ploče za
nameštaj, luksusne predmete i gra-
djevinske poslove u jednostavnijoj
:: :: i najukrasnijoj izradi. :: ::

Skice i troškovnici bezplatno!

OPŠTA PRIVREDNA BANKA D. D.

Centrala : SUBOTICA

Glavni zavod :

SOMBORSKA ŠTEDIONICA U SOMBORU

Filijale :

APATIN, STARA-MORAVICA, PAČIR

Preporučuje u pažnju ekonomima, trgovcima i zanatlijama, da uz najpovoljnije uslove odobrava zajmove sa kraćim i dužim rokovima, prima uloge za štednju sa najpovoljnijim ukamataivanjem a bez uslovljenog otkaza. :: ::

Obavlja najkulantnije

Svakovrstne poslove sa devizama i valutama

Putujućem svetu a naročito trgovcima preporučuje svoje
putničke čekove (Traveller S'Cheques)

koji se na svakom delu sveta bez naročitog legitimiranja odmah isplaćuju kod predoćenja.